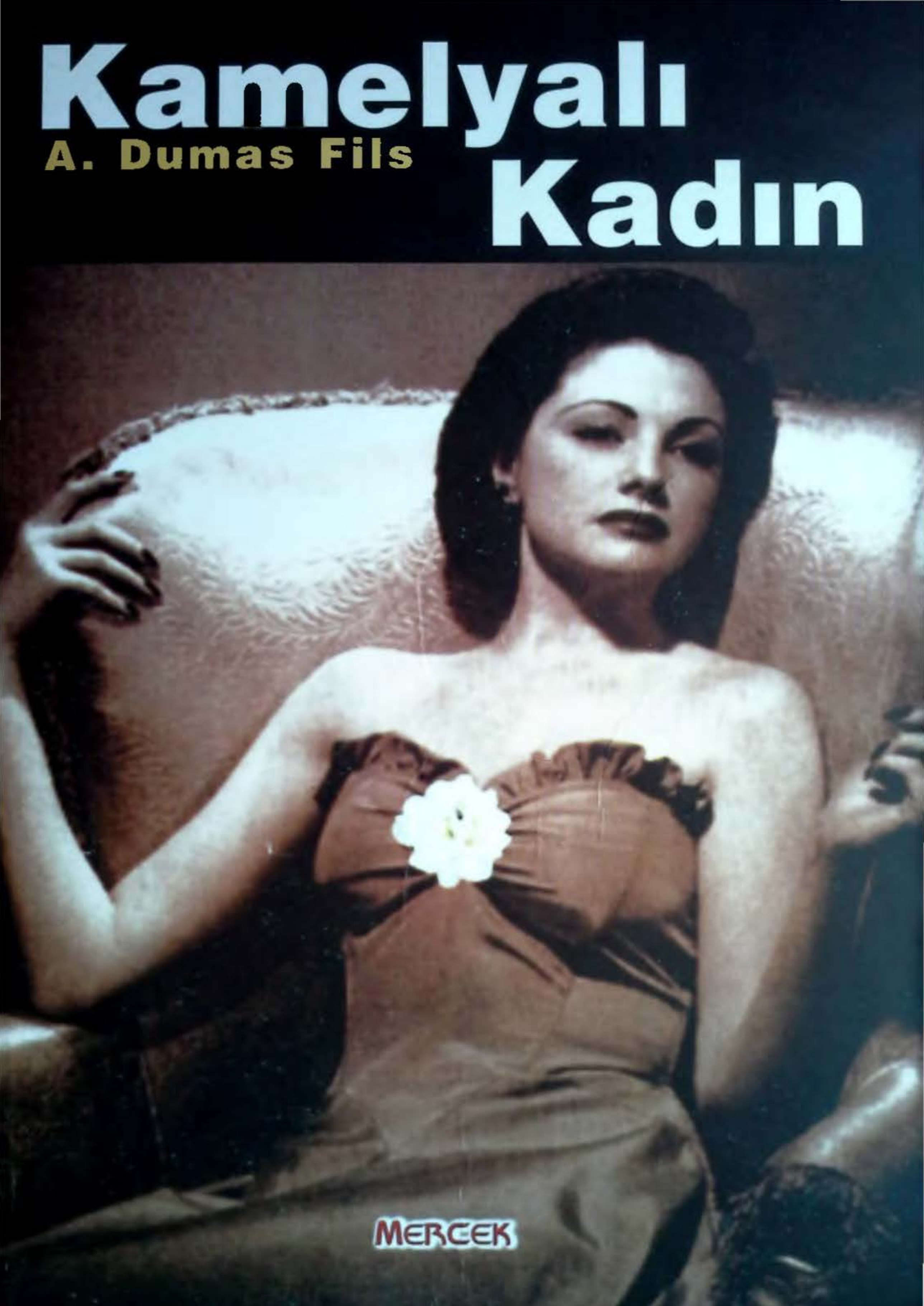
Kamelyalı Kadın

A. Dumas Fils

MERCEK

A. Dumas Fils

Kamelyalı Kadın

" Bir insan bir dili nasıl ancak ciddi bir şekilde öğrendikten sonra konuşabilirse, insanlar da ancak iyice inceledikten sonra roman kahramanları yaratabilir.

Henüz yaratma yaşına erişemediğimden sadece anlatmakla yetineceğim.

Durum böyle olunca, okuyucuya bu öykünün gerçekliğine inanmasını söylerim: Bu romanın kadın kahramanı dışında bütün kişiler hâlâ hayatlarını sürdürmektedir."

Alexsandre Dumas Fils bu romanında "Namuslu insanların aşkı, düşmüş kadınları bile kurtarabilir" tezini ortaya koymuştur. Dumas Fils'in sonradan oyunlaştırdığı bu roman sinemaya da aktarılarak unutulmazlar arasındaki yerini almıştır.

MERCEK
Çatalçeşme Sokak Nu.: 23
Cağaloğlu - İstanbul
Tlf.: (0212) 512 37 54 - 55
Belgeç: (0212) 511 47 79

2 000200 110323

Alexandre Dumas Fils

Kamelyalı Kadın

ALEXANDRE DUMAS FİLS (1824 - 1895)

Fransız romancısı. Paris'te doğdu. Çok karışık bir ortamda yetişti. Ünlü Fransız romancısı ve oyun yazarı Alexandre Dumas'ın evlilik dışı oğludur. Babası gibi genç yaşta yazın alanına girdi, oyunları ve romanlarıyla ün yaptı. "Sanat sanat içindir" ilkesine inanmaz, sanatın toplumu etkileyebileceğini, değiştirebileceğini savunurdu. Daha çok oyun yazarı, tiyatro eleştirmeni olarak tanınır. Gençlik Günahları (1847), adlı şiir kitabıyla yazın hayatına başlamıştı. İlk büyük başarısı olan, Kamelyalı Kadın (1848) romanını 1852 yılında tiyatroya uyguladı. Daha sonra bu roman operaya konu oldu. Diğer romanları pek tanınmamıştır. Oyunlarında diyalogların güzelliği, kuruluşun mükemmelliği göze çarpar. Toplum konuları üzerine çeşitli denemeler de yazdı.

YAPITLARI: Kamelyalı Kadın, Para Sorunu, Evlilik Dışı Çocuk, Kadınların Dostu, Yabancı Kadın

Alexandre Dumas Fils

KAMELYALI KADIN

MERCEK

KAMELYALI KADIN
Alexandre Dumas Fils

Hazırlayan
Özlem BAŞBAY

Kapak Tasarım
Sevgi ÖNCEL

Sayfa Düzeni
Gülden KOPMAZ

Baskı, Cilt
Prizma Press A.Ş.
Web Ofset Baskı ve Cilt Tesisleri

Baskı Yeri ve Tarihi
Istanbul - 2002

Yayımlayan
Mercek Yayıncılık
Çatalçeşme Sokak Nu.: 23/1 Cağaloğlu - ISTANBUL
tlf: (0212) 512 37 54-55 belgeç: (0212) 511 47 79

KAMELYALI KADIN

Bu öykü,
gümüş tuvalet eşyalarını seyrederken aklıma gelmişti.
Belli ki bu düşüncelere dalınca orada uzun bir süre kalmıştım.
Çünkü, aklım başıma geldiğinde bir de ne göreyim:
bekçi ile benden başka apartmanda kimse kalmamıştı.
O da kapıda bekleyip bir şeyler yürütüp yürütmediğimi
gözlüyordu.

I. BÖLÜM

Düşünceme göre, bir insan bir dili nasıl ancak ciddî bir şekilde öğrendikten sonra konuşabilirse, insanlar da ancak iyice inceledikten sonra roman kahramanlarını yaratabilir.

Henüz yaratma yaşına erişemediğimden sadece anlatmakla yetineceğim.

Durum böyle olunca, okuyucuya bu öykünün gerçekliğine inanmasını söylerim: Bu romanın kadın kahramanı dışında bütün kişiler hâlâ hayatlarını sürdürmektedirler.

Buraya aldığım olayların çoğunun Paris'te tanıkları var. Tanıklığım yeterli gelmezse onlar bu olayları doğrulayabilirler. Özel bir durum sonucu, onları sadece ben yazabilirdim.

Çünkü son sırların tek ortağı bendim. Onlarsız da kusursuz, ilginç ve eksiksiz bir öykü oluşturmak olanağı bulunamazdı.

Bakın şimdi ben tüm bu ayrıntıları nasıl öğrendim:

Yıl 1847, Mart ayının 12'sinde, Laffitte Caddesi'nde, mobilya ve zengin antika eşyaların satılacağını bildiren büyük bir ilân okudum. Bir ölüm sonunda bu satış yapılıyordu. Fakat, satış Antin Sokağı'ndaki 9 numaralı evde, saat on ikiden on yediye kadar, ayın 16'sında yapılacaktı.

Ayrıca ilânda, ayın 13'ünde ve 14'ünde apartmanın ve eşyaların görülebileceği yazılıydı.

Her zaman antika eşyalara karşı ilgi duydum. Almak için olmasa bile, hiç değilse görmek maksadıyla bu fırsattan yararlanmaya kesin karar vermiştim ve ertesi gün Antin Sokağı'ndaki 9 numaraya gittim.

Erken saatte gitmiş olmama rağmen apartmanda görmeye gelen beyler, hatta hanımlar bile vardı. Hanımlar çok zengin olmalarına karşın, yine de gözlerinin önüne serilen o görkeme hayranlık ve şaşkınlıkla bakıyorlardı.

Bu hayranlıkla şaşkınlığı daha sonra anladım. Çünkü ben de aynı şekilde etrafı incelemeye koyulunca, kibar bir fahişenin apartınanında bulunduğumu fark ettim. Yüksek sosyete kadınlarının dünyada en fazla görmeyi istedikleri şey işte o biçim kadınların eviydi. Yüksek sosyete kadınları orada da vardı.

Evinde bulunduğum kadın ölmüştü. Bu amaçla en namuslu aile kadınları onun yatak odasına bile girebilirlerdi. Bu görkemli bataklığın havasını ölüm arıtıp temizlemişti. Zaten eğer böyle bir şey gerekirse, kimin evine geldiklerini

bilmeden hemen açık artırmaya geldiklerini söyleyerek kendilerini hatalı gösterebilirlerdi. İlânları okumuşlardı. Orada yazılanları görmek ve önceden bir seçim yapmak istiyorlardı. Bundan daha basit bir şey olamazdı. Fakat, bu durum onların bütün bu benzersiz eşyaların arasında o kibar fahişe yaşantısının izlerini aramalarına engel olmuyordu. Kim bilir o yaşantı hakkında bu aile kadınlarına neler anlatmışlardır.

Çok yazık ki, tüm sırlar tanrıçayla birlikte ölmüştü. Ve bu hanımlar, tüm bu iyi niyetlerine rağmen, sadece ölümden sonra satılabilenlere rastladılar. Apartman kiracısının sağlığında satılan şeylerden birini göremediler.

Fazlasıyla satın alınabilecek eşya vardı zaten. Gül ağacından Boule eşyalar, Çin ve Sevres vazoları, atlaslar, Saksonya heykelcikleri, danteller, kadifeler... mobilya şahaneydi. Aklınıza ne gelirse vardı, hiçbir eksik yoktu.

Benden evvel oraya gelen meraklı ve soylu hanımların peşinden apartmanda dolaşıyordum. Duvarları İran iplikleriyle kaplı bir odaya girdiler. Tam ben de girmek üzereyken onlar gülümseyerek ve sanki bu yeni gördükleri şeyden çok utanmış gibi bir halde dışarı çıktılar. Bu durum karşısında o odaya girme arzum daha da fazlalaştı. Burası tuvalet ve giyinme odasıydı. Bu oda, ölen kadının savurganlığının en üstün derecede geliştiğini kanıtlayan en ince ayrıntılarıyla donanmıştı.

Bir büyük masa duvara dayalı duruyordu. Üç ayak genişliğinde, altı ayak uzunluğundaki bumasanın üzerinde Aucoc'la Odiot'nun tüm hazineleri parlıyordu. Evinde bulunduğumuz türden bir kadının süslenmesine o kadar gerekli olan

bu binbir eşya sadece gümüş ve altındandı. Bununla beraber bu üstün değerdeki koleksiyon ancak azar azar meydana gelebilmişti. Onu tamamlayıp gerçekleştiren aynı aşk değildi.

Zarif bir fahişenin giyinme odasını görmek beni hiç de korkutmuyordu. O nedenle, her ne olursa olsun, oranın ayrıntılarını incelemek hoşuma gidiyordu: Değerli madenlere harika bir şekilde oyulan o eşyaların tamamının çeşitli armalar ve değişik soyluluk taçları taşıdıklarını fark ettim.

Zavallı bir fahişenin düşüşünü simgeleyen bu eşyaların her birine ayrı ayrı bakıyordum. Kendi kendime de Tanrı'nın ona karşı yufka yürekli davrandığını düşünüyordum: çünkü kadının alıştığı cezayı görmesine izin vermemişti. Kibar fahişelerin o ilk ölümü olan yaşlılığa erişmeden, görkemi, lüksü ve güzelliği içinde ölmesini sağlamıştı.

Doğru söylemek gerekirse, özellikle kadında, ahlâksızlığın yaşlılığını görmekten daha üzücü bir şey olabilir mi? Bu yaşlılıkta hiçbir gurur söz konusu değildir. Asla hiçbir ilgi uyandırmaz. İzlenen kötü yolun değil de, kötü yapılan hesapların, iyi kullanılmayan paranın o ezelî pişmanlığı, insanın duyabileceği en üzücü şeylerden biridir. Evvelden kibar bir fahişe tanımıştım. O parlak geçmişinden sadece bir kızı kalmıştı. Yaşlı kadının yaşıtlarının dediğine bakıldığında, kızı da hemen hemen annesi kadar güzeldi. O zavallı yavrucağa, annesi kendisinin bebeklik ve ilk çocukluk çağında onu beslediğini, yaşlılığında ise kendisini beslemesini emretmek için ona: "Sen benim kızımsın" derdi, yoksa başka zamanlar bunu aklına bile getiremezdi. O talihsiz yaratığın adı Louise'di. Annesinin sözünü dinleyerek, isteksiz, tutkusuz ve

zevk almadan kendisini teslim ediyordu, ona öğretilen bir mesleği sürdürür gibi.

Belki Tanrı ona bu duyguyu hiç vermemişti fakat, bunu geliştirmek hiç kimsenin aklının köşesine bile gelmemişti.

Hemen hemen caddelerden her gün aynı saatte geçen bu kızı ömrüm oldukça hatırlayacağım. Annesi her zaman yanındaydı. Gerçek bir annenin öz kızının yanından hiç ayrılmayacağı gibi onunla geziyordu. Ben o zamanlar çok toydum. Zamanımın ahlâk kuralların benimsemeye hazırdım. Bununla birlikte, bu kötü, iğrenç gözetme görüntüsünün bana müthiş bir aşağılama ve tiksinti verdiğini çok iyi hatırlıyorum.

Buna bir de hiçbir bakire yüzünde böylesine bir masumiyet duygusu, böyle bir içler acısı ifadesi bulunmadığını ekleyin.

Yazgıya-Boyun Eğme tablosu sanırdınız.

Günün birinde o kızın yüzü ışıldadı. Programını annesinin yönettiği sefahat âlemlerinin ortasında, sanki Tanrı günahkâr kıza bir mutluluk sağlamış gibiydi. Hem de neden olmasın? Kendisini güçsüz yaratan Tanrı, onu yaşantısının yürekler acısı ağırlığı altında avuntusuz neden bırakmış olsun ki? İşte böylece, günün birinde hamile olduğunu öğrendi. Ve o zamana kadar içinde tertemiz, lekesiz kalan ne varsa, sevinçten ürperdi. Ruhun tuhaf barınakları vardır. Louise kendisini o kadar sevindiren haberi annesine söylemeye koştu. Söylemesi insana utanç veriyor. Fakat, biz burada zevk için ahlâksız şeyler anlatmıyoruz. Gerçek bir olayı anlatıyoruz. Bize kalsa, dinlemeden mahkûm edilen, yargılanmadan aşa-

ğılanan bu yaratıkların çektikleri işkenceleri arada sırada açıklamak gerektiğine inanmasak, bu gibi şeyleri hiç kurcalamaz, susup otururduk. Evet, söylemesi insanı utandırıyor fakat, kızına şu karşılığı verdi: İki kişi zaten çok zor geçiniyorlardı. Bir de üçüncüyle uğraşamazlardı, hiç gereksinimleri yoktu, böyle çocuklar tümüyle yararsız ve gereksizdi. Üstelik hamilelik süresi yitirilmiş zaman demekti.

Sonraki gün, bir ebe Louise'i görmeye geldi. Louise birkaç gün yatakta kaldı. Fakat oradan kalktığında eskisinden daha soluk, zayıf ve halsizdi.

Üç ay gibi bir süre geçmişti. Ona acıyan bir erkek bedensel ve tinsel iyileşmesini üzerine aldı. Fakat, son sarsıntı çok şiddetli olmuştu. Louise yaptığı düşük sonucu öldü.

Anne hâlâ yaşıyor: Nasıl, Tanrı bilir.

Bu öykü, gümüş tuvalet eşyalarını seyrederken aklıma gelmişti. Belli ki bu düşüncelere dalınca orada uzun bir süre kalmıştım. Çünkü, aklım başıma geldiğinde bir de ne göreyim; bekçi ile benden başka apartmanda kimse kalmamıştı. O da kapıda bekleyip bir şeyler yürütüp yürütmediğimi gözlüyordu.

O kadar ciddî endişeler verdiğim o zavallı adama yaklaşarak:

"Bekçi efendi, burada oturan kimsenin adını söyleyebilir misiniz acaba?" dedim.

"Mlle Marguerite Gautier."

O kızın yüzünü tanıyordum ve adını duymuştum.

Bekçiye:

"Nasıl?" dedim. "Marguerite Gautier öldü mü?"

"Evet, efendim."

"Ne zaman?"

"Sanırım üç hafta kadar oldu?"

"İyi fakat, apartmanı neden gezdiriyorlar?"

"Alacaklılar bunun satışı yükseltebileceğini düşündüler de. Herkes kumaşlarla eşyaların güzelliğini önceden rahat rahat görebilir. Tabii anlarsınız ya, bu da satın almalarını kolaylaştırır."

"Borçları vardı demek, öyle mi?"

"Ah, efendim, hem de gırtlağına kadar, yığınla."

"Fakat hiç şüphesiz, satış onları karşılayacaktır, değil mi?"

"Hem de fazlasıyla."

"Iyi, fakat fazlası kime kalacak?"

"Ailesine!"

"Ailesi var mıydı?"

"Olduğunu söylüyorlar."

"Teşekkür ederim!"

Tasarılarımın hiç de kötü olmadığına iyice güven getiren bekçi beni selâmladı. Dışarı çıktım.

Evime dönerken: "Zavallı kızcağız!" diye düşünüyordum. "Çok içler acısı bir durumda ölmüş olmalı. Çünkü onun toplumunda insanın sağlığı olduğu sürece dostları olur." Elimde olmadan Marguerite Gautier'in yazgısına acıyordum.

Belki de bu pek çok kimseye komik görünür fakat, fahişelere karşı ben sonsuz bir hoşgörü sahibiyim. Ve bu hoşgörüyü tartışmak sıkıntısına bile katlanmıyorum.

Bir gün, polis müdürlüğünden bir kimlik kâğıdı almaya gidiyordum. Yan sokaklardan birinde iki jandarmanın götürdüğü bir fahişeyi gördüm. O kızın ne yaptığını bilmiyorum. Tüm söyleyebileceklerim şundan ibaret: Tutuklanmasının kendisinden ayırdığı birkaç aylık bir bebeği öperken akan kanlı gözyaşları vardı. İşte o günden beri bir daha kesinlikle bir kadını ilk bakışta hor görmedim.

Dük hiçbir şekilde kadına çıkışmadı ve kınamadı.
Buna hakkı da yoktu zaten.
Fakat, yaşantısını değiştirmek gücünü,
yeteneğini kendinde bulup bulamayacağını sordu.
Böyle bir özveriyle karşılık, isteyebileceği her türlü tavizde
bulunmayı öneriyordu. Marguerite söz verdi.

II. BÖLÜM

Ayın 16'sında açık artırma vardı. Döşemecilerin, pencerelerdeki perdeleri, duvarlardaki kumaşları çıkarmalarına zaman bırakmak amacıyla ziyaretlerle satış günü arasına bir günlük ara konmuştu.

Ben, o sıralarda bir yolculuktan dönüyordum. Marguerite'in ölümünü bana bildirmemiş olmaları çok doğaldı. Haberler başkentine dönen birisine arkadaşlarının her zaman ulaştırdıkları o büyük haberlerden biri değildi bu. Marguerite fazlasıyla güzel bir kadındı. Fakat o tip kadınların yaşantısı patırtısız gürültüsüz batan güneşlerdendir. Ölümleri ise (eğer genç ölürlerse) bütün âşıkları tarafından aynı zamanda öğrenilir. Çünkü, Paris'te ünlü bir fahişenin bütün âşıkları

içli dışlı yakın bir arkadaşlık içinde yaşarlar. Onun ardından birkaç anı söz konusu edilir. Ardından da bu olay bir damla gözyaşıyla bile yaşantılar bulandırılmadan unutulur.

Bana gelince, Marguerite'in tuvalet eşyalarından hiçbirinin üzerinde markam bulunmamasına rağmen az evvel itiraf ettiğim o içten gelen hoşgörü, gerçek acıma, belki de hak ettiğinden daha fazla bana onun ölümünü düşündürüyordu.

Marguerite'e sürekli Champs-Elysées'de rastladığımı hatırlıyorum. Şahane iki doru atın çektiği küçük kupasıyla aralıksız her gün oraya gelirdi. O zaman onda, kendi cinslerinde az rastlanan bir kibarlık olduğunu fark etmiştim. Gerçekten eşsiz bir güzellik bu kibarlığı daha da değerlendiriyordu.

Bu talihsiz yaratıklar sokağa çıktıklarında yanlarında her zaman kim oldukları bilinmeyen kişiler vardı.

Hiçbir erkek onlara karşı hissettiği gece aşkını gündüz herkesin gözü önüne sermeye razı olamaz. Onlar da yalnızlığı sevmezlerdi. O nedenle de yanlarına arabasız olan arkadaşlarını alırlar ya da zarif giyinmelerinin nedeni olmayan o yaşlı fahişelerden kimileriyle çıkarlar. İnsan arabada yanlarında bulunan genç kadın konusunda, hiç çekinmeden kimi ayrıntıları öğrenmek için rahatça onlara başvurabilir.

Marguerite hususundaki durum hiç de öyle değildi. Champs-Elysées'ye, arabasında, her zaman yalnız gelirdi. Arabada otururken elinden geldiğince gözlerden silinirdi. Kışın büyük kaşmir şalına sarınır, yazın da son derece sade giysiler giyerdi. Bu en sevdiği gezinti yolu üzerinde tanıdığı birçok kimse bulunurdu. Buna rağmen, rastlantıyla onlara gülümseyecek olsa, o gülümsemeyi sadece ilgili kişi görebilirdi. Bir düşes de ancak böyle gülümseyebilirdi.

Onun gezintisi, bugün ve eskiden yaptığı gibi meslek taşlarının dörtyol kavşağından Champs-Elysées'nin girişine kadar değildi. Atları onu süratle Boulogne ormanına götürüyordu. Oraya varınca, genç kadın arabadan iniyor, bir saat kadar yürüyordu. Ardından kupasına biniyor, dörtnala giden atlarının uçarcasına sürdükleri arabayla evine dönüyordu.

Arada bir tanık olduğum bu durumlar şimdi gözlerimin önünden geçiyordu. Ve bu kızın ölümüne, güzel bir yapıtın baştan başa yok olmasına üzülür gibi üzülüyordum.

Gerçekten de, Marguerite'inkinden daha sevimli bir güzellik görmek imkânsızdı.

Uzun boylu ve çok zayıftı. Giydiklerini basit şekilde düzenlemekle doğanın bu unutkanlığını yok etmek sanatına en üstün derecede sahipti. Her şey o kadar büyük bir sanatla düzenlenmişti ki, en zor beğenen ve en eleştirici bir göz bile çizgilerin etrafına hiçbir kusur bulamazdı.

Kafası minicikti. Bu güzel baş özel bir incelikle süslenmişti. Sanki annesi kızını özenle meydana getirebilmek için onu böyle küçük yapmıştı.

Anlatması çok zor oval bir yüzün üzerine üstlerinde sanki kalemle çizilmişe benzeyen kaşları olan kapkara gözleri yerleştirin. Bu gözleri, aşağı indikleri zaman yanakların pembe rengi üzerine gölge veren uzun kirpiklerle örtün. Düz, narin, oldukça akıllı, delikleri şehvetle yaşama doğru ateşli bir atılımla biraz açık bir burun çizin. Deriyi, hiçbir elin değmediği şefkatlerin üzerindeki o kadifemsi yumuşaklıkla renklendirin. O sevimli başın tamamını elde edersiniz.

Ya doğuştan ya da yapay biçimde kapkara dalgalı saçları geniş iki örgü hâlinde alnın üzerini kaplıyor, kulakların ucu-

nu açıkta bırakarak başın arkasında kaybolup gidiyordu. O pembe kulak uçlarında, dört-beş bin frank değerinde olan iki elmas parlıyordu.

O yakıcı, ateşli, şiddetli yaşamı nasıl oluyordu da Marguerite'in yüzündeki bakire görünüşünü, hatta çocuksu ifadeyi yok edemiyor, olduğu gibi koruyordu? Bu masumane görünüş onun özelliğiydi. Durumu anlayamadan olduğu gibi kabul etmek zorundayız.

Marguerite'e ait, Vidal'in yaptığı olağanüstü bir resmi bulunuyordu. Kalemiyle onu canlandırabilecek tek adam oydu. Genç kadının ölümünden sonra birkaç tabloya sahip oldum. Resim o kadar benziyordu ki, bazı bilgileri buraya aktarmamda bana yardımcı oldu. En ince noktalarda belki de belleğim bana yetmeyebilirdi.

Bu bölümdeki ayrıntılardan bazı kişiler bana, ancak çok sonraları ulaştı. Fakat, bir daha onlara dönmek zorunda kalmamak için hemen yazıyorum. Çünkü birazdan o kadının gerçek öyküsü başlayacak.

Marguerite bütün gösterilerin ilk gecelerine katılırdı. Bütün gecelerini ya baloda, ya da tiyatroda geçirirdi. Yeni bir oyun oynadığında onun orada bulunacağından herkes kesinlikle emindi. Yanında hiç ayırmadığı, zemin katındaki locasının sürekli ön tarafında durmakta olan üç şey de onun birlikte görünürdü. Bu şeker külâhı, dürbünü ve bir demet de kamelya.

Kamelyalar, ayın yirmi beş gününde beyaz renkteydi, beş gün de kırmızıydılar. Bu renk değişiminin nedenini hiç kimse asla öğrenemedi. Ben de bunun için sadece olayı belirtmekle yetiniyorum. Genç kadının çok sık gittiği tiyatrola-

rın gediklileriyle onun yakın dostları bu durumu benim gibi fark etmişlerdi.

Marguerite'in kamelyalardan başka çiçek kullandığı hiç görülmemiştir. Onun için de çiçekçisi Bayan Barjon'un dükkânında ona Kamelyalı Kadın adını takmışlardı. Bu takma ad da öylece kaldı.

Hem de Paris'te, tanınmış bir sosyetede yaşayan herkes gibi ben de, Marguerite'in en zarif, en yakışıklı delikanlıların metresi olduğunu ve bu durumu hiç çekinmeden herkesin içide söylediğini, erkeklerin de bununla övündüklerini biliyordum. Bu da âşıklarla metresin birbirlerinden hoşlandıklarını, durumlarından asla yakınmaları olmadığını kanıtlar.

Bunun yanı sıra, hemen hemen üç yıldan beri, Bagnéres'e yaptığı bir yolculuktan beri, dediklerine göre, artık yalnızca son derece zengin, yaşlı bir yabancı dükle yaşıyordu. Anlatılanlara göre, dük onu elinden geldiğince eski yaşantısından koparıp ayırmaya çalışmıştı. Bu durumu da genç kadının iyi niyetle kabul ettiği anlaşılıyordu, fazla zorluk çıkarmamıştı.

Bakın bu konuda bana neler anlattılar:

1842 yılı, mevsim ilkbahardı. Marguerite oldukça bitkin ve halsizdi. Hekimler ona kaplıcalara gitmesini söylediler. O da Bagnéres'e gitti.

Orada, hastalar arasında, o dükün kızı da bulunuyordu. O zavallı sadece Marguerite'in hastalığına değil, üstelik tıpatıp onunkine benzer bir yüze sahipti. Öyle ki, insan onları rahatça iki kız kardeş sanırdı. Yalnız genç düşes veremin üçüncü evresindeydi. Marguerite'in oraya gelişinden kısa bir süre sonra öldü.

İnsanın, kalbinin bir parçasını gömdüğü toprak üzerinde kaldığı gibi oradan ayrılamayıp Bagnéres'de kalan dük, Marguerite'i bir sabah bir yol dönemecinde gördü.

Dük, çocuğunun gölgesini görür gibi oldu ve doğruca ona yürüdü. Genç kadının ellerini tuttu ve ağlayarak onu kucakladı. Kim olduğunu bile sormadan, onu görmek, ölen kızının canlı biçimini onda sevmek iznini rica etti.

Marguerite, Bagnéres'de oda hizmetçisiyle yalnızdı. Zaten adını lekelemekten de hiçbir korkusu olmadığından, dükün tüm isteklerini kabul etti.

Marguerite'i Bagnéres'de yakından tanıyan kişiler vardı. Bunlar bizzat gelip Mlle Gautier'in gerçek durumunu düke bildirdiler. Bu, yaşlı adam için müthiş bir darbe oldu. Çünkü kızıyla genç kadın arasındaki benzerlik bu noktada bitiyordu. Fakat, iş işten geçmişti, artık çok geçti. Genç kadın, kalbinin vazgeçilmez bir ihtiyacı ve hâlâ yaşaması için tek neden haline gelmişti.

Şunu belirtmek gerekir ki, taşkın, heyecanlı yaradılıştaki Marguerite o dönemde hastaydı. Geçmişi ona, hastalığının başlıca nedenlerinden biri gibi görünüyordu.

Gezintiler, kaplıcalar, doğal yorgunluklar ve uyku, yaz bitiminde onu hemen hemen iyileştirmiş ve sağlığına kavuşturmuştu.

Dük Marguerite'le beraber Paris'e döndü. Orada da, aynı Bagnéres'de olduğu gibi, onu görmeyi sürdürdü.

Herkes, yaşlı dükle genç kadının yakınlığını, zengin yaşlı erkeklerde sürekli çapkınlığa ve sefahat düşkünlüğüne yordu. İşin aslı dışında, her şeyi tahmin ettiler.

Bununla beraber, o babanın Marguerite'e karşı olan duy-

gusu son derece masum, temiz bir nedene dayanıyordu. Öyle ki, genç kadınla gönül ilişkilerinden başka herhangi bir bağ, yaşlı düke nikâh düşmeyen bir kimseyle kurulan bir ilişki gibi görünürdü. Asla kızının duymasında bir sakınca bulunmayan sözlerden başka tek bir sözcük ağzından çıkmadı.

Kadın kahramanımızı olduğundan farklı şekilde göstermek istediğimiz düşünülmesin sakın, böyle bir şey aklımıza bile gelmez. O nedenle, şunu belirteyim ki, Bagnéres'de kaldığı sürece Marguerite düke verdiği sözü tutmakta hiçbir zorluk çekmemişti, sözüne bağlı kalmıştı. Fakat, Paris'e dönünce, uçarı yaşama, balolara, hatta taşkın içkili toplantılara, eğlencelere alışık olan kız yalnızlıktan sıkılmaya başladı. Bu yalnızlığı dükün belirli zamanlarda yaptığı ziyaretlerden başka bozan ve dağıtan hiçbir şey yoktu. Can sıkıntısından ve hareketsizlikten öleceğini sandı. Eski yaşantısının yakıcı esintileri hem gönlünden, hem kafasından geçmeye başladı.

Tüm bu olanlara bir de, Marguerite'in o yolculuktan o zamana kadar hiç olmadığı derecede güzelleşmiş olarak döndüğünü; yirmi yaşında olduğunu, uyutulan fakat kesinlikle yenilmeyen hastalığın ona hâlâ o ateşli istekleri vermeyi sürdürdüğünü ekleyin. O arzular hemen hemen her zaman göğüs hastalıklarının sonucudur.

Dükün dostları, onların deyimiyle, kendi adını lekeledi-ği o kadının bir rezaletini yakalayabilmek amacıyla hiç durmadan pusuda bekliyorlardı. Böylelikle, bir gün gelip de düke, Marguerite'in onun artık gelmeyeceğini çok iyi bildiği bir saatte ziyaretler kabul ettiğini, bu ziyaretlerin de çoğu zaman ertesi güne kadar sürdüğünü söyleyip kanıtladıkları zaman, yaşlı adam büyük bir acı duydu.

Marguerite sorguya çekilince her şeyi tek tek düke itiraf etti. Ardından da hiçbir kötü düşünceye kapılmadan, genç kadın yaşlı adama artık kendisiyle ilgilenmekten vazgeçmesini öğütledi. Çünkü zamanında verdiği sözleri yerine getirecek gücü kendinde bir türlü bulamıyordu. Daha uzun zamanda aldatmış olduğu adamın yardımlarını, iyiliklerini kabul etmek istemiyordu.

Dük sekiz gün kadar ortalardan kaybolmuştu, onun elinden de ancak bu kadarı gelirdi. Sekizinci gün, kendisini evine kabul etmesi için Marguerite'e yalvardı. Onu olduğu gibi kabul edeceğine söz verdi. Yeter ki genç kadını görebilsin. Öleceğini bilse, bir daha ona kesinlikle çıkışmayacaktı, en küçük bir yakınmada bulunmayacaktı.

Durum, Marguerite geri döndükten yaklaşık üç ay sonra, yani 1842 yılının kasım ya da aralık ayında gerçekleşmişti.

Aralarında yüksek sesle gülenler vardı.
Satış memurları avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı.
Satış masalarının ön tarafına yerleştirilen sıralara üşüşen es-
naf, işlerini sakin sakin yürütebilmek endişesiyle
boş yere sessizliği sağlamaya çalışıyordu.
Hiçbir toplantı asla bundan daha gürültülü olmamıştı.

III. BÖLÜM

Antin Sokağı'na, ayın 16'sında saat birde gittim. Açık artırma görevlisinin sesi daha dış kapıdan duyuluyordu.

Apartman bir sürü meraklıyla doluydu.

Zarif ahlâksızlığın tüm ünlü kişileri oradaydı. Kimi soylu hanımlar gizliden gizliye onları inceliyorlardı. Yüksek sınıftan o hanımlar, asla bir araya gelme fırsatını bulamayacakları kadınları yakından görmek hakkını elde edebilmek için bir kez daha açık artırmayı bahane etmişlerdi. Kim bilir, belki de içten içe kolay eğlencelere ve zevklere özeniyor, onları arzuluyorlardı.

Çok sayın F... düşeşi, kibar çağdaş fahişelerimizin en hazin örneklerinden biri olan Mlle A...'yla dirsek dirseğe duruyordu. Sayın T... markizi, bizim dönemin en zarif ve en ta-

nınmış gizli aşk yaşayan kadını Bayan D...'nin pey sürdüğü bir eşyayı satın almakta duraksıyordu. Madrit'teki dostlarının mal varlığını Paris'te batırdığını söyledikleri, aslına bakarsanız servetini değil servetinin gelirini bile harcamayan Y... dükü, arada bir söylediklerini yazmak, yazdıklarını da imzalamak isteyen en nükteli konuşan hanımlarımızdan biri olan Bayan M...'yle sohbet ederken, bir taraftan da Bayan N...'yle gizli anlamlar taşıyan gözlerle bakışıyordu Champs-Elysées gezintilerine çok düşkün olan bu güzel hanım hemen hemen her zaman maviler ya da pembeler giyerdi. Arabasına şahane iki siyah at koşuluydu. Tony bu atları ona on bin franga vermişti... Bu parayı kadın da ona tıkır tıkır saymıştı. Nihayetinde, soğuğa karşın, Mlle R... de kimi alışverişte bulunmak maksadıyla kalkıp gelmişti. O, sadece yeteneğleriyle, yüksek tabaka kadınlarının kocalarına getirdikleri çeyizle elde ettiklerinin iki katını elde ediyordu. Şimdi burada bile en fazla bakılan kimse oydu.

Herkes bu salonda çılgınca neşe içindeydi. Orada bulunan kadınlardan birçoğu öleni tanımışlardı fakat, şimdi onu çok fazla hatırlamaz gibi davranıyorlardı.

Aralarında yüksek sesle gülenler vardı. Satış memurları avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Satış masalarının ön tarafına yerleştirilen sıralara üşüşen esnaf, işlerini sakin sakin yürütebilmek endişesiyle boş yere sessizliği sağlamaya çalışıyordu. Hiçbir toplantı asla bundan daha gürültülü olmamıştı.

Büyük bir alçakgönüllülükle o üzüntü verici gürültünün ortasına süzüldüm. Bir taraftan da, bütün bu patırtının, borçlarını ödeyebilmek amacıyla eşyaları satılan o zavallı yaratı-

ğın son nefesini verdiği odanın tam yanıbaşında yapıldığını düşünüyordum. Satın almaktan çok, incelemek için oraya gittiğimden satışı yaptıran esnafın yüzlerini seyrediyordum. Bir eşya onların ummadıkları, akıllarının ucuna bile getirmedikleri bir fiyata yükseldiği her seferde adamların yüzleri gülüyor, gözleri ışıldıyordu.

O kadının fahişeliğini para oyunlarında kullanan, onun sırtından yüzde yüz kazanç sağlayan, yaşamının son anlarını haciz dilekçeleriyle zehir eden namuslu yurttaşlar, şimdi de onun ölümünün ardından saygı değer hesaplarının ürünüyle utanç verici kredilerinin faizlerini toplamaya gelmişlerdi.

Hırsızlarla tüccarlara aynı Tanrıyı veren eski çağ insanları ne kadar da haklıymış!

Elbiseler, kaşmir şallar, mücevherler inanılmaz bir süratle satılıyordu. Bunlardan hiçbiri işime gelmiyordu, hâlâ bekliyordum.

Bir ara aniden şöyle bağırıldığını duydum:

"Şahane bir şekilde ciltlenmiş, kenarları yaldızlı, **Manon Lescaut** adını taşıyan bir kitap. **İlk sayfasında yazılı bir şeyler var.** On frank."

Birisi uzun bir sessizliğin ardından:

"On iki" dedi.

"On beş" dedim.

Neden? Ben de hiç bilmiyordum. Hiç şüphesiz o yazılı bir şeyler içindi. Satış görevlisi:

"On beş" diye tekrarladı.

İlk pey süren daha fazla artıranlara karşı meydan oku-

yan bir sesle:

"Otuz" dedi.

"Kırk."

"Elli."

"Altmış."

"Yüz."

İtiraf ederim ki, eğer gösteriş yapmak isteseydim, tamamıyla başarı sağlamış olurdum. Ve herkes o kitabı elde etmek isteyenin nasıl bir yaratık olduğunu anlamak için bana baktı.

Ses tonum rakibimi o kadar ikna etmiş olacak ki, kitabın on katı değerindeki parayı ödemekten başka bir şeye yaramayan bir çarpışmadan ayrılmayı tercih etti. Ardından eğilerek, bir parça geç olmakla birlikte, büyük bir incelikle bana:

"Çekiliyorum, efendim" dedi.

Hiç kimse sesini çıkarmadığından, kitap üzerimde kaldı.

Yeni bir inatlaşmadan korkuyordum. Gururum buhu desteklerdi, fakat kesem için bunu söyleyemem. O nedenle hemen adımı yazdırdım. Kitabı kenara ayırttım ve aşağı indirdim.

Aradan bir saat geçmişti, birini gönderip kitabı aldırdım.

İlk sayfada mürekkep kalemiyle, zarif bir yazıyla ona kitabı hediye edenin sunusu vardı. Bunda sadece şu sözcükler bulunuyordu:

Manon'dan Marguerite'e,

Alçakgönüllülük.

Altında da Armand Duval imzası vardı.

Bu alçakgönüllülük sözcüğünün anlamı neydi?

Şu bay Armand Duval'in inancına göre, Manon, Marguerite'de bir sefahat ya da gönül üstünlüğü mü görüyordu acaba?

İkinci yorum akla daha yakındı. Çünkü birincisi sadece küstah ve kaba bir doğru sözlülük olurdu. Kendi hakkındaki kanısına rağmen bunu Marguerite bile kabul etmezdi.

Tekrar dışarı çıktım; o kitapla da artık sadece gece yatarken ilgilendim.

Hiç şüphesiz, Manon Lescaut duygulu ve acıklı bir öyküdür, ben de en ufak detayına kadar çok iyi bilirim. Bununla beraber, o kitabı elimin altında bulunca ona karşı hissettiğim sevgi beni her zaman çeker. Hemen açarım, rahip Prévost'un kadın kahramanıyla beraber yaşamaya başlarım. O kadın kahraman öylesine gerçektir ki, sanki onu çok önceleri tanımışım gibi gelir bana. Bu yeni durumda, Marguerite'le onun arasında yapılan karşılaştırma benzeri şey, o kitabı okumak için bende beklenilmeyen bir eğilim yarattı. Fahişeye duyduğum acıma ve hoşgörüye, diyebilirim ki hemen hemen aşk da eklendi. Şu bir gerçek ki; Manon bir çölde, ruhun tüm güçleriyle kendisini seven erkeğin kollarında ölmüştü. O erkek, ölen sevgilisine bir çukur kazıp o çukuru gözyaşlarıyla suladı, yüreğini de o çukura gömdü. Halbuki Manon gibi günahkâr ve belki de onun gibi tövbekâr olan Marguerite, gördüklerime inanmak gerekirse, göz kamaştırıcı bir görkem içinde, geçmişinin yatağı üzerinde ölmüştü. Fakat, aynı zamanda da, Manon'un gömüldüğünden çok daha kuru, çok daha acımasız, çok daha uçsuz bucaksız olan o gönül çölü ortasında can vermişti.

Marguerite, gerçekten de, yaşamının son olaylarını iyi bilen kiini dostlardan öğrendiğime göre, ağır ve acılı can çekişmenin sürdüğü o iki ay boyunca başucuna gerçek bir avuntunun oturduğunu görmemişti.

Daha sonra düşüncem, Marguerite ve Manon'dan ayrılıp, tanıdığım ve dudaklarında şarkı ezgileriyle hemen hemen hiç değişmeyen ölüme doğru yol aldıklarını gördüğüm kadınlara doğru çevriliyordu.

O zavallı yaratıkları sevmek bir hata olabilir fakat, en azından da onlara acımak boynumuzun borcudur. Gün ışığını ömründe hiç görmemiş ve duymamış olan sağıra, ruhunu asla dile getiremeyen dilsize acıyorsunuz da, sahte bir namus ve utanma bahanesiyle o gönül körlüğüne, o ruh sağırlığına ve o vicdan sessizliğine acımak istemiyorsunuz. Halbuki bunlar o talihsiz hastayı çılgına çevirir, delirtir ve elinde olmadan, hiç arzulamadan iyiyi görmek, Tanrı'yı işitmek, inancın, aşkın ve imanın tertemiz, saf, lekesiz dilini konuşmak yeteneğinden yoksun ederler.

Hugo, **Marion de Lorme**'u, Musset **Bernerette**'i, Alexandre Dumas **Fernande**'ı yarattı. Tüm çağların düşünürleri, ozanları fahişeye acıyan bağışlamalarını sundular. Arada sırada da ünlü bir kişi aşkını, hatta adını vererek fahişeleri onurlu yerlere yükseltti. Bu hususta böylesine ısrarla duruyorum. Çünkü beni okuyacaklar arasında belki de içinde ahlâksızlığın ve fuhuşun bir övgüsünü görmekten korktukları bu kitabı fırlatıp atmak üzere bulunan pek çok kimse vardır. Üstelik yazarın yaşı bu korkuya hak verecek bir çağdadır. Bu şekilde düşünenler lütfen bu düşüncelerini bir tarafa atsınlar, onları tutan sadece bu korkuysa, okumayı sürdürsünler.

Ben sadece şu ilkeye kesinlikle inanmışımdır ki, eğitimin iyiyi öğretmediği kadının önüne Tanrı hemen hemen her zaman iki yol açar. Bunlar acı ve aşk yollarıdır ve bu yollar kadını mutlak surette 'iyiye' götürür. Bunlar aşılması zor yollardır. Oraya girenlerin ayakları kan içinde kalır, elleri parça parça yırtılır. Fakat, aynı zamanda da yolun iki yanındaki çalılarda ahlâksızlığın ve düşmüşlüğün süslerini bırakırlar. Amaca, Tanrının huzurunda kesinlikle utanılmayan o çıplaklık içinde ulaşırlar.

Yaşamın giriş noktasına, birinin üzerinde **İyilik Yolu**, diğerlerinde de **Kötülük Yolu** yazıları olan iki direk dikmekle, ardından da gelip geçenlere, "**İkisinden birini seçin**," demekle iş bitmez. Zaten söz konusu olan da bu değildir. İkinci yolun çekiciliğine kapılıp da oraya sapanları birinci yola döndürecek çareleri göstermek gerekir. Özellikle de o çarelerin başlangıç noktaları oldukça acıklı ya da fazlasıyla zor aşılır gibi görünmemeli.

İnsanların tutkusuyla yaralanmış o ruhlara karşı İsa, sevgi ve merhamet doluydu. Yaraları iyileştirecek merhemi bizzat yaralardan elde ederek insanların çıbanını iyileştirmesini severdi. Böylelikle İsa peygamber Madeleine'e: "Günahın çok, bağışlanacak, çünkü çok sevdin" diyordu.

Neden biz İsa'dan daha sert davranalım? Güçlü olduğu izlenimini vermek için sert davranan bu dünyanın düşüncesine inatla sarılarak neden onunla beraber kaynayan ruhları yadsıyalım? Çoğu zaman o ruhlar, kaynayan yaralarından, bir hastanın zararlı yaralarını tımar edip gönüllerinin nekahat dönemini geri verecek bir dost eli beklerler.

Ben, çağdaşlarıma sesleniyorum: İyilikle kötülüğün bilimi sonsuz olarak, bir daha yitirilmemek üzere kazanıldı. İman yeniden kuruluyor, kutsal şeylere karşı saygı bize geri verildi. Dünya tamamıyla iyileşmediyse de hiç değilse daha iyi iyileşmeye yüz tuttu. Bütün istekler aynı ilkeye bağlanıyordu: Genç olalım, iyi olalım, özü sözü bir, içi dışı bir ve doğru olalım! Kötülük yalnızca boş bir gururdur. Özellikle de umutsuzluğa kapılmayalım. Ana, kız kardeş, evlat, eş olmayan kadını hor görmeyelim. Mademki Tanrı bir günahkârın tövbesiyle, hiç günah işlememiş yüz adilin sevabından daha fazla hoşnut oluyor. Tanrı'yı memnun etmeye bakalım o halde. Bunu bize, gerektiğinde faiziyle geri verebilir. Yolumuzun üzerinde, yeryüzü tutkularının, arzularının mahvettiği kimselere bağışlamamızın sadakasını bırakalım. Kim bilir, o zavallı yaratıkları belki de tanrısal bir umut kurtarır. Kendi buluşları olan ilacı haber verirken iyi yürekli yaşlı kadınların dedikleri gibi, bunun hiçbir yararı olmasa da zararı dokunmaz, diye düşünelim.

Şüphe yok ki, ele aldığım bu pek önemsiz konudan şu büyük sonuçların benim tarafımdan çıkarılmak istenmesi büyük bir cüret gibi görünebilir. Fakat, ben her şeyin az bulunduğuna inananlardanımı. Çocuk küçüktür, onda insan gizlidir; beyin dardır, düşünceyi barındırır; göz sadece bir noktadır ve tüm dünyayı kucaklar.

İşte o zaman üzerinde bir yol giysisi bulunan uzun boylu,
sarışın, soluk benizli genç bir adam belirdi.
Üzerindekileri birkaç günden beri hiç çıkarmamışa benziyordu,
hatta Paris'e gelince onları hiç olmazsa
bir fırçalamak zahmetine bile katlanmamış gibiydi.
Çünkü baştan aşağıya toz içindeydi.

IV. BÖLÜM

Aradan iki gün geçmişti ve açık artırma tamamıyla sonuçlanmıştı. Yüz elli bin frank sağlanmıştı. Üçte ikisi alacaklılar arasında bölüştürülmüş, bir kız kardeşle bir yeğenden oluşan aile de geri kalanını bölüşmüştü.

Avukat elli bin franklık bir mirasa konduğunu yazdığında o kız kardeş gözlerini faltaşı gibi açmıştı.

Altı yedi yıldır kız kardeşini görmüyordu. Kardeşi günün birinde, aniden ortadan kayboluverir. O gün bu gündür ne ondan, ne de bir başkasından yaşantısıyla ilgili en ufak bir haber, en ufak bir ayrıntı elde edebilmişlerdi.

İşte bunun üzerine apar topar Paris'e koşmuştu. Marguerite'i iyi tanıyanlar onun tek mirasçısının o zamana kadar

köyünden hiç ayrılmamış olan çok güzel, iri yarı bir köylü kızı olduğunu görünce son derece şaşırmışlardı.

Genç kız bir çırpıda servete ulaşmıştı. Bu umulmadık büyük paranın hangi kaynaktan geldiğini bile öğrenememişti.

Çok sonraları bana dediklerine göre, kızcağız kardeşinin ölümünün büyük acısını bağrına basarak yine köyünün yolunu tutmuştu. Fakat, kendisine yüzde dört buçuk gelir sağlayan yeni yatırım kardeş acısını bir parça hafifletiyordu.

Rezaletlerin başşehri olan Paris'te hiç durmadan tekrarlanan olaylar unutulmaya başlıyordu. Hatta ben bile o olaylara nasıl, hangi nedenlerle katıldığını az çok unutmuşum. Fakat, tam o sırada çıkan yepyeni bir durum Marguerite'in yaşantısının tüm gizli yönlerini bana tanıttı. Üstelik öyle içler acısı ayrıntılar öğrendim ki öyküyü yazmak arzusuna kapıldım ve yazdım.

Eşyaların satıldığı boş bina üç dört günden beri kirahktı. O günlerden bir sabah kapım çalındı.

Uşak görevini üstlenen kapıcım gidip kapıyı açtı ve bana bir kartvizit getirdi. Onu kendisine veren kimse benimle görüşmek istiyormuş.

Karta şöyle bir baktım, orada şu iki sözcüğü okudum:

Armand Duval.

Daha evvel bu adı nerede gördüğümü düşündüm. Manon Lescaut kitabının ilk sayfası aklıma geldi.

O kitabı Marguerite'e veren kişi benden ne isteyebilirdi? Kapıda bekleyen konuğun hemen içeri alınmasını söyledim.

İşte o zaman üzerinde bir yol giysisi bulunan uzun boylu, sarışın, soluk benizli genç bir adam belirdi. Üzerindekile-

ri birkaç günden beri hiç çıkarmamışa benziyordu, hatta Paris'e gelince onlar hiç olmazsa bir fırçalamak zahmetine bile katlanmamış gibiydi. Çünkü baştan aşağa toz içindeydi.

Oldukça heyecanlı olan Bay Duval, heyecanını gizlemek için ne ufak bir gayret göstermiyordu. Ve gözleri yaşlı, sesi titreyerek bana;

"Efendim, çok rica ederim, ziyaretimi ve giysilerimi hoş görün" dedi. "Sizi bugün o kadar fazla görmek istiyordum ki, sandıklarımı, eşyalarımı gönderdiğim otele inmeye bile zaman ayırmadan doğruca size koştum. Çok erken olmasına karşın yine de sizi burada bulamamaktan korkuyordum."

Bay Duval'e ateşin yanına oturmasını rica ettim. O da cebinden bir mendil çıkarıp yüzünü bir an onun içine saklayarak gösterdiğim yere oturdu.

Büyük bir rahatlıkla içini çekerek konuşmasını sürdürdü:

"Tanımadığınız bir ziyaretçinin, böyle bir saatte, böyle bir kılıkta, şurada yaptığı gibi ağlayarak sizden ne istediğini anlayamıyorsunuzdur şüphesiz. Sizden sadece büyük bir hizmet istemeye geldim, efendim."

"Buyrun, efendim, emrinizdeyim."

"Marguerite Gautier'in açık artırmasına katıldınız mı?"

Bu sözcüğü söyler söylemez, genç adamın bir an için bastırmayı başardığı heyecan onu aştı ve ellerini gözlerine götürmek zorunda kaldı. Ardından da:

"Size çok gülünç görünüyorum sanırım" diye ekledi. "Bunun için beni bağışlamanızı rica ederim. Emin olun ki,

beni dinlemekte gösterdiğiniz bu sabrı hiçbir zaman unutamayacağım."

"Bakınız efendim, benden beklediğiniz hizmet, duyduğunuz acıyı bir parça azaltabilecekse, hiç çekinmeyin, size ne gibi bir yardımda bulunabileceğimi hemen söyleyin" diye konuşmayı sürdürdüm. "Size hizmet etmekten mutluluk duyacağım."

Bay Duval'in acısı insanın yüreğine dokunuyordu.

"Marguerite'in açık artırmasından bir şey aldınız mı?" dedi.

"Evet efendim, bir kitap."

"Manon Lescaut mu?"

"Evet."

"Hâlâ o kitap sizde mi?"

"Yatak odamda."

Armand Duval bu haber üzerine ferahladı, sırtından bir yük kalkmış gibi oldu. Sanki sadece o kitabı saklamakla bile ona büyük bir hizmette bulunmuşum gibi bana candan teşekkür etmeye başladı.

Bunun üzerine ayağa kalkıp yatak odama geçtim, kitabı alarak ona verdim.

Genç adam ilk sayfadaki sunuya baktı, sayfaları karıştırarak;

"İşte ta kendisi" dedi "ta kendisi."

Sayfanin üzerine iki büyük damla yaş dökülmüştü.

Başını yukarı, bana doğru kaldırdı. Şimdi artık ağladığını benden saklamaya çalışmıyordu. Ardından da yine ağlamak üzere olduğunu saklamadan bana;

"Pekâlâ, efendim" dedi, "bu kitaba çok önem veriyor musunuz? Çünkü bunu bana bırakmanızı istemeye geldim de."

Bunun üzerine ben de ona:

"Rica ederim merakımı bağışlayın." dedim. "Fakat, şunu soracaktım, bunu Marguerite Gautier'ye veren sizsiniz, demek ki?"

"Benim, evet."

"Bu kitap sizindir, efendim, onu lütfen geri alınız. Kitabı size geri verebildiğim için mutluyum."

Bay Duval sıkıntıyla:

"Fakat" diye sözlerine devam etti, "hiç değilse izin verin de buna ödediğiniz ücreti vereyim."

"Lütfen, kitabı size sunmama izin verin. Öyle bir açık artırmada tek bir kitabın bedeli çocuk oyuncağı gibidir, hem de ne kadar para verdiğimi hatırlamıyorum bile."

"Yüz frank verdiniz."

Bu kez de ben sıkılarak:

"Evet, doğru" dedim. "Fakat bunu neden biliyorsunuz?"

"Oldukça basit. Marguerite'in eşyalarının açık artırması için tam zamanında Paris'e yetişebileceğimi sanıyordum. Çok yazık ki, ancak bu sabah gelebildim. Ona ait olan ve ondan gelen bir şeyi mutlaka almak istiyordum. Açık artırma görevlisine koştum. Satılan eşyaların ve alıcı adlarının listesini inceleme izni istedim. İşte o zaman bu kitabı sizin satın aldığınızı gördüm. Ödediğiniz paraya bakarak, bu kitabı elde etmek için özel herhangi bir anıyla bağlı olmanızdan korkmama rağmen, onu bana bırakmanızı rica etmeye karar verdim."

Armand bu şekilde konuşurken, hiç şüphesiz, benim de Marguerite'i aynen onun tanıdığı şekilde tanımamdan korktuğunu belli ediyordu.

Hemen ona güvence sağlamaya başladım.

"Mlle Gautier'yi uzaktan tanırdım" dedi. "Onun ölümü bende, rastlamaktan zevk duyduğu güzel bir kadının ölümünün genç bir erkekte daima uyandıracağı bir etki yaptı. Evindeki açık artırmadan herhangi bir şey almak istedim. Bu kitaba pey sürmekte direndim. Neden olduğunu bilmem fakat, sanırım ısrarla bunun üzerinde duran ve elde etmek için bana meydan okurmuş gibi bir hali olan beyi kudurtmak için böyle davrandım. İşte bunun için, efendim, size bir kez daha söylüyorum; bu kitap emrinizdedir. Onu açık artırma görevlisinden aldığım gibi benden almış olmamanız için kabul etmenizi tekrar rica ederim. Bu kitap böylelikle uzun bir tanışmanın, daha içten ilişkilerin başlangıcı şekline gelmiş olur."

Armand elimi sıkarken:

"Tamam efendim" dedi. "Önerinizi içtenlikle kabul ediyorum, ömrüm boyunca size minnettar kalacağım."

Aslında Armand'a Marguerite hakkında sorular sormak istiyordum, fakat konuğumun işlerine karışmak hakkını elde etmek için parasını kabul etmemiş gibi görünmekten korkuyordum.

Düşündüklerimi anlamış gibi birden bana;

"Bu kitabı okudunuz mu?" dedi.

"Hepsini."

"Peki, yazdığım iki satır konusunda düşündükleriniz nedir?"

"Bu kitabı verdiğiniz zavallı kızın gözünüzde sıradan bir insan olmadığını çabucak anladım. Çünkü o satırları yalnızca sıradan bir iltifat gibi kabul etmek *istemiyordum*."

"Bu şekilde düşünmekle haklıydınız, efendin. O kızcağız bir melekti. Şu mektubu alıp bir okuyun." diyerek kâğıdı bana uzattı. Kâğıt çok okunmuş olacak ki oldukça yıpranmıştı.

Kâğıdı açtım, şunlar yazılıydı:

"Sevgili Armand'cığım, mektubunuzu aldım. Yine her zamanki gibi iyi kalplisiniz. Tanrı'ya şükürler olsun. Dostum evet, hem de çok hastayım, hiç bağışlamayan, acımayan o hastalığın pençesinde kıvranıp duruyorum. Fakat bana karşı hâlâ gösterdiğiniz ilgi acımı büyük ölçüde hafifletiyor. Az evvel aldığım, herhangi bir şeyle iyileşmem olasılığı bulunsa, beni sözleriyle sağlığa kavuşturabilecek o güzel mektubu yazan eli sıkmak mutluluğuna erebilecek kadar uzun yaşayamayacağım besbelli. Sizi göremeyeceğim, çünkü ölümün hemen eşiğindeyim, aradaki yüzlerce fersah benden sizi ayırıyor. Zavallı dostum! Sizin eski Marguerite'iniz fazlasıyla değişti. Kim bilir, onu bu şekliyle görmektense hiç görmemeniz belki de çok daha iyidir. Sizi bağışlayıp bağışlamadığını soruyorsunuz. Ah! Dostum, hem de bütün yüreğimle! Çünkü bana vermek istediğiniz acı, indirdiğiniz darbe sadece bana olan aşkınızın bir kanıtıydı. Bir aydır yataktayım. Saygınıza çok değer verdiğim için yaşam anılarımı günü gününe yazıyorum. Bu işe birbirimizden ayrıldığımız andan başladım, kalem tutup yazacak gücüm bitinceye kadar da yazmaya devam edeceğim.

Sevgili Armand, bu bana gösterdiğiniz ilgi gerçekse, dönüşünüzde, Julie Duprat'ya gidin. O size bu günlüğü verecek. Aramızda geçenlerin nedenini ve özrünü bu yazılarda bulacaksınız. Julie bana karşı çok iyi davranıyor, birlikte sık sık sizden söz ediyoruz. Mektubunuz geldiği zaman yanımdaydı, okurken birlikte ağladık.

Sizden hiçbir haber almamış olsaydım, Fransa'ya dönüşünüzde, bu kâğıtları size vermekle görevliydi. Bu nedenle bana hiçbir şekilde minnettarlık duymayın. Yaşamının tek mutlu anlarına her günkü dönüş, bana anlatılmaz ölçüde yararlı oluyor. Bu sayfaları okumakla siz geçmişin özünü bulacaksınız, halbuki ben onlarda sürekli bir iç rahatlığı buluyorum.

Kendimi her an size hatırlatacak bir şey bırakmak isterdim fakat, çok yazık ki evimdeki her şey haciz edildi, artık hiçbir şeyin sahibi değilim.

Anlıyorsun değil mi dostum! Kısa bir süre sonra öleceğim. Yatak odamdan hiçbir şeyin kaçırılmaması, ölmeyip de sağ kaldığımda hiçbir şeyin bana kalmaması için alacaklılarımın buraya yerleştirdikleri bekçinin salonda yürüdüğünü duyuyorum. Satmak için ölümü beklediklerini düşünmekten başka yapacak şeyim yok.

Ah bir bilseniz! İnsanlar ne kadar acımasız! Ya da daha doğrusu, yanılıyorum, adil olan ve tek eğilmeyen Tanrı'dır.

Ya! İşte böyle aziz sevgilim, eşyalarının satışına gelirseniz, bir şey alırsınız. Çünkü, sizin için en ufak bir şeyi ayırıp kenara koyamam. Bunu her nasılsa öğrenirlerse haciz edil-

miş eşyaları kaçırmak suçuyla hakkınızda kovuşturma açabilirler.

Doğrusu bu, bırakıp gittiğim çok içler acısı bir yaşam!

Sizi ölmeden evvel bir kez daha görmeme Tanrı izin verirse, iyiliğine bir kez daha dua edeceğim! Her türlü olasılığa karşı, elveda dostum! Size daha uzun bir mektup yazmak isterdim fakat beni bağışlayın! Öyle ki, beni iyileştireceklerini söyleyenler bile sürekli kan alarak beni halsiz bırakıyorlar. Bu nedenle elim daha fazla yazamıyor."

MARGUERITE GAUTIER

Son sözcükler gerçekten de zor okunuyordu.

Armand'a mektubu uzattım, hiç şüphesiz benim kâğıt üzerinden okuduğum gibi mektubu aklından ezbere okuyan genç adama geri verdim. Onu alırken:

"Bunu yazanın bir fahişe olduğuna kim inanır!" dedi.

Ardından da uyanan anılarıyla heyecanlanarak mektubu bir süre seyretti. Sonunda da dayanamayarak dudaklarına bir öpücük kondurdu.

"Onu bir kez daha göremeden öldüğünü düşünüyorum da" diyerek sözlerini sürdürdü. "Onu bir daha asla göremeyeceğim. Bir kız kardeşin bile yapamayacağını onun bana yaptığını hatırladıkça da, onu bu şekilde ölüme bıraktığım için kendimi asla bağışlamıyorum. Öldü! Öldü! Beni düşünerek, adımı söyleyerek ve yazarak öldü, zavallı biricik Marguerite'ciğim!"

Armand düşüncelerini ve gözyaşlarını serbest bırakarak bana elini uzattı. Bir taraftan da sözlerini sürdürdü:

"Ölümün arkasından bu şekilde yakındığımı görseler çok çocuksu bulurlardı beni. Çünkü benim o kadına ne kadar acı çektirdiğimi ve ona ne kadar acımasız davrandığımı, aksine onun da ne derece iyi kalpli ve her şeye boyun eğen bir insan olduğunu bilmezler. Onu bağışlama hakkının bana ait olduğunu sanıyordum. Halbuki bugün, onun benden esirgemediği bağışa kendimi hiç de lâyık görmüyorum. Ah! Onun ayaklarının dibinde bir saat ağlayabilmek uğruna yaşamımın on yılını gerçekten seve seve verirdim."

İnsanın bilmediği bir acıyı avutması her zaman çok zordur. Bununla beraber, bu genç adama karşı öyle derin bir yakınlık ve sevgi duyuyordum ki, öylesine büyük bir içtenlikle beni derdinin, acısının ortağı yapıyordu ki, sözlerime hiç de ilgisiz kalmayacağını aklımdan geçirerek ona:

"Dostlarınız, akrabalarınız, arkadaşlarınız yok mu?" dedim. "Umudunuzu kesmeyin, onları görün, yakınlarınız sizi avuturlar. Çünkü elimden, size acımaktan başka bir şey gelmez."

Genç adam ayağa kalktı. Odanın içinde uzun adımlarla gezinerek:

"Evet, doğru söylüyorsunuz" dedi. "Canınızı sıktım, sizi rahatsız ettim. Çok özür dilerim, acının sizin açınızdan önemsiz olduğunu düşünemedim. Hiçbir yönden ilginizi çekmeyen, çekmesi için de bir neden bulunmayan bir olayla sizi rahatsız ettiğimi düşünemedim."

"Sözlerimin anlamı üzerinde yanılıyorsunuz: Hizmetinize tamamen hazırım. Sadece şu var ki, acınızı hafifletme yetene-

ğimin yetersizliğine üzülüyorum. Benim ve arkadaşlarımın topluluğu sizi oyalayabilirse, kısacası, herhangi bir konuda ve durumda bana gereksinmeniz varsa, size yardımcı olmaktan duyacağım büyük zevki çok iyi anlamanızı istiyorum."

Genç adam:

"Çok özür dilerim, beni affedin" dedi. "Acı, insanı son derecede duyarlı yapıyor. Birkaç dakika daha burada kalma-ma izin verin. Sokaktaki insanların ağlayan kocaman adama görülmemiş bir şey gibi bakmalarına engel olmak için, göz-yaşlarımı silmeye yetecek kadar kalmamı lütfen hoşgörün. Bu kitabı vermekle beni sonsuz derecede mutlu ettiniz. Size ömrüm boyunca minnettar kalacağım."

Bu sözler üzerine Arman'a:

"Bunu ancak bana, dostluğunuzun bir parçasını bağışla-yarak ve acınızın nedenini söyleyerek karşılamış olursunuz. İnsan ancak acısını paylaşarak avunur." dedim.

"Doğru söylüyorsunuz. Fakat, bugün benim ağlamaya çok ihtiyacım var. Onun için size sadece ipe sapa gelmez söz-ler söylemekten korkarım. Bir gün bu öyküyü size anlatırım. O zavallı kızcağız için gözyaşı dökmekte ne derece haklı olup olmadığımı anlarsınız." Gözlerini son kez ovuşturarak aynaya baktı ve "Lütfen, şimdi de bana, beni aptal bulmadı-ğınızı söyleyin ve sizi görmeye gelmeme izin verin."

Genç adamın bakışı son derece tatlı ve yumuşaktı. Ken-dimi tutamayarak onu kucaklayıp bağrıma bastım.

Delikanlının gözleri yeniden yaşlarla dolmaya başlıyor-du. Bu durumu fark ettiğimi gördü ve bakışlarını benden ka-çırdı.

Armand'a:

"Hadi, hadi" dedim, "cesur olun."

Genç adam bunun üzerine:

"Elveda" dedi.

Ve ağlamamak için insanüstü bir gayret göstererek, evimden çıkmaktan çok kaçtı sanki.

Penceremin perdesini kaldırdım. Onun kapıda bekleyen arabaya bindiğini gördüm. Fakat arabaya biner binmez göz-yaşlarına boğuldu ve yüzünü mendiline sakladı.

Sonraki gün, sabah erkenden, Duval'den bir mektup aldım.
Bana geldiğini bildiriyordu.
Bitkin ve yorgun olduğundan
sokağa çıkmasının imkânsız olduğunu söyleyerek
evine uğramamı rica ediyordu.

V. BÖLÜM

Aradan epey bir zaman geçmişti. Bu süre içinde Armand'dan söz edildiğini hiç duymadım. Buna rağmen, Marguerite sürekli söz konusu ediliyordu. Bunu fark ettiniz mi bilmem. Tamamıyla yabancısınız, ya da en azından sizi hiç ilgilendirmeyecekmiş gibi görünen bir kimsenin adı bir kez yanınızda söylenmeyegörsün. Size anlatılan olaylarda, kendi özel yaşamınızın kimi olaylarıyla gerçek bir uyum ve bir yakınlık bulursunuz. Ben Marguerite'le tam anlamıyla bu durumda değildim. Çünkü onu görmüş, ona rastlamıştım. Artık onun yüzünü ve alışkanlıklarını fazlasıyla tanıyordum. Bunun yanında, eşyalarının o açık artırmayla satışından beri, genç kadının adı sürekli kulaklarıma gelmişti. Bir önceki bö-

lümde anlattığım durumda da bu ad pek derin bir acıya ortak olmuştu. Onun için de şaşkınlığım merakımı daha da fazla artırmıştı.

Bunun neticesinde, Marguerite'den hiç söz etmediğim dostlarıma artık sadece:

"Marguerite Gautier adında bir kadını tanır mısınız?"

"Kamelyalı Kadın mı?"

"Hem de nasıl?"

Sözlerime devam ediyordum:

"Peki, bu kız neyin nesiydi?"

"İyi bir kızdı."

"Hepsi bu kadarcık mı?"

"Ey Tanrım! Tabii. Belki diğerlerine oranla biraz daha akıllı, belki de bir parça daha duyguluydu."

"Onun hakkında özel bir bilginiz yok mu?"

"... baronunu iflasa sürükledi."

"O kadar mı?"

"Yaşlı... dükünün metresiydi."

"Gerçekten öyle miydi?"

"Öyle diyorlar. Fakat, her ne olursa olsun, adam onun için kucak dolusu para harcıyordu."

Her zaman aynı genel ayrıntılar ve aynı bilgiler.

Bu arada ben Marguerite'le Arınand'ın ilişkileri hakkında bir şeyler öğrenmek merakıyla yanıyordum.

Günün birinde, her zaman tanınmış kadınların gizliliğinde yaşayanlardan birine rastladım. Onu sorguya çektim:

"Marguerite Gautier'yi tanır mıydınız?"

Yine o aynı: "***Hem de nasıl!***" cevabını aldım.

"Nasıl bir kızdı?"

"Çok iyi ve çok güzel bir kızdı. Ölümü beni son derece üzdü."

"Armand Duval adında bir âşığı yok muydu?"

"Uzun boylu, sarışın mı?"

"Evet!"

"Doğru!"

"Bu Armand neyin nesiydi?"

"Sanırım elindeki avucundaki az bir parayı Marguerite'le har vurup harman savurduktan sonra ondan ayrılmak zorunda kalan bir delikanlı. Kıza deliler gibi âşık olduğunu söylerler.

"Ya kız?"

"Yine herkesin dediğine göre, kız da onu çok seviyordu. Fakat, işte bütün o kızların sevdiği gibi seviyordu tabii. Onlardan verebileceklerinin fazlasını istememeli."

"Arrnand ne oldu?"

"Bu hususta hiçbir şey bilmiyorum. Biz onu çok az tanıdık. Marguerite'le beş altı ay kadar kaldı fakat yazlıkta yaşadılar. Kız buraya dönünce o da gitti."

"O zamandan sonra Armand'ı bir daha görmediniz mi?"

"Hayır, görmedim."

Armand'ı bir daha ben de görmemiştim. Bana geldiğinde, Marguerite'in ölümünü yeni haber almıştı. Bu durumun, eski aşkını, dolayısıyla da acısını abartmış olup olmadığını kendi kendime sormaya başlamıştım. İçimden, belki ölen kadınla beraber, yeniden gelip beni görmek için verdiği sözü de unutmuştur, diyordum.

Başka biri söz konusu olsa, bu varsayım oldukça akla yakın görünür, geçerli olabilirdi. Ne var ki, Armand'ın sonsuz kaderinde içtenlik dolu birçok gerçek yönler vardı. Bir uçtan bir uca geçerek, kendi kendime, acısı belki de hastalığa dönüşmüştür, diyordum. Ondan bir haber alamıyorsam, bu kesinlikle hastalanmasından, belki de ölmüş olmasından ileri geliyordu.

Elimde olmadan o genç adama karşı büyük bir ilgi duyuyordum. Belki bu ilgide biraz bencillik vardı. Belki o derin üzüntünün altında yürekler acısı bir gönül öyküsü fark etmiştim. Kısacası, belki de Armand'ın sessizliğinden duyduğum endişe, büyük ölçüde o öyküyü öğrenme isteğimden kaynaklanıyordu.

Mademki Bay Duval bana gelmiyordu, kendim kalkıp ona gitmeye karar verdim. Bir bahane uydurmak o kadar da zor değildi. Fakat, ne yazık ki adresini bilmiyordum. Bütün sorguya çektiklerim arasında da onun nerede oturduğunu bilen hiç kimse yoktu.

Antin Sokağı'na gittim. Armand'ın oturduğu yeri belki de Marguerite'in kapıcısı biliyordu. Eski kapıcı gitmişti, yeni gelen de benim gibi adresi bilmiyordu. Bunun üzerine, Marguerite Gautier'nin hangi mezarlığa gömüldüğünü sorup öğrendim, Montmartre mezarlığına gömülmüştü.

Hava oldukça güzeldi, nisan ayı gelmişti. Artık mezarlar, kışın onlara verdiği o acıklı ve üzgün görünüşlerini kaybetmiş olmalıydılar. Kısacası, yaşayanların ölüleri hatırlayıp onları ziyaret etmelerine yetecek kadar hava ısınmıştı bile. Kendi kendime: "Marguerite'in mezarına bir göz atmakla Ar-

mand'ın kaderinin hâlâ sürüp sürmediğini pekâlâ anlarım ve orada belki de genç adamın ne olduğunu öğrenebilirim" diyerek mezarlığa gittim.

Bekçinin kulübesine girdim. Şubat ayının 22'sinde Montmartre mezarlığına Marguerite Gautier adında bir kadının gömülüp gömülmediğini sordum.

Adam, bu son barınağa bütün girenlerin yazılıp numaralandığı kalın bir defteri karıştırdı. Ardından da bana, gerçekten de 22 Şubat'ta, öğle vakti o adda bir kadının oraya gömüldüğünü söyledi.

Beni mezara götürmesini bekçiden rica ettim. Çünkü tıpkı canlıların şehrinde olduğu gibi caddeleri, sokakları bulunan bu ölüler şehrinde rehbersiz yolunu bulmak imkânsızdı. Mezarlık bekçisi bir bahçıvan: "Biliyorum... Biliyorum..." diyerek adamın sözünü kesti. Ardından bana dönerek: "O mezarı tanımak çok kolaydır" diye konuşmasını sürdürdü.

Ben de ona:

"Neden?" dedim.

"Çünkü onun diğerlerinden çok farklı çiçekleri vardır da ondan."

"Siz mi mezara bakıyorsunuz?"

"Evet efendim. Bütün akrabaların ölülerine, bunu bana emanet eden o genç adam gibi özen göstermelerini ne kadar isterdim bir bilseniz."

Birkaç dönemeçten sonra, bahçıvan durakladı ve bana dönerek:

"İşte geldik," dedi.

Gerçekten de, gözlerimin önünde kusursuz bir çiçek

bahçesi vardı. Eğer üzerinde bir ad bulunan beyaz bir mermer olmasa, kimse buranın bir ınezar olduğunu anlamaz.

Mermer diklemesine konulmuş, demir bir parmaklıkla toprağın sınırları çevrelenmişti. O toprak da baştan başa beyaz kamelyalarla örtülmüştü.

Bahçıvan yüzüme bakarak:

"Buna ne dersiniz?" dedi.

"Çok güzel!"

"Kim verdi bu emri size?"

"Buraya ilk geldiğinde dereler gibi kanlı gözyaşları döken bir erkek. Şüphesiz ölen kadının eski tanıdıklarınndan biriymiş bu. Kadın çok da güzelmiş diyorlar. Siz tanır mıydınız onu?"

"Evet."

Bahçıvan çok bilmişlik taslayan ifadeyle şeytanca gülümsedi ve;

"Diğer bey gibi!" dedi.

"Hayır, onunla bir kez bile konuşmadım."

"Fakat, öyleyken yine de ziyaret etmek için buraya kadar geliyorsunuz. Doğrusu bu çok güzel bir davranış. Çünkü neden saklamalı... Zavallı kızcağızı görmeye gelenler hiç de mezarlığı doldurup taşırmıyor."

"Hiç kimse gelmiyor mu?"

"Bir kez gelen o genç adamın dışında, hiç kimse gelmiyor."

"Bir kez mi?"

"Evet, efendim."

"Ondan sonra da bir daha hiç gelmedi mi?"

"Hayır fakat, dönüşünde yine gelecek."

"Yolculuğa mı çıktı?"

"Evet."

"Peki, nereye gittiğini biliyor musunuz?"

"Sanırım Bayan Gautier'in kız kardeşine gitti."

"Peki orada ne işi var?"

"Başka bir yere gömmek maksadıyla ölüyü mezarından çıkarmak için ondan izin isteyecek."

"İyi fakat, neden ölüyü burada bırakmıyor?"

"Efendim, bilirsiniz ki ölüler için herkes bir şey düşünür. Bunu biz burada her gün görüyoruz. Bu toprak sadece beş yıl için satın alınmış. Halbuki söz konusu genç adam sürekli bir mezar ve daha geniş bir toprak istiyor. Yeni mahallede bu daha iyi olur."

"Yeni mahalle dediğiniz nedir ki?"

"Şimdi sol kolda satılan yeni topraklar. Mezarlık her zaman şimdiki gibi bakılsaydı, yeryüzünde bunun bir eşi daha bulunmazdı. Fakat, olması gerektiği şekle gelebilmesi için daha yapılacak çok şey var. Hem de bilseniz, insanlar o kadar tuhaf ki."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ta buraya kadar büyüklenmeyi, kendini beğenmişliği elden bırakmayan, burnu havada insanlar var demek istiyorum. İşte böyle, dediklerine göre sanırım bu Bayan Gautier, deyimi bağışlayın, biraz yaşamış, gün görmüş, şimdi de ölmüş. Fakat gelin görün ki, onun yanına gömülen kişilerin

akrabaları kim olduğunu öğrenmişler. İşte o zaman kızılca kıyamet koptu. Onun buraya gömülmesine engel olacaklarını, tıpkı yoksullar gibi bu türlü kadınların da toprağa verilmesi için başka araziler olması gerektiğini söylemekte gecikmediler. Hiç böyle bir şey görülmüş müdür kuzum? Fakat, ben onları güzelce yerlerine oturttum; sert bir şekilde ağızlarının payını verdim. Görgüsüz yeni zenginler, ölülerini ziyaret etmek için yılda dört kez ya gelirler ya da gelmezler. Çiçeklerini kendi elleriyle getirirler, hem de ne çiçekler, evlere şenlik, bakın! Arkasından ağladıklarını söylediklerinin mezarının bakımı için parayı hesap ederler, onların mezar taşlarına, hiçbir zaman dökmedikleri gözyaşlarını yazarlar. Ondan sonra da, ölülerinin mezar komşuları konusunda titizlik ederler, kimseleri beğenmezler. Beyim, ister inanın, ister inanmayın, ben bu genç hanımı hiç tanımıyordum, ne yaptığını da bilmiyorum. Fakat, işte böyle, yine de o zavallı yavrucağı seviyorum. Mezarına büyük bir özenle bakıyorum, kamelyalarını en doğru fiyatla tazeliyorum. O benim en sevdiğim ölüdür. Efendim, biz ölüleri sevmek zorundayız. Çünkü öylesine meşgulüz ki, başka bir şey sevmeye hemen hemen hiç zamanımız yok."

Dikkatle karşımda duran adama bakıyordum. Okuyucularımdan kimileri, benim açıklamama gerek kalmadan, onu dinlerken duyduğum heyecanı çok iyi anlayabilirler.

Hiç şüphesiz adam da bunun farkına varmış olacak ki, şöyle sürdürdü:

"Bu kız için iflas eden kimseler bulunduğunu söylüyor-

lar. Ona tanrıça gibi tapan âşıkları varmış. Evet fakat, düşünüyorum da, ona sadece bir tek çiçek alıp gelen bir kişi bile yok onlardan. İşte asıl tuhaf ve içler acısı olan budur. Her şeye rağmen, bu zavallı kızcağızın çok fazla yakınacak bir yanı yok, hiç değilse bir mezarı var. Onu hatırlayan bir kişi de olsa, o her şeyi bütün öbürlerinin yerine yapıyor. Biz burada daha neler neler görürüz: Bu türden, aynı yaşta gencecik kızları yoksullar çukuruna atarlar. Onların zavallı cesedinin toprağa düştüğünü duyduğum zaman yüreğim parça parça olur. Bir kez öldüler mi, artık hiçbir yaratık onlarla ilgilenmez! Bu bizim mesleğimiz de hani hiç eğlenceli bir iş değildir, hele içinizde bir parça yürek varsa vay halinize! Eee, ne yaparsınız? Elimde değil. Benim de yirmi yaşında aslan gibi kızım var. Buraya onun yaşında bir ölü geldiğinde hemen onu düşünürüm. O ölü ister bir sokak sürtüğü, ister soylu bir hanım olsun, duygulanmaktan kendimi alamam.

"Fakat, öykülerimle hiç şüphesiz canınızı sıkıyorum, öyle değil mi? Tabii ki bunları dinlemek için buraya gelmediniz. Sizi Bayan Gautier'in mezarına götürmemi söylediler, işte geldik. Size başka bir hizmette bulunabilir miyim?"

Adama:

"Bay Armand Duval'ın adresini biliyor musunuz?" dedim.

"Evet. ... caddesinde oturuyor. Daha doğrusu, gördüğünüz bütün bu çiçeklerin parasını almak için oraya gittim."

"Teşekkür ederim, dostum."

Çiçekler içindeki o mezara son bir bakış yönelttim. Elimde olmayarak, onun derinliklerine inerek ona atılan gü-

zel yaratığı toprağın ne şekle getirdiğini görmeyi çok isterdim. Büyük bir üzgünlük içinde orayı terk ettim.

Yanıbaşımda yürüyen bahçıvan:

"Acaba Bay Duval'i görmek mi istiyorsunuz, efendim?" diyerek konuşmasını sürdürdü.

"Evet."

"Henüz dönmediğine kesinlikle eminim. Yoksa onu burada kesinlikle görürdüm."

"Onun Marguerite'i unutmadığına kesinlikle inanıyorsunuz demek ki, öyle mi?"

"Buna kesin olarak inanmış değilim. Onun mezarını değiştirme arzusunun genç kadını bir kez daha görmek arzusundan başka bir şey olmadığına bahse girebilirim."

"O nasıl şey öyle?"

"Mezarlığa gelir gelmez ilk söylediği şu oldu: 'Onu bir daha görmek için ne yapmalı acaba?' Bu da ancak mezar değiştirmekle gerçekleştirilebilirdi. Bu değişikliğin sağlanması için yapılması gerekli olan tüm işlemler konusunda ona bilgi verdim. Çünkü bilirsiniz ki, ölüleri bir mezardan diğerine aktarmak için onları teşhis etmek gerekir. Bir polis komiserinin başkanlık ettiği işe sadece ve sadece ölünün ailesi izin verebilir. İşte Bay Duval bu izni almak için Bayan Gautier'in kız kardeşine gitti. İlk ziyareti kesinlikle bize olacaktır."

Mezarlığın kapısındaydık. Eline bir parça para sıkıştırarak bahçıvana teşekkürlerimi bildirdim. Oradan ayrılır ayrılmaz da doğruca bana verdiği adresin yolunu tuttum.

Armand daha dönmemişti.

Gelir gelmez beni görmeye gelmesini ya da onu nerelerde bulabileceğimi söylemesini rica eden bir pusula yazıp evine bıraktım.

Sonraki gün, sabah erkenden, Duval'den bir mektup aldım. Bana geldiğini bildiriyordu. Bitkin ve yorgun olduğundan sokağa çıkmasının imkânsız olduğunu söyleyerek evine uğramamı rica ediyordu.

Mumlar nerdeyse sonuna kadar yanmıştı.
Dışarı çıkmadan evvel de Armand
oldukça kalın bir mektubu eline aldı.
Mektubun üzerinde babasının adresi vardı.
Bu, hiç şüphesiz geceki duygularının ortağıydı.

VI. BÖLÜM

Arınand yatağında yatıyordu. Beni gördüğünde alev içinde yanan elini uzattı. Ona: "Ateşiniz var" dedim.

"Önemli bir şey değil, hızlı bir yolculuğun yorgunluğu. Hepsi bu kadar."

"Marguerite'in kız kardeşinden mi geliyorsunuz?"

"Evet. Bunu kim size söyledi?"

"Ben öğrendim. Bari istediğinizi elde edebildiniz mi?

"Evet. Fakat, yolculuğumu, amacımı size kim bildirdi, kuzum?"

"Mezarlığın bahçıvanı."

"Mezarı gördünüz mü?"

Bu soruya karşılık vermeye hiç de cesaret edemiyordum. Daha uzun süre bu heyecanın, iradesine ihanet edeceği belliydi.

Sadece baş işaretiyle karşılık vermekle yetindim.

Armand:

"Adam oraya iyi bakmış mı bari?" diyerek konuşmasını sürdürdü.

İki damla gözyaşı yanaklarından süzüldü. Genç adam onları benden gizlemek için başını çevirdi. Ben de onları görmemezlikten geldim ve konuyu değiştirdim. Ona:

"Siz gideli neredeyse üç hafta oldu." dedim.

Armand elini gözlerinin üzerinden geçirdi ve bana:

"Tam üç hafta." dedi.

"Yolculuğunuz çok uzun sürdü."

"Yoo! Sürekli yolculuk etmedim ki. On beş gün hasta yattım. Öyle olmasa çoktan buraya dönmüş olurdum. Fakat, oraya gider gitmez, şiddetli bir ateşle yatağa serildim ve zorunlu olarak odamdan çıkamadım."

"Ardından tamamıyla iyileşmeden döndünüz, öyle mi?"

"Orada bir hafta daha kalsaydım, mutlaka ölürdüm."

"Fakat, şimdi artık evinize döndüğünüze göre, kendinize iyi bakmalısınız. Dostlarınız sizi görmeye gelirler. İzin verirseniz, öncelikle sizi aramak isterim."

"İki saat sonra kalkacağım."

"Ne kötü!"

"Öyle gerekiyor."

"Bu kadar acele yapacak ne işiniz var, kuzum?"

"Polis komiserine gitmem gerekli."

"Sizi daha da hasta edecek bu işle neden başka birini görevlendirmiyorsunuz?"

"Bu, beni iyi yapacak tek şeydir. Onu görmem gerek. Ölümünü öğrendiğimden beri, özellikle de mezarını gördüğüm andan beri gözüme bir damla uyku girmiyor. O kadar güzel ve o kadar genç bıraktığım o kadının ölmüş olmasını bir türlü aklın alınıyor. Buna bizzat kendim emin olmalıyım. Benim çılgınlar gibi sevdiğim o yaratığı Tanrı'nın ne şekle getirdiğini görmeliyim. Ve işte o zaman belki de o görünümün dehşeti, anıların derin üzüntüsünün yerini alır. Benimle gelecek misiniz?... Tabii bu sizi fazla rahatsız etmezse..."

"Size, kız kardeşi ne dedi?"

"Hiçbir şey! Bir yabancının toprak satın almak, Marguerite'e bir mezar yaptırmak istemesine çok şaşırmıştı. İstediğini izin kâğıdını hemen imzaladı."

"Bana inanın, bu nakil işi için tamamen iyileşeceğiniz günü bekleyin, sabırlı olun."

"Tamam! Siz hiç merak etmeyin, dayanırım. Zaten, bu kararı en kısa sürede uygulamazsam deli olurum. Bunu gerçekleştirmek, acının kaçınılmaz bir gereksinimi şekline geldi. Size yemin ederim ki, ancak Marguerite'i gördükten sonra sakinleşebilirim. Fakat, gördükten sonra, tıpkı Bay Rancé gibi olsam bile yine de göreceğim, kararım kesindir."

"Sizi çok iyi anlıyorum, emrinizdeyim. Julie Duprat'yı gördünüz mü?" dedim.

"Evet. Ah! Onu daha ilk döndüğüm gün gördüm."

"Size verilmek üzere Marguerite'in ona bıraktığı kâğıtları aldınız mı?"

"Burada işte!"

"Bu kâğıtlarda nelerin yazılı olduğunu ezbere biliyorum. Üç haftadan beri onları günde on kez okudum. Siz de okursunuz fakat, daha sonra. Ben daha bir sakinleşip, bütün bu duygu ve aşk açıklamalarının ne demek olduğunu size iyice anlatabilecek duruma geldiğimde. Sizden bir hiizmet rica edeceğim."

"Buyrun!"

"Aşağıda arabanız var mı?"

"Evet!"

"İyi öyleyse, kimlik kâğıdımı alıp, adıma mektup gelip gelmediğini sormak için postahaneye gider misiniz, lütfen? Kız kardeşimle babam mutlaka yazmışlardır. Fakat, Paris'e döndükten sonra öyle bir aceleyle hemen gittim ki, yola çıkmadan evvel bu konuda hiçbir bilgi edinemedim. Siz geri gelince, yarınki töreni haber vermek için, birlikte polis komiserine gideriz."

Armand kimlik kâğıdını bana verdi, ben de Jean Jacques Rousseau Sokağı'na gittim.

"Teşekkür ederim" dedi. Adreslere baktıktan sonra da: "Evet" diye ekledi. "Evet, kız kardeşimden ve babamdan geliyor. Bu uzun sessizliğime şaşırmışlardır."

Adam bir göz atıp katladı ve bana:

"Hadi gidelim!" dedi. "Cevabını yarın yazarım."

Polis komiserine gittik. Armand ona Marguerite'in kız kardeşinden aldığı vekâletnameyi verdi.

Komiser de buna karşılık mezarlık bekçisi için bir yazıyı genç adama uzattı. Naklin ertesi günü, saat sabahın onunda yapılması kararlaştırıldı. Ben, bir saat evvel gelip onu alacaktım, mezarlığa beraber gidecektik.

Ertesi sabah saat dokuzda genç adamın evine gittiğimde onu müthiş derecede renksiz buldum. Fakat, sakin görünüyordu.

Bana gülümseyerek elini uzattı.

Mumlar neredeyse sonuna kadar yanmıştı. Dışarı çıkmadan evvel de Arınand oldukça kalın bir mektubu eline aldı. Mektubun üzerinde babasının adresi vardı. Bu, hiç şüphesiz geceki duygularının ortağıydı.

Yarım saat sonra bizi bekleyen komiserin yanına gelmiştik. Ağır ağır Marguerite'in mezarına doğru yürüdük. Komiser önden, biz birkaç adım arkadan gidiyorduk.

Mezarın başına varmadan az evvel Arınand durakladı. İri ter tanelerinin ıslattığı yüzünü sildi.

Mezara geldiğimizde bahçıvan bütün çiçek saksılarını geri almıştı. Demir kafesli parmaklık kaldırılmıştı, iki adam toprağı kazıyordu.

Sanki bütün canı gözlerinde toplanmıştı.

Aniden iki kazmadan biri bir taşın üzerinde gıcırdadı.

Bir gürültü duyunca Arınand bir elektrik akımına çarpılmışçasına geri çekildi. Elimi öyle bir kuvvetle sıktı ki canımı acıttı.

Mezarcılardan biri eline geniş bir kürek aldı, azar azar çukuru boşalttı. Ardından, sadece tabutun üzerine konulan taşlar kalınca hepsini teker teker dışarı attı.

Ben ise, geldiğime pişman olmuştum.

Tabut iyice ortaya çıkınca komiser mezarcılara "Açın!" dedi.

Adamlar emri yerine getirdiler.

Tabut meşe tahtasındandı. Kapağı oluşturan üst bölümün vidalarını çıkarmaya başladılar. Toprağın nemi vidaları paslandırmıştı, o nedenle tabut epeyce zorlukla açılabildi. Tabutun içine serpilen kokulu bitkilere rağmen dayanılmaz pis bir koku yayıldı.

Armand: "Ey Tanrım! Ey Tanrım!" diye mırıldandı. Yüzünün solukluğu daha da arttı.

Mezarcılar bile geri çekildiler.

Büyük beyaz bir kefen cesedi örtüyor, kimi çıkıntıları belirtiyordu. Kefenin tek ucu hemen hemen tümüyle yenmiş, ölünün ayaklarını açıkta bırakmıştı.

Ben bayılmak üzereydim. Şu satırları yazdığım saatte bile o sahnenin anısı müthiş gerçekliğiyle hâlâ karşımda duruyor.

Komiser: "Çabuk olun!" dedi.

Bunun üzerine, iki adamdan biri elini uzattı ve kefenin dikişini sökmeye başladı. Ardından tek ucundan tutarak aniden Marguerite'nin yüzünü açtı.

Anlatılması korkunç, görüntüsü bir o kadar dehşet vericiydi.

Gözler artık sadece iki delikten ibareti, dudaklar yok olmuştu, bembeyaz dişler sıkıca birbirine kenetlenmişlerdi. Uzun, simsiyah ve kuru saçlar şakaklara yapışmış, yanakların yeşil çukurlarını bir parça örtüyordu. Fakat, bununla birlikte ben yine de bu yüzde sık sık gördüğüm pembe, beyaz, neşeli yüzü çok iyi tanıdım.

Armand bakışlarını ölünün yüzünden bir türlü çevirmiyordu. Mendilini ağzına kapatmış onu dişleriyle kemiriyordu.

Benim ise, sanki çelik bir çember başımı sıkıştırıyor, bir peçe gözlerimi örtüyordu. Kulaklarımda müthiş uğultular vardı. Bütün yapabildiğim, rastgele yanımda getirdiğim küçük bir şişeyi açıp içindekini kuvvetlice koklamak oldu.

Bu sonsuz şaşkınlık içinde, komiserin Bay Duval'e:

"Tanıdınız mı?" dediğini işittim.

Genç adam boğuk bir sesle:

"Evet!" dedi.

Komiser bunun üzerine:

"İyi öyleyse kapatın ve götürün," dedi.

Mezarcılar kefeni tekrar ölünün yüzüne örttüler. Tabutu kapattılar, her biri bir ucundan tutarak, kendilerine daha evvelden gösterilen yere doğru yürüdüler.

Arınand yerinden kımıldamıyordu. Gözlerini o bomboş mezardan ayıramıyordu. Genç adam az evvel gördüğümüz ceset kadar sapsarıydı... İnsan onun taş kesildiğini sanırdı.

Komisere yaklaşarak, Armand'ı gösterdim ve:

"Beyin hâlâ burada bulunması gerekli mi?" dedim.

"Hayır, hatta onu alıp götürmenizi öneririm size. Oldukça rahatsız görünüyor."

Bunun üzerine Arınand'ın koluna girerek:

"Gelin" dedim.

Beni tanımamış gibi yüzüme bakarak:

"Efendim?" dedi.

"Bitti," dedim. "Artık gitmeniz gerek, dostum. Üşüyorsunuz, üstelik yüzünüz sapsarı. Bütün bu heyecanlar sizi öldürecek."

Bilinçsiz bir hâlde:

"Haklısınız, gidelim" dedi fakat, bir adım bile atmıyordu.

O zaman genç adamı kolundan yakaladım ve sürükleyerek götürdüm.

Bir çocuk gibi kendini teslim etmişti. Yalnız arada sırada:

"Gözleri gördünüz mü?" diye mırıldanıyordu.

Ve sanki bu hayal onu geri çağırıyormuş gibi arkasına dönüyordu.

Bu sırada yürüyüşü düzensiz ve kesik bir hâle geldi. Artık sanki sarsılarak ilerliyordu. Dişleri birbirine çarpıyordu. Elleri buz gibiydi. Şiddetli bir sinir sarsıntısı bütün varlığını kaplıyordu.

Onunla konuşuyordum fakat bana hiç karşılık vermiyordu.

Kendisini yönetmeme razı olmaktan başka bir şey elinden gelmiyordu.

Mezarlığın kapısında bir araba bulmuştuk. Tam zamanında yetişmişti.

İçine girip yerleşir yerleşmez titremesi arttı. Gerçek bir sinir nöbeti belirdi. O bunalımın ortasında beni ürkütmekten çekindiği için elimi sıkarak durmadan şöyle mırıldanıyordu:

"Merak etmeyin, önemli bir şey değil. Ağlamak istiyorum."

Gözleri kan çanağına dönmüştü fakat bir türlü gözyaşları boşanmıyordu.

Daha evvel kullandığım, bana çok yarar sağlayan ilâç şi-

şesini ona da koklattım. Evine geldiğimizde sadece titremesi kalmıştı.

Uşağın da yardımıyla onu yatırdım. Yatak odasında güzel bir ateş yaktırdım. Sonra da doktor getirmeye koştum. Doktora bütün olup bitenleri anlattım.

Hiç zaman yitirmeden hastanın başına koştu.

Armand'ın yüzü kıpkırmızıydı. Bir taraftan da durmadan sayıklıyordu, başı sonu olmayan, ipe sapa gelmez sözcükler kekeliyordu. Bütün o sözler arasından sadece Marguerite sözcüğü belirgin bir biçimde duyuluyordu.

Hastayı iyice muayene eden doktora:

"Evet, doktor?" dedim.

"Evet, ne eksik ne fazla, beyin hummasına yakalanmış. Bu da çok iyi olmuş. Çünkü, Tanrı beni bağışlasın, aksi halde mutlaka çıldırırdı. Bereket, bedeninin hastalığı tinsel hastalığı öldürecek ve bir ay içinde inşallah bu ikisinden de kurtulur."

Adamın söyledikleri beni fazlasıyla üzüyordu. Marguerite'in kendisi için hissettiklerime asla değmediği inancı kesinleşecek diye ödüm kopuyor, elim ayağım titriyordu.

VII. BÖLÜM

Armand'ın tutulduğu hastalığa benzeyen hastalıkların iki ihtimali vardır; ya çabucak yenilirler ya da insanı hemen öldürürler.

Bu olaylardan on beş gün sonra Armand tümüyle nekahet dönemine girmişti. Biz de sıkı bir dostlukla birbirimize bağlanmıştık. Hastalığın devam ettiği süre içinde yanından hiç ayrılmamıştım.

İlkbahar her tarafa çiçeklerini, kuşlarını, yapraklarını, türkülerini bol bol serpmişti. Dostumun penceresi de mis gibi kokular yükselen bahçeye büyük bir neşeyle açılıyordu.

Artık ayağa kalkabileceğini doktor söylemişti. Biz de on ikiden ikiye kadar açık duran pencerenin yanına oturup sürekli söyleşiyorduk.

Ben Marguerite'in sözünü etmekten çekiniyordum, hastada tekrar anıları canlandırmak istemiyordum. Bunun aksine Armand, onun sözünü etmekten zevk alırmış gibiydi. Bu da onun ruhsal durumu konusunda bana güven veriyordu.

Tek bir şeye dikkat etmiştim. Mezarlığa son ziyaretinden, bu şiddetli hastalığa neden olan görüntüden biri tinsel acının ölçüsü hastalıkla dolmuşa benziyordu ve Marguerite'in ölümü ona artık tümüyle geçmişin malıymış gibi görünüyordu.

Bedeni, düşüncesini şiddetli bir heyecan duymasına izin vermeyecek kadar hastalıkla, hatta hummanın iyileşmesiyle bile aşırı derecede hırpalanmıştı. Böylece Armand'ı saran ilkbaharın evrensel neşesi elinde olmadan onun düşüncesini sevinçli anılara götürüyordu.

Hastalığını ailesine bildirmekten kaçınmıştı, iyileştiğinde babası hâlâ geçirdiği hastalıktan habersizdi.

Bir akşam, pencerenin önünde her zamankinden daha fazla kalmıştık. Hava çok güzeldi, güneş mavi ve altın pırıltılı görkemli bir alacakaranlık içinde uykuya çekiliyordu. Paris'te bulunmamıza rağmen, çevremizdeki yeşillik bizi bütün dünyadan ayırır gibiydi. Konuşmamızı ancak arada sırada araba sesi kesiyordu.

Söylediklerimi değil de kendi kafasındaki düşünceleri dinleyen Arrnand bana:

"Aşağı yukarı yılın bu döneminde, buna benzeyen bir günün akşamında Marguerite'le tanıştım" dedi.

Cevap vermedim.

Bunun üzerine bana dönerek:

"Fakat, her şeye rağmen bu öyküyü size anlatmalıyım." dedi. "Bunu hiç kimsenin inanmayacağı bir kitap haline getirirsiniz. İnanılmasa bile yazmak ilginç olabilir."

Hemen ona:

"Dostum, bunu daha sonra bana anlatırsınız" dedim. "Henüz yeteri kadar iyileşmediniz."

"Hava güzel, sıcak bir akşam başlıyor, tavuk budunu da yedim," dedi gülümseyerek "Hiçbir işim yok, ateşim de yok, hepsini size anlatacağım."

"Mademki çok fazla istiyorsunuz, dinliyorum o hâlde."

Armand bunun üzerine: "Son derece sade bir öyküdür bu." dedi. "Olayların sırasını izleyerek anlatacağım. İlerde bunu bir kitap şekline getirirseniz eğer; başka şekilde anlatmakta özgürsünüz, tabii."

Bana anlattıklarını aşağıya alıyorum. Bu içler acısı öykünün ancak birkaç sözcüğünü değiştirdim.

Armand başını koltuğunun arkalığına dayayarak sözlerini şöyle sürdürdü:

"Evet, aynı böyle bir akşamdı! Bütün günümü arkadaşlarımdan biriyle, Gaston R...'yle yazlıkta geçirmiştim. Akşam Paris'e dönmüştük. Herhangi bir işimiz olmadığından, ne yapacağımızı bilemediğimizden, Varyete Tiyatrosu'na girmiştik.

Bir perde arasında dışarı çıktık. Koridorda uzun boylu bir kadın gördük. Arkadaşım ona selâm verdi.

"Selâm verdiğiniz kimdi?" dedim.

"Marguerite Gautier'ydi."

Az sonra anlayacağınız bir heyecanla:

"Bana oldukça değişmiş gibi geldi" dedim. "Onu hiç tanıyamadım."

"Çok hastalandı. Kolay kolay iyileşeceğe benzemez, fazla yaşamaz."

Bu sözleri sanki bana dün söylemiş gibi hatırlıyorum.

Dostum, o kızı her gördüğümde bende tuhaf bir heyecan uyandırıyordu.

Nedenini bilmeden yüzüm sararıyor, yüreğim şiddetle çarpmaya başlıyordu. Gizli bilimlerle uğraşan bir arkadaşım vardır. Kendisi buna akımların uyumluluğu adını verirdi sanırım. Ben sadece Marguerite'e âşık olmamın talihimde bulunduğuna ve bunu önsezimle hissettiğime inanıyorum.

Fazla uzatmayalım, genç kadın bende gerçek, elle tutulur bir heyecan yaratıyordu. Arkadaşlarımdan birçoğu buna tanık olmuşlardı. Ve bu heyecanın kimden geldiğini anlayınca da çok gülmüşlerdi.

Onu ilk defa Bourse Alanı'nda Susse mağazası önünde görmüştüm. Orada duran üstü açık bir arabadan beyazlar giyinmiş bir kadın inmişti. Mağazaya girişi bir hayranlık mırıltısıyla karşılanmıştı. Bense onun girip çıktığı zamana kadar öylece donup kalmıştım. Onun neler aldığını camların arkasından seyrediyordum. Tabii ki içeri girebilirdim fakat cesaret edemiyordum. O kadının neyin nesi olduğunu bilmiyordum, mağazaya girişimin gerçek nedenini anlayıp bundan gücenmesinden korkuyordum. Bu arada da onu bir daha görebileceğimi hiç sanmıyordum.

Oldukça zarif giyinmişti. Kırmalarla çevrelenmiş muslin bir elbisesi, uçları altın sırma ve ipek çiçeklerle işlenmiş dört

köşe bir Lâhor şah vardı. Başına İtalyan hasırından bir şapka giymişti. Tek bileziği vardı. O dönemde moda olmaya başlayan kalın altın bir zincirdi bu.

Arabasına binip gitti.

Mağazanın çıraklarından biri, zarif müşterinin arabasını gözleriyle süzerek kapının eşiğinde öylece kaldı. Ben hemen ona yaklaştım, giden kadının adını söylemesini rica ettim. O da bana;

"Mlle Marguerite Gautier" diye yanıt verdi.

Artık ona adresi sormaya cesaret edemedim ve hemen oradan uzaklaştım.

Bu düşün anısı -gerçekten de düştü- daha evvel de gördüğüm birçok düş gibi, bir türlü aklımdan çıkmadı. Şahane derecede güzel o beyazlı kadını her yanda aradım.

Aradan birkaç ay geçmişti Opéra-Comique Tiyatrosu'nda büyük bir temsil verildi. Oraya gittim. Galerinin ön localarından birinde ilk gördüğüm kişi Marguerite Gautier oldu.

Tiyatroya beraber gittiğim genç adam da onu tanımıştı. Çünkü adını söyleyerek bana:

"Şu güzel kıza bakın, hele" dedi.

Tam o esnada Marguerite dürbünüyle bizim tarafa bakıyordu. Arkadaşımı görüp gülümsedi ve kendisini ziyaret etmesi için işaret etti.

Arkadaşım bana:

"Ona iki akşamlar deyip hemen geri dönerim," dedi.

Arkadaşıma:

"Ne mutlu size!" dedim.

"Neden?"

"O kadını gidip göreceğiniz için."

"Yoksa ona âşık mısınız?"

"Yok canım, nereden çıkardınız bunu!" dedim kızarak. Çünkü gerçekten de bu konuda ne düşüneceğini henüz ben de tam olarak bilmiyordum. "Fakat, onunla tanışmayı çok arzulardım."

"Benimle gelin, sizi tanıştırayım."

"İlk önce kendisinden izin isteyin."

"Aa! Hadi canım, ondan çekinmeye hiç gerek yok. Gelin, gelin."

Adamın söyledikleri beni fazlasıyla üzüyordu. Marguerite'in kendisi için hissettiklerime asla değmediği inancı kesinleşecek diye ödüm kopuyor, elim ayağım titriyordu.

Alphonse Karr'ın **Am Rauchen** adlı bir kitabında bir gece oldukça zarif bir kadını izleyen bir erkek vardır. Kadın o kadar güzeldir ki adam ilk bakışta ona âşık olur. O kadının sadece elini öpmek için her şeyi göze alırdı. Kadının toprağa sürünerek kirlenmemesi için eteğini hafifçe toplayıp, zarif bacağının alt kısmına bir göz atabilmeye ancak cesaret eder. Erkek ona sahip olabilmek için neler yapabileceğini düşünürken, kadın sokağın köşesinde adamı durdurur ve evine gelmek istemediğini sorar.

Adam başını çevirip büyük bir üzüntü içinde sokağın karşı tarafına geçer.

Hemen bu inceleme aklıma geldi. O kadın için acı çekmek isteyen ben, beni çarçabuk kabul etmesinden, uzun bir bekleyişle ya da büyük bir özveriyle ödemek istediğim aşkı

çok aceleyle bana vermesinden korkuyordum. İşte biz erkekler böyleyiz.

Kısaca, bana, bu kadına bu gece sahip olacaksınız, yarın da öldürüleceksiniz, deselerdi, hiç düşünmeden kabul ederdim. Fakat bana, on altın verin, onun âşığı olursunuz, deselerdi, gece düşünde gördüğü sarayın uyanınca yok olduğunu gören çocuk gibi ağlayıp reddederdim.

Bunlara rağmen onu mutlaka tanımak istiyordu. Onun hakkında neye karar vereceğimi bilmek için bu belki de tek çareydi.

Böylelikle arkadaşıma, beni onunla tanıştırması için onun mutlaka izin vermesine çok önem verdiğimi söyledim. Ardından da koridorda dolaşmaya başladım. O andan sonra kadının beni göreceğini düşünüyor, onun bakışları altında nasıl bir tavır takınacağını bilemeyeceğimi sanıyordum.

Ona söyleyeceğim sözleri önceden tasarlamaya çalışıyordum.

Aşk çok yüce bir çocukluk!

Bir dakika sonra arkadaşım geri geldi.

"Bizi bekliyor" dedi.

"Yalnız mı?" diye sordum.

"Yanında başka bir kadın var."

"Erkek yok mu?"

"Hayır!"

"Hadi gidelim."

Arkadaşım tiyatronun kapısına doğru yöneldi. Ona:

"İyi fakat, o tarafta değil ki," dedim.

"Şekerleme almaya gidiyoruz. İstemişti de!"

Opera geçidindeki bir şekerlemeciye girdik.

Bütün dükkânı satın almak isterdim. Hatta bir kese kâğıdının neyle doldurabileceğini kararlaştırmak için çevreme bakınmaya başlamıştım. Tam o esnada arkadaşım:

"Yarım kilo üzüm şekerlemesi." dedi.

"Bunu sevdiğini biliyor musunuz?"

"Dünyada başka şekerlemeyi ağzına koymaz, herkes bunu bilir."

Dükkândan çıktıktan sonra:

"Ya! Sizi nasıl bir kadınla tanıştırdığımı biliyor musunuz?" diye konuşmasını sürdürdü. "Sakın ola ki onun bir düşeş filan olduğunu sanmayın, o sadece bir fahişedir, hem de tam anlamıyla bir fahişe, azizim. Onun için hiç çekinmeyin, aklınıza neler gelirse söyleyin."

Arkadaşının peşinden giderken:

"İyi, iyi" diye mırıldandım. İçimden de o şiddetli tutkumdan kurtulacağını düşünüyordum.

Locaya girdiğimde Marguerite kahkahalarla gülmekteydi.

Onun üzgün olmasını beklerdim.

Arkadaşım beni tanıttı. Marguerite hafifçe başını eğdi ve bana selâm vererek: "Şekerlerim nerede?" dedi.

"İşte burada!"

Şekerleri alırken bana baktı. Bakışlarımı indirdim, yüzüm kızardı.

Marguerite, yanındaki kadın arkadaşının kulağına eğildi ve kısık sesle ona birkaç söz söyledi. Bu konuşma üzerine her ikisi de kahkahayla güldüler.

Gülmelerinin nedeni ben olduğum için sıkıntım bir kat daha arttı. O günlerdeki metresim sevgi dolu, oldukça hisli, yumuşak huylu, tatlı küçük bir ev kadınıydı. Hiç kimsenin hiçbir kadını sevmediği gibi onu sevdim.

Marguerite benimle hiç ilgilenmeden üzüm şekerlemelerini yiyordu.

Beni getiren arkadaşım o komik durumda kalmamı istemediğinden:

"Marguerite" dedi. "Bay Duval size bir şey söylemiyorsa, hiç şaşmayın. Onu o kadar şaşırttınız, öyle heyecanlandırdınız ki söyleyecek tek sözcük bile bulamıyor."

"Bana öyle geliyor ki, buraya tek başınıza gelmekten hoşlanmadığınız için bey size arkadaşlık etti."

Bu kez de ben söze karışarak: Bu gerçek olsaydı, beni tanıştırması için sizden izin istemesini Ernest'ten rica etmezdim." dedim.

"Belki de o anı geciktirmek için bir bahaneydi bu!"

Marguerite tarzı kızlarla biraz olsun yaşayanlar bilirler. Onlar her gün gördükleri kimselerin çoğu zaman katlanmak zorunda kaldıkları küçümsemelerine karşı hep bir öç alma duygusu içindedir.

İşte sırf bu nedenle onlara karşılık vermek gerektiğinden, ortamlarına bir parça alışık olmak gerekir.

Daha sonra, selâm verip orayı terk ettim.

Locanın kapısını henüz kapatmıştım ki üçüncü bir kahkaha duydum. O anda birisinin yanımdan geçmesini çok isterdim.

Tiyatro salonundaki yerime döndüm.

Perdenin açılacağını bildiren gong vurdu.

Ernest yanımdaki yerine döndü.

Otururken bana: "O nasıl konuşma, nasıl davranıştı öyle!" dedi. "Kadınlar sizi deli sandılar."

"Peki ben gittikten sonra Marguerite ne dedi?"

"Kahkahalarla güldü ve hiç ömrü boyunca sizin gibi komik bir şey görmediğini söyledi. Fakat, yine de kendini yenilmiş sanma. Çünkü bunlar kibarlık ve terbiyenin ne olduğunu bilmezler."

Umursamaz bir tutum takınarak:

"Aman canım, bana ne!" dedim. "O kadını bir daha görecek miyim sanki! Onu tanımadan evvel hoşuma gidiyordu fakat, tanıdıktan sonra durum tamamen değişti."

"Hadi canım sen de! Eninde sonunda bir gün tüm servetini bunun uğrunda harcayacağından eminim. Terbiyesizdir fakat, elde edilecek harika metrestir doğrusu!"

Şükürler olsun ki perde açıldı da arkadaşım sustu. Oynadıklarını anlatmam imkânsızdır, sadece hatırladığım şu kadardır: Öylesine sert tavırla ayrıldığım locaya arada sırada gözlerimi kaldırıp bakıyordum. Yeni ziyaretçilerin yüzü orada her dakika birini kovalıyordu.

Bununla beraber Marguerite'i düşünmekten hiç de geri kalmıyordum. Şimdi de başka bir duygu beni kaplıyordu. Onun hakaretini, kendi gülünçlüğümü unutturmam gerekli gibi görünüyordu bana. Kendi kendime, elimde avucumda ne varsa harcama pahasına da olsa o kıza mutlaka sahip olacağımı, çabucak ayrıldığım o yeri bileğimin hakkı olarak alacağını belirtiyordum.

Henüz oyun bitmemişti, Marguerite'le arkadaşı locayı terk ettiler.

Ben de elimde olmadan hemen yerimden doğruldum. Ernest:

"Gidiyor musunuz?" dedi.

"Evet!"

"Neden?"

O sırada locanın boşaldığını gördü.

"Hadi, gidin, hadi" dedi. "Bol şanslar ya da doğrusu öncekinden iyi şanslar."

Dışarı çıktım.

Merdivenlerde elbise hışırtılarıyla konuşma sesleri duydum, beni görmesinler diye saklandım. Genç bir uşak kadınlara yaklaştı. Marguerite ona:

"Arabacıyla İngiliz Kahvesi'nin önünde bizi beklemesini söyle" dedi. "Oraya kadar yürüyerek gideceğiz."

Daha sonra yolda yürürken büyük lokantanın geniş özel odalarından birinin penceresinden Marguerite'i gördüm. Pervaza dayanmış, buketindeki, kamelyalarının birer birer yapraklarını yoluyordu.

Bir erkek hafifçe omzuna eğilmiş alçak sesle konuşuyordu.

Maison-d'Or'a giderek ilk kattaki salona yerleştim ve o pencereyi gözden kaybetmedim.

Marguerite, sabahın birinde üç arkadaşıyla birlikte arabasına bindi.

Ben de bir arabaya atlayıp onu takip ettim.

Araba Antin Sokağı'ndaki 9 numaranın önünde durdu.

Hiç şüphesiz bu bir rastlantıydı fakat, bu rastlantı beni mutlu etti.

O günün ardından Marguerite'e sürekli tiyatroda, Champs-Elysée'de rastladım. Hep aynı neşe içindeydi, bendeyse hep aynı heyecan sürüp gidiyordu.

Aradan on beş gün kadar bir süre geçmişti, onun hiçbir yerde görmemiştim. Gaston'la birlikte olduğum bir anda Marguerite'ten haber alıp alınadığını sordum. Arkadaşım da bana:

"Zavallı kızcağız çok hasta!" dedi.

"Nesi var?"

"Verem. Onu iyileştirmeye yarayacak bir yaşam sürmediğinden şimdi yataklara serildi, ölüyor."

İnsan kalbi tuhaftır. Neredeyse bu hastalığına sevindim.

Hiç aksatmadan her gün gidip hastanın sağlığı hakkında bilgi alıyordum. Fakat, kim olduğumu belirtmiyordum. Nekahet dönemine girdiğini, Bagnéres'e gittiğini işte böyle öğrendim.

Ardından, zaman akıp gitti. Anılar değilse bile, heyecanlar kafamdan yavaşça silinir gibi oldu. Yolculuğa çıktım. Alışkanlıklar, işler güçler, o düşüncenin yerini aldı. O ilk serüveni her aklıma getirdiğimde, insanın çok genç yaşlarda tutulduğu, kısa süre sonra da gülüp eğlendiği o tutkulardan biri olarak görmek istedim bunu.

Bu anıyı yenmek için bir gayret göstermek de yersizdi. Çünkü şehirden gittiğinden beri Marguerite'i tamamen gözden kaybetmiştim. O nedenle, size söylediğim gibi, Varyete

Tiyatrosu'nun koridorlarında yanımdan geçtiği zaman onu tanıyamadım.

Fakat şu var ki, yüzünde peçe vardı. İki yıl evvel ne kadar peçeli olursa olsun, tanımak için yüzünü görmeye gerek duymazdım. Onu tahmin ederdim.

Böyle olmakla birlikte, o olduğunu anlayınca yüreğimin şiddetle çarpmasına engel olamadım. Onu görmeden geçen iki yıl da, bu ayrılığın meydana getirmişe benzediği neticeler de sadece elbisenin dokunuşuyla aynı duman içinde aniden yok olup uçup gittiler.

Bana gelince, gösteri beni fazla ilgilendirmiyordu.
Bütün dikkatimi genç kadına çevirmiştim.
Fakat, bunun farkında olmaması için de
delice çaba gösteriyordum.

VIII. BÖLÜM

rmand, bir süre sonra konuşmasına tekrar devam etmeye başladı:

"Halâ âşıktım ve kendimi eskisinden de güçlü hissediyordum. Marguerite'le buluşma isteğimde, ondan daha üstün bir hale geldiğimi gösterme inadı da vardı.

İnsan istediğine ulaşmak için ne yollara sapar, ne nedenler bulur!

İşte bu nedenle uzunca bir süre koridorda kalamadım. Zemin katta salona en yakın locadaydı ve yapayalnızdı. Size az evvel de söylediğim gibi, çok değişmişti. Acı çeken ifade vardı yüzünde.

Nisan ayı gelmiş olmasına rağmen, hâlâ kışmevsimindeki gibi giyinmişti.

Ona o kadar inatla bakıyordum ki en sonunda dikkatini çekmeyi başarmıştım.

Bir süre dikkatle beni seyretti. Daha iyi görebilmek için dürbünü aldı. Kim olduğumu çıkaramadığı gibi, bir yerlerden tanıdığını sanıyordu herhalde. Çünkü dürbünü yerine bıraktığında, bir gülümseme, kadınların o sevimli selâmı, benden beklermiş gibi göründüğü selâma karşılık vermek için dudaklarında dolaştı. Fakat, bu gülümsemeye karşılık vermedim. Ona rağmen üstünlük sağlamak ve onun hatırladığı bir zamanda tamamıyla unutmuş görünmek istiyordum.

Yanıldığını sanarak başını çevirdi.

Perde açıldı.

Marguerite'i çok kez tiyatroda gördüm, sahnede oynanan oyuna en ufak bir dikkat gösterdiğini kesinlikle görmedim.

Bana gelince, gösteri beni fazla ilgilendirmiyordu. Bütün dikkatimi genç kadına çevirmiştim. Fakat, bunun farkında olmaması için de delice çaba gösteriyordum.

İşte böylece, onun karşısında bulunan locadaki bir kişiyle bakıştığını gördüm. O tarafa baktığımda, orada oldukça içli dışlı olduğum bir kadını gördüm.

Bu kadın eski bir fahişeydi. Tiyatroya girmeyi denemiş, fakat orada hiçbir başarı elde edememişti. Ardından da, Paris'teki zarif hanımlarla ilişkilerine güvenerek ticarete atılmış, bir şapka mağazası açmıştı.

Marguerite'le buluşmak için onun bir araç olabileceğini düşündüm. Benim tarafıma baktığında bir anda gözlerim ve elimle onu hemen selâmlayıverdim.

Kadın beni locasına çağırdı.

Prudence Duvernoy -bu şapkacının mutlu adıydı- kırk yaşında iri yarı bir kadındı.

Marguerite'le bakışmalarına tekrar başladığı bir andan faydalanarak ona hemen sordum:

"Kime bakıyorsunuz öyle?"

"Marguerite Gautier'ye."

"Tanıyor musunuz?"

"Evet, şapkacısıyım. Aynı zamanda da komşusuyum."

"Antin Sokağı'nda oturuyorsunuz demek."

"Evet. 7 numarada. Onun giyinme odasının penceresi benimkinin penceresine bakar."

"Oldukça sevimli bir kız olduğunu söylüyorlar."

"Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır fakat, tanımayı çok isterdim."

"Locamıza gelmesini söyleyeyim mi? İster misiniz?"

"Hayır, beni ona tanıtmanızı tercih ederim."

"Onun evinde mi?"

"Evet."

"Bu daha da zor."

"Neden?"

"Çünkü son derece kıskanç bir dük onu koruyor da ondan."

"Şu **koruyor** sözcüğü çok sevimli."

Prudence sözlerini şöyle sürdürdü.

"Evet, koruyor. Zavallı ihtiyarcık, Marguerite'in âşığı olmak çok zor olurdu onun için, fazla sıkıntı çekerdi."

Bunun üzerine Prudence, bana Bagnéres'de Marguerite'in dükle nasıl tanıştığını anlattı.

"O nedenle mi burada yalnız duruyor?" dedim.

"Tabii ki!"

"İyi fakat, onu evine kim götürecek?"

"Dük."

"Gelip onu alacak demek ki?"

"Çok geçmeden gelir."

"Peki, sizi evinize kim götürecek?"

"Hiç kimse."

"Ben sizi götürürüm."

"Fakat, siz sanırım arkadaşınızla birliktesiniz."

"Öyleyse sizi birlikte götürürüz."

"Arkadaşınız kimin nesi?"

"Son derece nükteci, çok sevimli bir çocuktur. Sizinle tanışmaktan çok memnun olacaktır."

"İyi öyleyse, bu oyundan sonra hep beraber gideriz, çünkü sonuncu oyunu biliyorum."

"Hayhay, gidip arkadaşıma haber vereyim."

"Hadi gidin..." Tam locada çıkacağım anda Prudence bana: "A!" dedi. "İşte, dük Marguerite'nin locasına girdi."

Gerçekten de doğru olduğunu bakınca gördüm.

Bay Duvernoy'un locasına çıkmak için koltuklarımızdan ayrıldık.

Caddeye çıkınca dük kendi yönettiği bir faytona genç kadını bindirdi. Şahane iki atın tırıs gidişiyle çok geçmeden gözden kayboldular.

Prudence'ın locasına girdik.

Gösteri tamamlanınca, aşağı inip basit bir kira arabasına bindik. Doğruca Antin Sokağı, 7 numaraya doğru yol aldık. Evin kapısına gelince Prudence bizi yukarı çağırdı. Amacı şapka mağazasını göstermekti. Orasını bilmiyorduk fakat, kendisi çok övünür görünüyordu. Nasıl bir telaşla kabul ettiğimi tahmin edersiniz sanırım.

Bana, yavaş yavaş Marguerite'e yaklaşıyormuşum gibi geliyordu. Zaten çok geçmeden konuşmanın konusunu ona çevirdim.

Prudence'a:

"Yaşlı dük komşunuzda mı?" diye sordum.

"Yok, hayır! Şimdi tek başına olmalı."

Gaston da: "Müthiş canı sıkılıyordur." diye atıldı.

"Hemen hemen bütün gecelerimizi birlikte geçiriyorum, bazen de eve döndüğünde beni çağırıyor. Hiçbir zaman gecenin ikisinden evvel yatmaz. Dalı erken yatarsa uyuyamıyor."

"Neden?"

"Ciğerleri rahatsız da ondan. Sürekli ateşi yükseliyor."

"Âşığı yok mu?" dedim.

"Ben gittikten sonra evde kimse kalmıyor. Ara sıra akşamları N... kontuna rastlıyorum. Adam ziyaretlerini on birde yapar. Çok zengin biri. Bazen bize böyle birinin gerektiğini söylüyorum. Fakat nafile, yüzünü çevirip aptal yaratık olduğunu söylüyor. Halbuki yaşlı dük, bakarsınız günün birinde ölüverir. Yaşlı erkek bencildir. Ailesi de sürekli Marguerite'e olan sevgisi için ona çıkışıp duruyor. Kıza hiçbir şey bı-

rakmaması için, işte size iki neden. Ona akıl öğretmeye çalışıyorum. O da bana, dük ölürse kontu elde etme imkânına her zaman sahip olduğunu söylüyor."

Prudence kısa bir aradan sonra suskunluğunu bozdu ve:

"Onun yaşadığını yaşamak da her zaman hoş değil. Ben dayanamaz, o bunağı kapı dışarı ederdim."

Gaston, piyanonun başına geçip vals çalmaya başladı. Bir yandan da:

"Vah, zavallı Marguerite'cik!" diyordu. "Benim bu durumdan hiç haberim yoktu. Sadece onun neşeli olmadığını fark ediyordum."

Prudence kulak kabartarak:

"Ssssst," dedi.

Gaston durdu.

"Sanırım beni çağırıyor."

Hepimiz dinledik.

Gerçekten de birisi Prudence'a sesleniyordu.

Bayan Duvernoy bize:

"Hadi, baylar, artık gidin." dedi.

Gaston gülerek:

"Ya! Sizin konukseverlik anlayışınız bu mu?" dedi. "Canımız ne zaman isterse o zaman gideriz."

"Niye çekilip gidecekmişiz?"

"Marguerite'e gidiyorum."

"Burada bekleriz."

"Öyle şey olmaz."

Gaston: "Ben Marguerite'i tanıyorum" dedi. "Onun ziyaretine pekâlâ gidebilirim."

"Fakat, Armand tanımıyor."

"Önemi yok, tanıştırırım."

"İmkânsız."

Marguerite'in sesi tekrar duyuldu, Prudence'ı çağırıyordu.

Biz de dışarıdan görülmeyecek biçimde saklandık.

Marguerite penceresinden oldukça sinirli bir sesle:

"Neredesiniz, on dakikadır sesleniyorum." dedi.

"Benden istediğiniz nedir?"

"Hemen gelmenizi istiyorum."

"O da neden?"

"Çünkü N... kontu hâlâ burada ve ölesiye canım sıkılıyor."

"Şimdi gelemem."

"Size engel olan nedir?"

"Bir türlü gitmek istemeyen iki genç konuğum var."

"Mutlaka dışarı çıkmanız gerektiğini söyleyin onlara."

"Hepsini söyledim."

"Pekâlâ. O halde onları evde bırakıp gelin. Sizin gittiğinizi görünce onlar da çekilip giderler."

"Evet, herşeyi altüst ettikten sonra! Yoo! Olmaz!"

"İyi fakat, istedikleri nedir?"

"Sizi görmek istiyorlar?"

"Bunların adı ne?"

"Birini siz de tanırsınız, Bay Gaston R..."

"Evet! Onu tanırım. Ya diğeri?"

"Bay Armand Duval. Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır. Fakat, her ne olursa olsun, onları da getirin. Hepsini konta tercih ederim."

Marguerite penceresini kapadı, Prudence da kendininkini örttü.

Prudence merdivenleri inmeye başladı. Biz de onu izledik.

Her yerim titriyordu. Bu ziyaretin yaşamımda çok büyük bir etkisi olacakmış gibi geliyordu bana.

Opéra-Comique Tiyatrosu'nun locasında tanıştırıldığım geceden çok daha fazla heyecanlıydım.

Prudence kapıyı çaldı.

Piyano sustu.

Bir oda hizmetçisinden çok kâhya kadına benzeyen bir kadın bize kapıyı açtı.

Salona geçtik, salondan küçük bir oturma odasına girdik. Orası o zaman tıpkı sizin sonradan gördüğünüz gibiydi.

Genç bir erkek şömineye dayalı duruyordu.

Piyanosunun önünde oturan Marguerite parmaklarını tuşların üzerinde gezdiriyordu. Sürekli bir parçadan bir parçadan geçiyordu.

Sahnenin görüntüsü çok sıkıntı vericiydi.

Prudence'ın sesini duyunca Marguerite ayağa kalktı. O minnet dolu bakışlarla Bayan Duvernoy'a baktı. Bize doğru gelerek:

"Buyrun beyler! Hoş geldiniz!" dedi.

Adamcağıza çok acımıştım.

Çünkü o da benim gibi âşık görünüyordu.

Marguerite in acımasız doğru sözlülüğü, hele de iki yabancının önünde, hiç şüphesiz onu çok üzmüştü.

IX. BÖLÜM

Marguerite, Gaston'a, kendisini görmekten mutluluk duyduğunu dile getiriyordu. En sonunda az çok anlaşılır sesler çıkarabilir bir hale geldiğimde, eğilerek:

"Efendim, daha evvel size tanıtılmak onuruna ermiştim" dedim.

Marguerite'in o sevinili bakışı anılarının içinde bir şeyler araştırır gibi oldu. Fakat, hatırlayamadı ya da hatırlamaz göründü.

Ben de bunun üzerine konuşmamı sürdürdüm:

"İlk tanışmamızı unuttuğunuz için size minnettarım. Zaten çok can sıkıcı olarak görünmüşümdür. Aradan iki yıl geçmiş."

Marguerite tatlı gülümsemesiyle:

"A! Evet, hatırladım!" dedi. "Sizde bir şey yoktu, asıl ben muziplik etmiştim. Beni bağışladınız mı acaba?"

Bunun üzerine bana uzattığı eli öptüm.

"Haklısınız" diyerek konuşmasını sürdürdü. "İlk gördüğüm kişileri zorda bırakmak için böyle yaparım, doktorumun dediğine bakılırsa sinirli olduğum anlarda böyle yapıyormuşum. Çok aptalca bir şey."

"Fakat oldukça sağlıklı görünüyorsunuz."

"Ah! Sormayın, çok hastalandım."

"Haberim var."

"Kim söyledi?"

"Herkes biliyordu. Sık sık gelip sağlığınız hakkında bilgi alıyordum. İyileşmeye başladığınızı öğrenince çok sevindim."

"Kartınızı hiç almadım."

"Hiç bırakmadım ki!"

"Yoksa hastalığım süresince her gün gelip beni soran ve hiçbir zaman adını bırakmayan genç siz misiniz?"

"Benim."

"Halbuki siz, hoşgörmekten de ileriye, son derece cömert davranmışsınız." Bay de N.'ye dönerek kadınların erkekler konusundaki inançlarını tamamlayan bir bakışla bana baktıktan sonra şunları ekledi: "Siz böyle davranmadınız kont."

Kont kıpkırmızı kesildi.

Adamcağıza çok acımıştım. Çünkü o da benim gibi âşık görünüyordu. Marguerite'in acımasız doğru sözlülüğü, hele

de iki yabancının önünde, hiç şüphesiz onu çok üzmüştü.

Konuyu değiştirmek maksadıyla:

"Geldiğimizde piyano çalıyordunuz. Lütfen çalmaya devam ediniz."

Kendini kanepeye atarak, bize de oturmamızı işaret ederek:

"Ah! Çaldığım şeylerin nasıl bir müzik olduğunu Gaston bilir. Onlar ancak kontla yalnız kaldığım zamanlar işe yarar. Fakat, size öyle bir işkence çektirmek istemem."

N... kontu, alaycı ve kurnaz bir hâl vermeye çalıştığı bir gülümsemeyle:

"Bu üstünlüğü bana mı saklıyorsunuz?" diye karşılık verdi.

"Yakınmakla hata ediyorsunuz. Bu tek üstünlüktür."

Marguerite konuşmasını sürdürdü:

"Buraya bakar mısınız, Prudence, sizden rica ettiğim şeyi yaptınız mı?"

"Evet."

"Pekâlâ, bunu bana sonra anlatırsınız. Konuşacak şeylerimiz var. Sizinle bunları konuşmadan bir yere gidemezsiniz."

"Hiç şüphesiz, saygısızlık ediyoruz." dedim. "Şimdi artık biz ya da daha doğrusu ben, ilkini unutturmak için size ikinci kez tanıtılmak onuruna erdiğime göre, Gaston'la ben izninizi rica edeceğiz."

"Hayır, hayatta olmaz. Ben bunu sizin için söylemedim. Tam aksine, kalmanızı istiyorum."

Kont cebinden çok zarif bir saat çıkarıp baktı. Ardından da:

"Kulübe gitme zamanım gelmiş." dedi.

Marguerite ayağa kalktı.

"Güle, güle, azizim kont, gidiyor musunuz? Daha erken değil mi?"

"Evet, sizi sıkmaktan çekiniyorum."

"Bugün beni başka günlerden daha fazla sıkmıyorsunuz. Sizi ne zaman görebileceğiz?"

"Ne zaman izin verirseniz."

"O halde, elveda!"

İtiraf edersiniz ki, çok acımasızca bir davranıştı bu.

Bereket versin ki kont çok köklü bir terbiye gördüğü için bizleri selâmladıktan sonra çıkıp gitmekle yetindi.

Kapının eşiğini atlarken kont Prudence'a baktı.

Kadın da: "Ne yaparsınız, elimden geleni yaptım" anlamına gelen bir tutumla omuzlarını silkti.

Marguerite: "Nanine! Sayın konta ışık tut!" diye haykırdı.

Kapının açılıp kapandığını duyduk.

Marguerite geri çekilerek: "Çok şükür, nihayet gitti!" dedi.

Prudence da: "Yavrucuğum, o zavallıya gerçekten de kötü davranıyorsun. Halbuki size karşı ne kadar iyi davranıyor. Şöminenin üzerinde size armağan ettiği bir saat duruyor." dedi.

Marguerite piyanonun önüne oturarak: "Güzelim" dedi, "bir yanda bana verdikleriyle diğer yanda bana söyledikleri-

ni tarttığım zaman, onun ziyaretlerini çok ucuza kabul ettiğimi görüyorum."

"Zavallı çocuk size deli gibi âşık."

"Bütün bana âşık olanları dinleyecek olsam, yemek yemeye bile zaman bulamazdım."

Arkasına dönerek bizlere:

"Bir şeyler içmek ister miydiniz? Bir parça sıcak şarap içerim," dedi.

"Ben de bir parça piliç yerim," diye Prudence ortaya bir fikir attı: "Şöyle bir akşam yemeği yesek, ne dersiniz?"

Gaston: "Çok iyi olur" dedi. "Hadi gidip yemek yiyelim."

"Hayır, burada yiyeceğiz."

Marguerite zili çaldı. Nanine göründü.

"Birini gönder, yemek getirsin."

"Ne aldıralım?"

"Ne istersen onu ısmarla fakat, hemen çabucak, hiç zaman yitirmeden."

Nanine çıktı.

Marguerite bir çocuk gibi zıplayarak:

"Oh! ne iyi!" dedi. "Beraber akşam yemeği yiyeceğiz. Aman, şu kont sersemi de ne kadar can sıkıcı!"

Onu hayran hayran seyrediyordum. Henüz kötülüğün lekesiz, tertemiz döneminde bulunduğu görülüyordu. Kısacası bu kızda bir hiç uğruna fahişe olan bakire, bir hiçin en âşık, en saf bakire haline getireceği bir fahişe görülüyordu.

Gaston ayağa kalkarak piyanonun başına oturdu. Notası açık duran Weber'in o doyumsuz parçasını çalmaya başla-

dı. Gaston az evvel Marguerite'in kendisine işaret ettiği bölüme gelince, genç kadın elini piyanonun tahtasında dolaştırarak mırıldandı:

"Re, mi, re, do, re, fa, mi, re; işte bir türlü içinden çıkamadığım parça burası. Yineleyin."

Gaston yineledi. Ondan sonra da Marguerite:

"Şimdi bırakın da ben bir deneyeyim" dedi.

Onun yerine oturarak çalmaya başladı, ara sıra şaşırsa da...

Şapkasını çıkarıp aynanın karşısında saç örgülerini sıvazlayan Prudence:

"Hadi canım, hadi" dedi. "yine sinirlenip rahatsızlanacaksınız. Gelin yemek yiyelim, bu hepsinden daha iyi." Marguerite zili tekrar çaldı. Ardından piyanonun başına oturdu. Alçak sesle günün modası olan çapkınca bir şarkıya başladı. Buna sesiyle eşlik ederken hiç şaşırmadı.

Gaston bu bu şarkıyı biliyormuş, ikisi birlikte bir çeşit düet oluşturdular.

Marguerite'e teklifsizce ve yalvaran bir sesle:

"Lütfen ne olursunuz, bu tip şarkıları söylemeyin." dedim.

Bana elini uzatıp gülümseyerek:

"Ah! ne kadar da saf ve temizsiniz!" decli.

"Benim için değil, sizin için."

Marguerite: "Oh!" dedi. Eliyle de çoook anlamına gelen bir el işareti yaptı.

O esnada Nanine göründü. Marguerite:

"Yemek hazır mı?" dedi.

"Evet, efendim, bir dakika sonra her şey hazır."

Prudence bana:

"Aklıma şimdi geldi! Apartmanı gezdireyim, görmediniz."

Marguerite bir parça bizimle dolaştı, ardından Gaston'u çağırdı. Yemeğin hazır olup olmadığını görmek için onunla beraber yemek odasına gitti.

Prudence bir etajerin üzerine baktı, bir Saksonya heykelini eline alarak yüksek sesle:

"A! Bakın hele! Şu heykelciği sizde hiç görmemiştim!" dedi.

"O hangisi?"

"İçinde kuş bulunan bir kafesi tutan küçük çoban."

"Sevdiyseniz, sizin olsun, alın."

"Hayır! Sizi ondan yoksun bırakmak istemem."

"Oda hizmetçime vermek istiyordum, kötü bir şey. Fakat, mademki hoşunuza gitti, siz alın."

Prudence sadece armağanla ilgilendi, veriliş şekline hiç aldırış etmedi. Küçük heykeli bir kenara bıraktı, beni giyinme odasına götürdü. Orada bana karşılıklı duran iki minyatür göstererek:

"Marguerite'e çılgınlar gibi âşık olan G. kontu işte bu. Onu üne kavuşturan da odur. Kontu tanır mısınız?"

"Hayır. Peki ya bu kim?" derken diğer minyatürü gösterdim."

"Küçük L. vinkontu o. Gitmek zorunda kaldı."

"Neden?"

"Çünkü neredeyse iflas etmiş durumdaydı. İşte Marguerite'i gerçekten seven biriydi o!"

"Sanırım o da onu çok severdi!"

"Öyle tuhaf bir kızdır ki, insan neye karar vereceğini hiçbir zaman bilemez. Adamın gittiği günün akşamı, yine o her zamanki gibi tiyatrodaydı. Halbuki vikontu uğurlarken o kadar ağlamıştı ki!"

Yemeğin hazır olduğu haberi verildi ve yemek odasına girdik. O anda Marguerite duvara yaslanmıştı. Elini tutan Gaston alçak sesle ona bir şeyler söylemekteydi. Marguerite de ona:

"Siz delirmişsiniz" dedi. "Sizi istemediğimi çok iyi biliyorsunuz. Benim gibi bir kadını tanımak, ona âşığı olma önerisinde bulunmak için iki yıla gerek yoktur. Biz kendimizi ya hemen veririz ya da hiçbir zaman. Hadi, beyler, sofraya buyrun."

Marguerite, Gaston'un elinden kurtulup onu sağına, beni soluna oturttu. Ardından Nanine'e:

"Masaya oturmadan evvel, mutfaktakilere tembih et, kapı çalınırsa açmasınlar" dedi.

Bu tembih gecenin birinde yapılmıştı.

O akşam yemeğinde çok gülünüp içildi, yemek yendi. Aradan kısa bir süre geçtikten sonra, neşe son sınırlarına ulaşmıştı. Belirli bir ortamın hoş bulduğu, söylenen ağızları her zaman kirleten o sözcükler arada sırada, Nanine'in, Marguerite'in, Prudence'ın çığlıkları, alkışları arasında patlayıveriyordu. Gaston büyük bir içtenlikle eğleniyordu. Çok iyi bir çocuktu fakat, ilk alışkanlıkları biraz fikrini bozmuştu. Ya-

vaşça o gürültüden uzaklaştım. Şu yirmi yaşındaki güzel yaratığın bir hamal gibi içki içip konuştuğunu, söylenen sözcükler yüz kızartıcı olduğu ölçüde kahkahalarla güldüğünü gördükçe sanki üzerime sonsuz bir üzgünlük çöktü.

Diğer misafirlerdeki neşe, içki içme biçimi, aşırı gücün, alışkanlıkların sonucu gibi geliyordu, fakat Marguerite'de bu durunı, bir sinir, bir nöbet, bir unutma gereksinimiydi. Yemeğin başında hafif olan öksürük giderek artıyordu.

Sonunda korktuğum şey gerçekleşti. Yemeğin sonuna doğru, Marguerite benim orada bulunduğum sıradaki öksürüklerin türünden daha şiddetli bir öksürük nöbetine yakalandı ve bir damla kan peçeteyi kırmızıya boyadı. Onun üzerine, ayağa kalktı ve giyinme odasına çıktı.

Gaston: "Marguerite'in nesi var?" dedi.

Prudence: "Şusu var ki, fazla güldü ve şimdi de kan kusuyor." cevabını verdi. "Ooo! Mühinı bir şey değil, her gün onun başına gelir. Neredeyse döner. Yalnız bırakalım, bu onun daha çok hoşuna gidecektir."

Bana gelince, daha fazla dayanamadım ve Marguerite'in yanına koştum.

Odası, bir masanın üzerine yerleştirilen tek bir mumla aydınlanıyordu. Büyük bir kanepenin üzerine devrilen Marguerite elbisesinin önünü açmış, tek elini göğsünün üzerine koymuş, diğerini sarkıtmıştı. Masanın üzerinde, yarı yarıya su dolu gümüş bir tas vardı. Kan şeritleri bu suyu alaca renge boyamıştı.

Marguerite kendini toparlamaya çalışıyordu. Zaman zaman göğsü derin ve uzun iç çekmeyle şişiyordu. Nefesini ver-

diğinde bir parça ferahlamış gibi görünüyordu. Bu da genç kadını birkaç saniye bir rahatlık duygusu içinde bırakıyordu. Yanına kadar yaklaştım. Hiçbir hareket yapmadı. Oturdum, kanepenin üzerinde duran elini avucuma aldım.

Gülümseyerek: "A! Siz misiniz?" dedi.

Sanırım yüzüm perişan bir haldeydi, çünkü hemen şunları ekledi:

"Yoksa siz de mi hastasınız?"

"Hayır. Fakat, siz nasılsınız? Hâlâ acınız var mı?"

"Çok az." Sonra da öksürüğün gözlerine getirdiği yaşları mendiliyle sildi. "Buna alıştım artık," dedi.

Heyecanlı bir sesle ona:

"Kendinizi öldürüyorsunuz," dedim. "Kendi kendinize bu kadar kötülük etmenize engel olmak için arkadaşınız, akrabanız olmak isterdim."

Genç kadın biraz alaycı bir sesle yanıt verdi:

"Yok canım, telâş etmenize değmez. Bakın, diğerlerinin benimle ilgilendikleri var mı? Bu hastalığa yapılacak bir şey olmadığını çok iyi biliyorlar da ondan."

Bunları söyleyip ayağa kalktı ve aynada kendine baktı.

Elbisesini ilikleyip bozulan saçlarını parmaklarıyla düzeltirken:

"Yüzüm ne kadar sarı!" dedi. "Aman! Adam sen de! Hadi gidip yine sofraya oturalım. Geliyor musunuz?"

Fakat, ben oturduğum yerden kımıldamıyordum.

Bu sahnenin bende yarattığı heyecanı çok iyi anladı. Çünkü yanıma yaklaşarak elini uzattı ve bana:

"Hadi canım, gelsenize" dedi.

Elini tuttum. Uzun zamandan beri tuttuğum iki damla gözyaşıyla elimde olmadan parmaklarını ıslatarak o eli dudaklarıma götürdüm.

Tekrar yanıma oturarak: "O nedir? Fakat, siz çocuk musunuz?" dedi. "İşte şimdi de ağlıyorsunuz! Kuzum, neyiniz var?"

"Size çok aptal görüneceğim fakat, az evvel gördüklerim beni kötü etkiledi."

"Çok iyi kalplisiniz! Ne yapayım? Uyuyamıyorum, bir parça oyalanmam gerek. Hem de, benim gibi kızlar, bir fazla, bir eksik, neyi değiştirir, kim umursar bunu? Hekimler tükürdüğüm kanın nefes borularından geldiğini söylüyorlar. Ben de inanmış gibi görünüyorum, onlar için yapacak bundan başka bir şeyim yok."

İçimi dökme isteğiyle ona:

"Dinleyin, Marguerite" dedim. "Yaşamımda ne gibi bir etkiniz oldu bilmiyorum fakat, bütün bildiğim şu: Bu dakikada, size karşı duyduğum ilgiyi hiç kimseye, hatta kız kardeşime bile duymuyorum. Sizi gördüğüm andan beri bu böyle. İşte o nedenle, Allah rızası için, kendinize iyi bakın, bu yaptığınız gibi yaşamaktan vazgeçin."

"Kendime baksam, kesinlikle ölürdüm. Bana destek olan, beni ayakta tutan sürdüğüm hummalı yaşamdır. Ardından da, kendine özen göstermek, bakmak, bir dostu, bir ailesi olan kadınlara yaraşan bir davranıştır. Fakat, bizim için öyle mi ya? Âşıklarımızın övünmesine ya da zevkine hizmet edemediğimiz anda bizi bırakırlar. Onıdan sonra da upuzun, bitmek tükenmek bilmeyen günlerin peşini, bitmek tüken-

mek bilmeyen geceler kovalar. Hadi canım, ben bunları çok iyi bilirim, iki ay yatakta yattım. Aradan üç hafta geçtikten sonra beni görmeye tek bir Tanrı'nın kulu gelmedi."

Ben yine sözlerimi sürdürdüm:

"Sizin hiçbir şeyiniz olmadığım bir gerçektir. Fakat, isteseydiniz, sizi bir erkek kardeş gibi tedavi ederdim, yanınızdan ayrılmazdım ve sonunda sizi iyileştirir, sağlığınıza kavuştururdum. O zaman, haliniz olunca, canınız isterse, şimdi sürdüğünüz yaşama dönerdiniz. Fakat, eminim ki, sizi daha mutlu edecek, güzelliğinizi koruyacak dingin bir yaşamı yeğlerdiniz."

"Bu akşamı böyle düşünüyorsunuz, çünkü şarap sizi kederlendiriyor. Fakat, öğüdünüz sabrı uzun zaman koruyamazdınız:"

"Marguerite, iki ay hasta yattığınızı, o iki ay süresince her gün gelip sizin sağlığınızı sorduğumu söylememe izin verin."

"Doğru. Fakat, neden yukarı çıkmıyordunuz?"

"Çünkü o zamanlar daha sizi tanımıyordum."

"İnsan benim gibi bir kızdan çekinir mi?"

"İnsan bir kadından daima çekinir. Daha doğrusu benim düşüncem böyle."

"Demek oluyor ki, hastayken bana bakardınız, öyle mi?"

"Tabii."

"Her gün yanımda kalır mıydınız?"

"Tabii."

"Hatta her gece mi?"

"Benden sıkılmadığınız her anı yanınızda geçirirdim."

"Buna ne ad veriyorsunuz?"

"Özveri."

"Peki, bu özveri nereden geliyor?"

"Size duyduğum karşı konulmaz bir yakınlıktan."

"Bana âşıksınız demek? Bunu hemen söyleyin, çok daha kolay olur."

"Olabilir. Bunu bir gün önce size söylemek zorunda kalırsam, o herhalde bugün değildir."

"Bunu bana hiçbir zaman söylemeseniz çok daha iyi edersiniz."

"Neden?"

"Çünkü bu itiraftan sadece iki sonuç çıkabilir:"

"Hangileri?"

"Ya sizi kabul etmem, o zaman siz bana kızarsınız ya da sizi kabul ederim, o zaman da çok içler acısı bir metresiniz olur. Hasta, üzgün, sinirli ya da üzüntüden daha da yürek paralayıcı bir neşeyle neşelenen bir kadın, ancak dük gibi zengin bir ihtiyara yarar. Fakat, sizin gibi genç bir erkek için çok can sıkıcı bir şeydir bu. Bunun da en güzel kanıtı şudur; şimdiye kadarki bütün genç âşıklarım beni çabucak bıraktılar."

Hiç karşılık vermiyordum. Dinliyordum. Hemen hemen günah çıkarmaya benzeyen bu açık gözlülük, onu örten yaldızlı, sırmalı örtünün altından fark ettiğim bu içler acısı yaşantı, zavallı kızın unutmak için sefahatin, uykusuzluğun, sarhoşluğun içine kaçtığı o yaşamın gerçeği, bütün bunlar beni o kadar etkiliyor, heyecanlandırıyordu ki, söyleyecek tek bir sözcük bulamıyorduın.

Marguerite konuşmasını sürdürdü:

"Hadi, hadi! Bütün bu söylediklerinizçocukça şeyler. Elinizi bana verin de yemek odasına dönelim. Yokluğumuz konusunda ne düşüneceklerini şaşırmışlardır."

"İsterseniz oraya dönebilirsiniz. Fakat, benim burada kalınama izin verin, lütfen."

"Neden?"

"Çünkü neşeniz bana çok acı veriyor."

"O halde, ben de üzgün dururum."

"Bakın Marguerite, hiç şüphesiz şimdiye kadar size pek çok kez söylenmiş olan bir şeyi söylememe izin verin. Bunu sürekli duyma alışkanlığı belki de sözlerime inanmanıza engel olacaktır. Fakat, bunlar yine de büyük bir gerçeğin ifadesidir. Bir daha da zaten size yinelemeyeceğim."

Genç annelerin çocuklarının çılgınlıklarını dinlemek için takındıkları o gülümsemeyle: "Neymiş bu?.." dedi.

"Sizi gördüğüm andan beri, neden ve nasıl olduğunu bilmiyorum fakat, yaşamımda önemli bir yeriniz var. Hayalinizi hafızamdan atmaya çok çalıştım. O yine oradan ayrılmadı. İki yılı sizi görmeden geçirdikten sonra bugün size rastlayınca, yüreğimde ve düşüncemde eskisinden daha da büyük bir egemenlik kurdunuz. Şimdi beni evinize kabul ettiğinize göre, sizinle tanıştım ve sizi tanıyorum. Sizdeki tüm gariplikleri biliyorum. Artık böylelikle benim için vazgeçilmez hale geldiniz. Sadece beni sevmezseniz değil, sizi sevmeme de engel olsanız çıldırırım."

Prudence'ın geldiğini duymamıştık. Saçları yarı yarıya bozulmuştu, elbisesi açıktı. Bu dağınıklıkta Gaston'un elini

tanımıştım. Anında kapının eşiğinde belirmişti:

"Aa! O nedir? Burada ne yapıyorsunuz?" diye haykırdı.

Marguerite: "Konuşuyoruz!" dedi. "Bizi biraz yalnız bırakın, az sonra yanınıza geliriz."

Prudence giderken:

"İyi, tamam, konuşun, çocuklar" dedi. Bu son sözleri söyleyiş biçimine daha da bir güç vermek istercesine kapıyı sıkıca kapadı.

Yalnız kalınca, Marguerite konuşmasını sürdürdü:

"İşte böyle, karar verildi. Beni sevmeyeceksiniz."

"Buradan giderim."

"İşte o hale geldi mi?"

Artık geri dönmeyecek kadar ilerlemiştim. Bu neşe, üzgünlük, fahişelik karışımı, duyguların duyarlığını aşırı derecede geliştiren o hastalık bile, her şey, her şey daha ilk başta bıı unutkan ve hafif yaradılışta hemen üstünlük sağlayamazsam benim için tümüyle kaybolmuş olacağını bana açıkça anlatıyordu.

"Hadi canım, söylediklerіniz doğru mu?" dedi.

"Hem de çok doğru!"

"İyi fakat, bunu neden daha evvel bana söylemediniz?"

"Ne zaman söyleyebilirdim?"

"Opéra-Comique Tiyatrosu'nda bana tanıştırıldığınızın ertesi günü."

"Sizi görmeye gelseydim beni çok kötü karşılardınız herhalde."

"Neden?"

"Çünkü bir gün evvel çok sersemce davranmıştım."

"Bakın, orası doğru. Fakat, yine de daha o dönemde beni seviyordunuz."

"Evet." özel kitap grubu

"Gösteriden sonra evinize gidip yatmanıza, rahatça uyumanıza engel olmadı bu durum. O büyük aşkları biz çok iyi biliriz."

"Öyle değil! Burada yanılıyorsunuz işte! Opéra-Comique gecesi ne yaptığımı biliyor musunuz?"

"Hayır."

"İngiliz Kahvehanesi'nin kapısında sizi beklediniz. Sizi ve üç arkadaşınızı alıp götüren otomobilin peşinden gittim. Otomobilden yalnız indiğinizi ve evinize yalnız girdiğinizi görünce de çok mutlu oldum."

Marguerite gülmeye başladı.

"Neye gülüyorsunuz?"

"Hiç, öylesine!"

"Lütfen söyleyin. Yoksa yine benimle alay ettiğinizi sanacağım."

"Fakat kızmayacaksınız, değil mi?"

"Kızmaya hakkım yok ki!"

"Pekâlâ, o gece yalnız dönmem için önemli bir neden vardı."

"O neydi?"

"Burada beni bekliyorlardı."

Çok acı duymuştum. Ayağa kalkarak ve elimi ona uzatarak:

"Elveda!" dedim.

"Kızacağınızı çok iyi biliyordum zaten" dedi. "Erkekler kendilerini üzecek şeyi mutlaka öğrenmek isterler."

Tutkumdan tamamıyla kurtulduğumu kanıtlamak istiyormuşum gibi soğuk bir sesle:

"Yoo, emin olun ki kızmadım" diye ekledim. "Benim gecenin üçünde gitmem ne kadar doğal bir şeyse, sizi de birisinin beklemesi o kadar doğaldır."

"Sizi de evinizde bekleyen biri mi var?"

"Yok, hayır! Fakat, gitmeliyim."

"O halde, güle güle!"

"Kovuyor musunuz?"

"Kesinlikle hayır!"

"Neden beni üzüyorsunuz?"

"Nasıl üzüyorum ki?"

"Sizi birisinin beklediğini söylediniz bana."

"Eve yalnız dönmem için çok haklı bir neden varken, tek başıma içeri girdiğimi görünce çok mutlu olmanız düşüncesine gülmekten kendimi alamadım."

"İnsan çoğu zaman çocukça bir şeyden neşelenir ve sevinir. Bunu olduğu gibi bırakmakla karşıdaki kimseyi daha mutlu etmek imkânı varsa, bu sevinci yıkmak çok kötü bir davranıştır."

"Evet fakat, kuzum, siz karşınızda kim var sanıyorsunuz? Ben ne bir bâkireyim, ne de bir düşes. Sizi sadece bugün tanıdım, davranışlarının hesabını da vermek zorunda değilim. Günün birinde metresiniz olduğumu kabul etsek bile, sizden evvel başka âşıklarım olduğunu bilmeniz gereki-

yor, bunu hiç aklınızdan çıkarmayın. Daha şimdiden kıskançlık sahneleri yaratmaya kalkarsanız, sonra ne olacak? Ömrüm boyunca sizin gibi bir erkek görmedim."

"Çünkü hiç kimse hiçbir zaman sizi benim gibi sevmedi."

"Durun bakalım, gerçekten de, beni bu kadar çok mu seviyorsunuz."

"Öyle sanıyorum ki, bir insanı ne kadar sevmek olasıya, o kadar seviyorum."

"Peki, ne zamandan beri sürüyor?"

"Üç yıl evvel arabadan inip Susse mağazasına girdiğinizi gördüğüm günden beri."

"Biliyor musunuz ki oldukça güzel bir şey bu? İyi, söyleyin bakalım, bu ulu aşka minnettar olmak için ne yapmam gerekiyor?"

Hemen hemen konuşmama engel olan bir yürek çarpıntısıyla:

"Beni biraz olsun sevmelisin" dedim. Çünkü tüm bu konuşma boyunca sözlerine eşlik eden yarı alaycı gülümsemelere rağmen, Marguerite de heyecanımı paylaşmaya başlıyormuş, o kadar uzun zamandan beri beklediğim saat yaklaşıyormuş gibi geliyordu bana.

"Peki, ya dük?"

"Hangi dük?"

"Benim kıskanç ihtiyar."

"Onun hiçbir şeyden haberi olmaz."

"Ya öğrenirse?"

"Sizi bağışlar."

"A! Hayır! Beni hemen bırakır. O zaman ben ne olurum?"

"Bu bırakılmayı başka biri için göze alıyorsunuz."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Bu gece hiç kimseyi içeri almamaları için verdiğiniz emirden."

"Doğru. Fakat, o çok önemli bir dosttur."

"O dosta çok fazla önem verdiğiniz yok; çünkü böyle bir saatte ona kapınızı açmalarını yasaklıyorsunuz."

"Beni suçlamakta haklısınız. Sizi ve arkadaşınızı kabul etmek için bu şekilde davrandım."

Yavaş yavaş Marguerite'e yaklaşmıştım. Kollarımı beline dolamıştım, kavuşturduğum ellerimde kıvrak bedeninin hafçe ağırlığını duyuyordum.

Oldukça alçak sesle: "Sizi ne kadar sevdiğimi bir bilseniz!" diyordum ona.

"Gerçekten mi?"

"Yemin ederim."

"Dediğiniz gibi olsun o halde, tek bir sözcük söylemeden, bana bir tek kınamada bulunmadan, soru sormadan tüm isteklerimi yerine getirmeye söz verirseniz, belki severim."

"Bütün arzularınızı yerine getiririm!"

"Fakat, bakın, şunu iyice bilin, söylüyorum: Yaşamım konusunda size en ufak bir ayrıntıyı haber vermeden, canımın istediği gibi her şeyi yapmakta tamamıyla özgür olmak

isterim. Uzun zamandan beri genç, güvensizlik duymadan âşık olan, hak iddia etmeden sevilen bir âşık arıyorum. Hiçbir zaman böyle birini bulamadım. Erkekler, ancak hayal ettiklerini kendilerine uzun zaman verdiğinizde, memnun olacak yerde, metreslerinden bugünün, geçmişin hatta geleceğin bile hesabını sorarlar. O kadına alıştıkça ona hâkim olmak isterler. Şimdi yeni bir âşık edinmeye karar verirsem onun çok seyrek rastlanan üç niteliğe sahip olmasını istiyorum: Boyun eğen, güvenen, çekingen biri olmasını."

"Pekâlâ, ben sizin her istediğiniz olurum:"

"Bakalım, görürüz."

"Peki, ne zaman göreceğiz?"

"Daha sonra."

"Neden?"

"Çünkü anlaşmalar her zaman imzalandıkları gün uygulanamaz da ondan."

Bunu anlamak çok kolaydı. Genç kadını kollarımda sıkarak: "Peki, sizi tekrar ne zaman göreceğim?" dedim.

"Bu kamelya renk değiştirdiğinde!"

"Ne zaman renk değiştirecek peki?"

"Yarın, on birden gece yarısına kadar. Şimdi memnun musunuz?"

"Sorar mısınız?"

"Bütün bu olup bitenlerden ne arkadaşınıza, ne Prudence'a, ne de herhangi bir kimseye tek sözcük söylemeyin sakın."

"Söz veriyorum."

"Şimdi beni öpün de yemek odasına gidelim."

Dudaklarını uzattı ve yeniden saçlarını düzeltti. O şarkıyı söyleyerek, ben yarı çılgın bir şekilde odadan dışarı çıktık.

Salonda beni durdurarak çok alçak sesle:

"Sizi hemen kabul ediyormuş gibi bir halim olması tuhaf görünüyordur size. Bunun nereden geldiğini biliyor musunuz?" dedi.

Elimi yakaladı, şiddetli ve sık atışlarını duyduğum yüreğinin üzerine koydu:

"Diğerlerinden daha kısa yaşamak zorunda olduğumdan, daha hızlı yaşamaya karar verdim de ondan." diye sözlerini sürdürdü.

"Size yalvarırım, benimle bu şekilde konuşmayın artık."

"Oh! Üzülmeyin, diye sürdürdü gülerek konuşmasını. "Ne kadar az yaşarsam yaşayayım, yine de sizin beni sevecediğiniz zamandan daha fazla yaşarım."

Yemek odasına şarkı söyleyerek girdi. Gaston'la Prudence'ı yalnız görünce:

"Nanine nerede?" diye sordu.

Prudence: "Yatmanızı beklerken odanızda uyuyakaldı" diye cevap verdi.

"Zavallı kadın! Onu sanki öldürüyorum! Hadi bakalım. Saat geldi beyler, artık evinize dönün."

On dakika geçmişti, Gaston'la ben sokağa çıktık. Marguerite bana veda ederken elimi sıktı, kendisi Prudence'la yalnız kaldı.

Dışarı çıkınca Gaston bana:

"Söyleyin bakalım, Marguerite konusunda ne düşünüyorsunuz?" dedi.

"Bir melek, ona deli oluyorum."

"Tahmin etmiştim. Bunu kendisine söylediniz mi?"

"Evet."

"Size inanacağına söz verdi mi?"

"Hayır."

"Prudence gibi değil."

"Peki, o size söz verdi mi?"

"Daha da iyisini yaptı, azizim! İnanılır gibi değil fakat, şu şişko Duvernoy hâlâ oldukça iyi!"

Bu söz, sabahki bütün düşüncelerimi, o gün
tüm umutlarımı yıkmıştı.
Bununla beraber,
bu davranışlara alışmaya başladığımdan çekilip gitmedim.
Evvelden olsa hiç duraksamadan arkamı dönüp giderdim.

X. BÖLÜM

Armand, öyküsünün burasında durdu. Pencerenin kapatılmasını istedi. "Üşümeye başladım. Bu sırada ben de gidip yatayım."

Pencereyi kapattım. Armand, halsiz bir şekilde sabahlığını çıkarıp yatağına uzandı. Uzun yürüyüşün ardından yorulan ya da üzücü anılarla heyecanlanan bir kimse gibi başını bir süre yastıkta dinlendirdi.

"Belki de fazla konuştunuz" dedim. "İsterseniz ben gideyim, siz de bir parça uyuyun. Öykünün sonunu başka bir gün anlatırsınız."

"Sizi sıkıyor mu yoksa?"

"Tam tersi!"

"O halde devam etmek istiyorum. Beni yalnız bıraksanız da zaten uyuyamam ki!"

Bütün ayrıntılar kafasında o kadar canlıydı ki, hiçbir toparlamaya gereksinim duymadan anlatmasını sürdürdü:

"Evime dönünce yatmadım. O günün önemli olaylarını düşünmeye başladım. Tanışma, karşılama, Marguerite'in bana verdiği söz, bunların hepsi o kadar hızlı, o kadar umulmadık bir zamanda olmuştu ki, kimi zaman düş gördüğümü sanıyordum. Bununla beraber, Marguerite gibi bir kızın, öneride bulunan bir erkeğe hemen ertesi gün kendini vereceğini söylemesi ilk kez olan bir şey değildi.

Onun diğerlerine benzer bir kız olmadığını düşünmekte ve onu diğerlerinden farklı görmekte inat ediyordum. Bütün erkeklerdeki o ortak boş gururla, kendini beğenmişlikle, ona duyduğum sevgiyi vazgeçilmez olarak onun da aynı ölçüde bana karşı duyduğuna inanmaya hazırdım.

Fakat diğer bir yandan da, bu yönünü evinde gördüğümüz genç kontu sürekli biçimde yüzgeri edişiyle nasıl bağdaştırmah acaba? Konttan hoşlanmadığına, dükün bütün gereksinimlerini şahane bir şekilde karşıldağına göre de başka bir âşık edinecekse, hiç değilse, bunun beğeneceği bir erkek olmasını tercih ettiğini söyleyebilirsiniz. Peki öyleyse, sevimli, akıllı, nükteci, varlıklı Gaston'u neden istemiyordu da, ilk gördüğünde o kadar komik bulduğu beni ister görünüyordu?

Şurası bir gerçektir ki, bir yıl süresince yapılan kurdan daha fazla etki uyandıran bir dakikalık olaylar vardır.

Akşam yemeğinde bir tek ben onun sofradan kalkmasından endişe duymuştum. Peşinden gitmiştim. Elini öperken de ağlamıştım.

Gördüğünüz gibi, bütün bu varsayımlar oldukça akla yakındı. Ne var ki, nedeni her ne olursa olsun, kesin bir şey vardı: razı olmuştu.

Halbuki, Marguerite'e deli gibi âşıktım, ona sahip olmak istiyordum, fazla bir şey isteyemezdim. Bununla beraber, tekrarlıyorum, bir fahişe olmasına rağmen, kim bilir, belki de onu şiirleştirmek için, bunu öylesine umutsuz bir sevgi gibi kabul etmiştim ki, artık umut etmeye bile gereksinim duymayacağım an yaklaştıkça benim şüphem artıyordu.

Bütün gece gözlerimi yummadım. Kısacası, yüreğimden kafama yükselen ve sabaha karşı beni yakalayan uykunun içinde yavaş yavaş eriyen o binlerce düşünceyi burada size tekrarlamam imkânsız.

Uyandığımda saat ikiydi. Hava muhteşemdi. Yaşamın bana bu kadar güzel, böylesine dopdolu göründüğünü hiç hatırlamıyorum. Çabucak giyindim. Oldukça memnundum. En iyi işleri yapabilecek yeteneklere sahiptim. Şimdi sadece sonucu görüyordum, yalnızca Marguerite'e kavuşacağım saati düşünüyordum.

Evde kalmak benim için imkânsız bir hale geldi. Odam mutluluğumu kapsamayacak kadar küçük geliyordu bana. İçimi dökmek için bütün doğaya gereksinim duyuyordum.

Sokağa çıktım. Antin Sokağı'ndan geçtim. Marguerite'in arabası kapıda bekliyordu. Champs-Elysées'ye doğru yöneldim. Hiç tanımadığım halde, karşılaştığım kimselerin hepsini seviyordum. Aşk insanı ne kadar iyileştiriyor?

Marly Atlarından dörtyol ağzına, dörtyol ağzından Marly Atlarına bir saat boyunca gidip geldim. En sonunda

uzaktan Marguerite'in arabasını gördüm. Onu tanımadım, tahmin ettim.

Champs-Elysées'nin arabasını durdurdu. Bir topluluk içinde konuşan uzun boylu genç bir erkek arkadaşlarından ayrıldı, onunla konuşmaya gitti.

Birkaç dakika söyleştiler. Genç adam arkadaşlarının yanına döndü, atlar yollarına devam ettiler.

Marguerite, bir gece evvel işte bu erkeğe kapısını açtırmamıştı. Bu hareketinin nedenini ona anlatmak için arabasını durdurduğunu tahmin ettim. Aynı zamanda ertesi gece onu evine kabul etmemek için rastgele bir neden buluverdiğini umdum. Günün geri kalan bölümünün nasıl geçtiğini hatırlamıyorum. Sadece aklında kalan; evime döndüm, üç saat hazırlanınakla geçti, zaman geçmek bilmiyordu.

Saat on buçuğu çalınca, artık gitme vaktinin geldiğini düşündüm.

O günlerde Provence sokağında oturuyordum. Böylece Mont-Blanc sokağını izledim, Louis-le Grand'dan Antin Caddesi'ne geldim. Marguerite'in pencerelerine baktım. Işık vardı. Zili çaldım. Kapıcıya Mlle Gautier'nin evde olup olmadığını sordum.

Adam bana genç kadının hiçbir zaman eve on bir ya da on bir buçuktan evvel dönmediği cevabını verdi.

Saatime baktım, çok ağır adımlarla yürüdüğümü sanmıştım. Halbuki Provence sokağından Marguerite'in evine beş dakikada gelmiştim.

Bunun üzerine, dükkân olmayan ve çok ıssız sokakta yürümeye başladım.

Yarım saat geçmişti ki Marguerite geldi. Sanki birini araştırıyormuş gibi, etrafına bakarak arabasından indi.

Ahırlarla arabalık evin içinde olmadığından, araba tırıs gidişle uzaklaştı. Tam Marguerite kapıyı çalacağı esnada ona yaklaşarak:

"İyi akşaınlar" dedim.

Beni orada bulmaktan duyduğu sevinç konusunda hiç de ferahlık vermeyen bir sesle:

"Ah! Siz misiniz?" dedi.

"Bugün ziyaretinize gelmeme izin vermemiş miydiniz?"

"Evet, tümüyle unutmuşum."

Bu söz, sabahki bütün düşüncelerimi, o günkü tüm umutlarımı yıkmıştı. Bununla beraber, bu davranışlara alışmaya başladığımdan çekilip gitmedim. Evvelden olsa hiç duraksamadan arkamı dönüp giderdim.

İçeri girdik.

Nanine daha evvelden kapıyı açmıştı. Marguerite ona:

"Prudence döndü mü?" dedi.

"Hayır, efendim."

"Döner dönmez gelsin, git söyle. Önce salonun ışığını söndür. Bir gelen olursa, dönmediğimi, dönmeyeceğimi söylersin."

Bir şeyler düşünen, belki de bir saygısızın rahatsız ettiği bir kadın gibi davranıyordu. Ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Marguerite yatak odasına doğru yöneldi. Bense olduğum yerde öylece kaldım.

"Gelin" dedi.

"Ee! Anlatın bakalım, ne var ne yok?" dedi.

"Hiç, sadece bu akşam gelmekle hata ettim."

"Neden?"

"Çünkü sıkıntılı ve üzgün görünüyorsunuz, belki ben de canınızı sıkıyorum."

"Hayır, beni sıkmıyorsunuz. Sadece hastayım, bütün gün acı çektim, uyku uyuyamadım. Felâket bir baş ağrım var."

"İsterseniz ben çekileyim, siz da yatağınıza yatın, olmaz mı?"

"Hayır, kalabilirsiniz! Yatmak istedikten sonra sizin önünüzde bile yatarım."

O sırada kapı çalındı.

Sabırsızlık ifade eden bir hareketle:

"Yine kim geldi?" dedi.

Birkaç dakika sonra kapı tekrar çalındı.

"Kapıyı açacak kimse yok sanırım. Gidip ben açayım bari!"

Gerçekten de bana:

"Burada bekleyin!" diyerek ayağa kalktı.

Biraz sonra, sokak kapısının açıldığını duydum.

Kulak kabarttım.

Kapıyı açtığı kimse yemek odasında durdu. Daha ilk sözcüklerden genç N... kontunun sesini tanıdım.

"Bu akşam nasılsınız?" diye sordu.

Marguerite soğuk, sert bir sesle:

"Kötüyüm!" diye cevap verdi.

"Acaba sizi rahatsız mı ediyorum?"

"Belki!"

"Beni ne kadar kötü karşılıyorsunuz! Sevgili Marguerite'ciğim, ben size ne yaptım?"

"Sevgili dostum, bana hiçbir şey yapmadınız. Hastayım, yatmalıyım. Onun için siz de bana çekilip gitme zevkini bağışlarsınız.

"Beş dakika sizi karşımda görmeden evime dönmemek beni öldürüyor."

"Arzu ettiğiniz nedir? Metresiniz olmam mı? Pekâlâ, size yüz kez hayır dedim, canımı fena halde sıktığınızı söyledim, başka yere başvurmanızı söyledim. Bugün de son kez tekrarlıyorum: Sizi istemiyorum, bu, kesin kararım; lütfen gidin, güle güle. Bakın, işte Nanine döndü. Yolunuzu aydınlatır. İyi akşamlar."

Marguerite tek söz söylemeden odasına geçti, kapıyı da şiddetle kapadı. Ardından içeri Nanine girdi. Marguerite ona:

"Dediklerimi anlıyor musun?" dedi. "Bu serseme her zaman ya evde olmadığımı ya da onu istemediğimi söylersin. Sürekli aynı şeyi istemeye gelen insanları görmekten en sonunda bıktım usandım. Bana para veren, böylelikle de benimle ödeştiğini sanan yaratıklardan bıktım usandım. Bu bizim utanç verici mesleğe yeni başlayan kızlar bunun ne demek olduğunu bilseler, vallahi oda hizmetçisi olmayı tercih ederlerdi. Fakat, hayır; arabalar, giysiler, elmaslar sahibi olmanın boş gururu yok mu? İşte bizi o sürüklüyor. İnsan duyduğu sözlere inanıyor. Çünkü fahişeliğin de kendi inancı var. Sonra artık yavaş yavaş beden, yürek, güzellik hırpalanır, aşınır. Herkes bizden bir yırtıcı hayvan gibi çekinmeye

başlar. Etrafınızda yalnızca hep verdiğinden fazlasını alan kimseler kalır. Başkalarını mahvedip, kendimiz de mahvolduktan sonra günün birinde, bir köşede köpek gibi ölürüz."

Nanine: "Aman hanımefendiciğim, sakin olun!" dedi. "Bu gece sinirleriniz çok bozuk."

Marguerite göğsündeki düğmeleri açarak:

"Bu elbise bana rahatsızlık veriyor" diye sözlerine devam etti. "Bana bir sabahlık ver. Evet, Prudence'dan ne haber?"

"Daha dönmemiş fakat, dönünce size gönderecekler."

Marguerite elbisesini çıkarıp sırtına beyaz bir sabahlık giyerken konuşmasını sürdürdü:

"İşte bir tanesi de bu. İhtiyacı olduğu zaman bana koşmasını çok iyi bilir. Fakat, gönül hoşluğuyla bana en ufak bir hizmette bulunamaz. O yanıtı bu akşam için beklediğimi çok iyi biliyor. Bunun bana gerekli olduğundan, endişeli olduğumdan sokakta sürtmeye gitmiştir."

"Belki de bir yerde alıkoymuşlardır."

"Söyle de bize sıcak şarap getirsinler."

Nanine: "Yine kendinizi hasta edeceksiniz" dedi.

"Daha iyi ya! Börek, piliç budu ya da meyve. Ne olursa olsun da bir şeyler getir hemen, çok acıktım."

Bu sahnenin bende yaptığı etkiyi size anlatmak yararsız. Tahmin ediyorsunuz, değil mi?

Bana da: "Akşam yemeğini siz de benimle birlikte yersiniz" dedi. "Sofra hazırlanıncaya kadar, siz kitap alıp okuyun. Birkaç dakika giyinme odama geçeceğim."

Kollu bir şamdanın mumlarını yaktı, karyolasının ayak ucundaki bir kapıyı açtı ve gözden kayboldu.

Bana gelince, şu kızın yaşantısını düşünmeye başladım ve aşkım bir de acımayla daha da arttı.

Hem düşünüyor, hem de geniş adımlarla odada dolaşıyordum ki, Prudence içeri girdi. Beni görünce:

"A! Bakın hele!" dedi. "Marguerite nerede?"

"Giyinme odasında."

"Burada beklerim. Buraya bakın, sizi çok sevimli buluyor, bundan haberiniz var mıydı?"

"Hayır:"

"Bir parçacık olsun söylemedi mi?"

"Söylemedi."

"Buraya nasıl geldiniz?"

"Onu ziyarete geldim."

"Gece yarısı mı?"

"Neden olmasın?"

"Ne şaka, ne şaka!"

"Hatta beni de çok kötü karşıladı."

"Şimdi sizi daha iyi karşılar."

"Öyle mi dersiniz?"

"Ona muhteşem bir haber getirdim."

"Bunda bir kötülük yok. Demek ki size benden söz etti, öyle mi?"

"Dün akşam ya da daha doğrusu bu gece, siz arkadaşınızla gittikten sonra... Gerçekten, bakın dedim de aklıma geldi, arkadaşınız ne âlemde? Adı Gaston R...'ydi sanırım, değil mi?

Gaston'un bana söylediklerini hatırladım. Prudence'ın onun adını zor hatırladığını görünce gülümsemekten kendimi alamadım.

"Sevimli bir çocuk, ne iş yapar?"

"Yirmi beş bin frank geliri var."

"Ya! Gerçekten mi? Her neyse, yine sizin konuya gelelim. Evet, sizin hakkmızda Marguerite bana birçok soru sordu: Kim olduğunuzu, metreslerinizin kimler olduğunu, ne iş yaptığınızı tek tek öğrenmeye çalıştı. Yani kısacası, sizin yaşınızda bir erkek için neler sorulabilirse hepsini sordu. Ben de bütün bildiklerimi söyledim, oldukça sevimli bir çocuk olduğunuzu da eklemeyi unutmadan tabii ki! İşte hepsi bu!"

"Çok teşekkür ederim. Şimdi, anlatın bakalım, dün sizi görevlendirdiği o iş neydi?"

"Hiçbir şey. Sadece kontun kalkıp gitmesini sağlamak için öyle söyledi. Fakat, bugün için bana bir iş havale etmişti, bu akşam onun cevabını getirdim."

Tam o esnada Marguerite giyinme odasından çıktı. Başına sarı kurdele fiyonklarıyla donanmış bir gecelik başlığı giymişti.

O haliyle çok harikaydı.

Atlas terliklerin içindeki ayakları çıplaktı. Ellerinin bakımını tamamlamak üzereydi.

Prudence'i görünce:

"Ne haber?" dedi. "Dükü gördünüz mü?"

"Tabii ki!"

"Peki, size ne dedi?"

"Verdi."

"Ne kadar?"

"Altı bin."

"Yanınızda mı?"

"Evet."

"Canı sıkılmış gibi bir hali var mıydı?"

"Hayır."

"Zavallı adamcağız!"

Bu, "Zavallı adamcağız!" sözü anlatılması imkânsız bir sesle söylendi. Marguerite altı bin frangı aldı.

"Bu, tam zamanında yetişti" dedi. "Prudence'cığım, paraya ihtiyacınız var mı?"

"Yavrucuğum, biliyorsunuz ki iki gün sonra ayın on beşi. Üç, dört yüz frank ödünç verebilirseniz, bana büyük bir hizmette bulunmuş olursunuz."

"Yarın sabah birini gönderin, şimdi para bozdurmak için zaman oldukça geç."

"Sakın unutmayın."

"Merak etmeyin. Bizimle yemek yer misiniz?

"Hayır, Charles evde beni bekliyor."

"Onu hâlâ çılgınlar gibi seviyor musunuz?"

"Çılgınlar gibi seviyorum, yavrucuğum! Hoşça kalın, Armand!"

Bayan Duvernoy çıktı.

Marguerite bir çekmeceyi açıp paraları içine attı.

Gülümseyerek ve yatağına doğru yönelerek bana:

"Yatmama izin verir misiniz?" dedi.

"Sadece izin vermekle kalmam, üstelik de sizden bunu özellikle rica ederim."

Yatağın üzerindeki gipür dantel örtüyü karyolasının ayak ucuna atıp yattı.

"Şimdi gelin, yanıma oturun da konuşalım" dedi.

"Prudence'ın hakkı vardı. Getirdiği cevap Marguerite'i neşelendirmişti. Elimi tutarak:

"Bu geceki aksiliğimi bağışlıyorsunuz, değil mi?" dedi.

"Daha pek çok başkalarını da bağışlamaya hazırım."

"Ve beni seviyor musunuz?"

"Delicesine!"

"Huysuzluğuma rağmen mi?"

"Her şeye rağmen."

"Yemin eder misiniz?"

"Evet" dedim, oldukça alçak bir sesle.

O esnada Nanine içeri girerek:

"Size punç hazırlatmadım" dedi. "Bordeaux şarabı daha iyi gelir. Öyle değil mi beyefendi?"

"Tabii ki!" diye cevap verdim. Marguerite'in son sözlerinin bende yarattığı heyecan henüz geçmemişti. Gözlerim hâlâ ondaydı.

"İyi öyleyse" dedi. "Bunların tümünü küçük masanın üzerine koy, masayı da karyolaya yaklaştır. Yemekleri biz kendimiz alırız. Sen de üç gecedir ayaktasın, sanırım uyamak istersin, git de yat. Artık hiçbir şeye gerek yok."

"Kapıyı anahtarla iki kez kilitlemek gerekiyor mu?"

"Hem de nasıl! Özellikle de, yarın sabah, içeriye hiç kimseyi almamalarını sıkı sıkıya tembihi etmeyi unutma!"

Sabahın saat beşinde, perdelerin arasından gün ışımaya başlarken Marguerite bana:

"Beni bağışla, seni kovmam gerekiyor." dedi. "Dük her sabah gelir. Ona uyuduğumu söyleyecekler, belki de uyanmamı bekler."

Marguerite'in başını avuçlarımın arasına aldım. Onu bir kez daha öperken:

"Seni bir daha ne zaman görebileceğim?" dedim.

"Dinle bak, şöminenin üzerindeki şu yaldızlı küçük anahtarı al, şu kapıyı aç. Anahtarı buraya getir ve git. Gün içinde bir mektupla emirlerimi alırsın. Çünkü biliyorsun ki, bana körü körüne itaat etmelisin."

"Evet, biliyorum. Ya daha şimdiden bir şey istesem?"

"Neymiş o?"

"Bu ahahtarı bana bırakmanı."

"O senin istediğin şeyi kesinlikle hiç kimseye yapmadım."

"İyi ya işte, benim için yap. Çünkü yemin ederim ki, ben seni diğerlerinin sevdiği gibi sevmiyorum."

"Eh, peki, anahtar sende kalsın. Fakat, bak haber vereyim ki o anahtarın işine yaraması sadece bana bağlı, onu kullanabilme benim elimde."

"Neden?"

"Kapının iç yanında sürgüler var."

"Hain!

"Onları kaldırtacağım."

"Beni bir parça seviyorsun demek ki!"

"Nasıl olduğunu bilmiyorum fakat, sanırım evet. Şimdi hadi artık git. Uykudan kırılıyorum."

Birkaç saniye birbirimizin kollarında kaldık, ardından çekilip gittim.

Sokaklar ıssızdı. Büyük kent henüz uykudan uyanmamıştı. Birkaç saat sonra insanların gürültüsüyle dolacak şu mahallelerde tatlı bir serinlik dolaşıyordu.

Tertemiz, saf, el değmemiş bir genç kız tarafından sevilmek, aşkın o tuhaf sırrını ona açıklayan ilk insan olmak, hiç şüphesiz ki büyük mutluluktur fakat, dünyanın en yalın şeyidir. Eğitim, görev duygusu, aile son derece güçlü nöbetçilerdir. Fakat, en uyanık nöbetçileri bile aldatmayacak on altı yaşında tek bir genç kız yoktur. Sevdiği erkeğin sesiyle doğa ona ilk aşk öğütlerini verir. Fısıldanan bu öğütler saf, temiz olduğu oranda yakıp kavurucudur.

Genç kız iyiye inandığı oranda daha kolaylıkla kendini, sevgiliye değilse bile sevgiye bırakır. Çünkü güvensizlik duymadığından tamamıyla güçsüzdür ve savunmasızdır. Kendini ona sevdirmek, yirmi beş yaşındaki bir erkeğin istediği anda elde edebileceği bir utkudur.

Fakat, bir kibar fahişenin sevgisini gerçekten kazanmak, tamamıyla farklı bir biçimde zor bir utkudur. Onların bedeni ruhunu yıpratmış, duyguları yüreğini yakmıştır; sefahat ise duygularını zırhla kaplamıştır. İnce hesapları onları, bir bakireyi annesinin ve manastırın koruduğundan çok daha fazla korur. İşte bunun için, arada sırada, dinlenmek ister gibi, bahane gibi ya da avuntu gibi, tutuldukları o parasız aşklar için geçici heves adını bulmuşlardır. Bunlar tıpkı binlerce kişiyi haraca kestikten sonra, günün birinde, açlıktan ölen bir zavallıya, makbuzsuz, faizsiz yirmi frank vermekle bütün günahlarının bağışlanacağını sanan tefecilere benzerler.

Ardından, Tanrı kibar bir fahişenin âşık olmasına izin verirse, ilk önce bağışlamaya benzeyen bu âşk, sonunda onun için hemen hemen her zaman bir ceza olur. Bu tövbede bağışlanmak yoktur. Zavallı kadıncağızlar duygularının

gerçekliğini nasıl kanıtlayacaklarını bilemezler. Masalın anlattığına göre, çocuğun biri, işçileri rahatsız etmek için uzun zamanı bir tarladan "İmdat!" diye haykırarak eğlenirmiş. Ardından da günün birinde bir ayı gelip onu afiyetle parçalayıp yemiş. Sürekli işinden gücünden ettiği, durmadan aldattığı kimseler onun bu kez kopardığı gerçek çığlıklara aldırmamışlar bile. Bu zavallı fahişeler için de durum aynıdır. Gerçekten ciddi biçimde sevdikleri zaman kimse inanamaz. O kadar çok yalan söylemişlerdik ki, artık bir kişi bile onlara inanmak istemez. Böylelikle, vicdan azaplarının ortasında, aşkları onları kemirir durur.

Neyse, biz yine bu ilişkinin ilk gününde dönelim. Evime döndüğümde çılgın bir neşe içindeydim. Hayalimin, Marguerite'le benim arama yerleştirdiği engellerin ortadan kalktığını düşünüyordum. Artık onu elde etmiştim, ona sahip olmuştum. Onun kafasını bir parça olsun uğraştırıyordum, cebimde apartmanın anahtarı vardı. Ben de bu ahahtarı kullanmak hakkına sahiptim. İşte bunları aklıma getirince yaşamdan müthiş bir memnunluk duyuyor, kendimle övünüyordum. Tüm bunlara izin veren Tanrı'yı sonsuz derecede seviyordum.

Bana gelince, artık bir gün öncesinden bile nasıl yaşadığımı kesinlikle hatırlamıyorum. İlk gece boyunca konuştuğumuz sözleri aklıma getirince bütün benliğim sevinçle coşuyordu. Ya Marguerite aldatmakta çok becerikliydi ya da bana karşı daha ilk öpücükte aniden ortaya çıkıveren, zaten kimi zaman da doğduğu gibi ölen o ani tutkulardan birine yakalanmıştı.

Bir kadın çoğu kez sadece duygularının istencine boyun eğmek için âşık edinir. Ardından da hiç beklemediği bir anda fiziksel olmayan aşkın sırrını öğrenir ve artık sadece yüreğiyle yaşar. Çoğu zaman bir genç kız evlilikte yalnızca saf iki sevgilinin birleşmesini ararken fiziksel aşkın o ani açılışını, ruhun en saf duygularının o şiddetli sonucunu duyar, onun etkisinden kurtulamaz. Bu düşünceler arasında uyuyakalmışım. Marguerite'den gelen bir mektupla uyandım. Mektupta şunlar yazılıydı:

"İşte istediklerim: Bu akşam Vaudeville Tiyatrosu'na üçüncü perde arasında gelin."

M.G.

Bu şıklığın, güzelliğin nedeni ben miydim?
Onu ne kadar güzel bulursam o kadar mutlu olacağıma
inanacak kadar mı beni seviyordu?
Bunları henüz bilmiyordum.
Fakat, öyle bir niyeti varsa da, tam başarıya ulaşıyordu.

XI. BÖLÜM

Başımıza zaman zaman geldiği gibi, şüpheye kapılacak olursam, gerçeği hep elimin altında bulundurmak amacıyla o pusulayı bir çekmeceye sakladım.

Saat yedide tiyatrodaydım. Bir tiyatroya ömrümde hiç bu kadar erken girmemiştim.

Bütün localar birbiri ardından doldu. Bir tanesi boş duruyordu. Zemin katta en baştaki loca.

Üçüncü perdenin başlangıcında o locanın kapısının açıldığını duydum. Zaten gözlerimi hemen hemen hiç oradan ayırmıyordum. Marguerite göründü.

Hemen ön tarafa geçti, orkestra koltuklarında gözlerini gezdirdi. Beni orada görünce bakışlarıyla teşekkür etti.

O gece muhteşem bir güzelliği vardı.

Bu şıklığın, güzelliğin nedeni ben miydim? Onu ne kadar güzel bulursam o kadar mutlu olacağıma inanacak kadar mı beni seviyordu? Bunları henüz bilmiyordum. Fakat, öyle bir niyeti varsa da, tam başarıya ulaşıyordu. Çünkü gürün-düğü anda tüm başlar birbirlerine doğru dalgalandı. O sıra-da sahnede bulunan oyuncu bile, yalnız görünüşüyle seyirci-leri böylesine heyecanlandıran kadına baktı.

İşte o kadının evinin anahtarı bendeydi ve üç dört saat sonra yine kollarıma atılacak, benim olacaktı. Aktristlerle ki-bar fahişeler uğruna her şeyini batıranları, iflas edenleri kı-narlar. Beni asıl şaşırtan, o kimselerin bu kadınlar için yirmi kez daha fazla delilik etmedikleridir.

Locaya daha sonra Prudence girip yerleşti. Bir erkek de locanın arkasına doğru oturdu. Onu tanıdım, G... kontuydu.

Onu görünce, yüreğim buz gibi oldu.

Hiç şüphesiz Marguerite, locasında o adamın bulunuşu-nun bende yarattığı heyecanın farkındaydı. Çünkü yeniden bana gülümsedi ve sırtını konta dönerek oyunu büyük bir il-gi içinde izlermiş gibi göründü. Üçüncü perde arasında, dö-nerek bir şeyler söyledi. Locadan çıktı, Marguerite de yanına gitmem için bana işaret etti.

İçeri girince bana:

"İyi akşamlar!" diyerek elini uzattı.

Ben de hem Marguerite'e, hem de Prudence'a bakarak:

"İyi akşamlar!" dedim.

"Otursanıza."

"Fakat, birinin yerini alıyorum sanırım. G... kontu dönmeyecek mi?"

"Dönecek. Bir dakika yalnız konuşabilmemiz için onu şeker almaya gönderdim. Bayan Duvernoy bu sırrı biliyor."

Bu sözler üzerine diğeri:

"Evet, çocuklar" dedi. "Fakat, hiç merak etmeyin, bir şey söylemem."

Marguerite ayağa kalktı, locanın loş bölümüne gelerek alnımdan öptü.

"Neyiniz var bu akşam, söyler misiniz?" dedi.

"Biraz rahatsızım."

O zarif ve nükteci başına çok yakışan alaycı bir halle:

"Gidip uyumalısınız" diye sözlerini sürdürdü.

"Nerede?"

"Kendi evinizde."

"Orada uyuyamayacağımı çok iyi biliyorsunuz."

"Halbuki, locamda bir erkek gördünüz diye gelip de burada bize surat asmayın."

"Onun için değil."

"Tabii ki onun için. Bu işleri iyi anlarım. Fakat, hata ediyorsunuz. Hadi bakalım, artık bunlardan söz etmeyelim. Gösteriden sonra Prudence'a gelirsiniz. Sizi çağırıncaya kadar orada beklersiniz. Anlaşıldı mı?"

"Evet."

Onun sözünden çıkabilir miydim hiç?

"Beni hâlâ seviyor musunuz?" dedi.

"Sorar mısınız?"

"Beni düşündünüz mü?"

"Hem de bütün gün."

"Biliyor musunuz ki, en sonunda size âşık olmaktan korkuyorum! Bakın, Prudence'a sorun da söylesin."

Şişman kadın hemen karşılık verdi:

"Ya! Bayağı bıktırıcı bir hale geldi."

"Şimdi hadi bakalım, koltuğunuza dönün artık. Kont neredeyse gelir, sizi burada bulmasına hiç gerek yok."

"Neden?"

"Çünkü onu görmek hoşunuza gitmiyor da ondan."

"Hayır, hiç değil. Yalnız, bu akşam Vaudeville'e gelmek istediğinizi bana söyleseydiniz, ben de pekâlâ onun gibi bu locayı sizin için tutardım."

"Çok yazık ki bunu ben istemeden tutmuş, bana eşlik etmeyi de o önerdi. Çok iyi biliyorsunuz ki, geri çeviremezdim. Bütün yapabileceğim, beni görebilmeniz için nereye gideceğimi size yazmaktan ibaretti. Çünkü en kısa zamanda sizi tekrar görmek bana da zevk veriyordu. Fakat, bana böyle teşekkür ettiğinize göre aldığım bu dersten yararlanacağım."

"Hata ettim, özür dilerim, beni bağışlayın."

"Aferin size. Hadi şimdi güzel güzel yerinize dönün, sakın bir daha kıskançlığa kapılmayın."

Beni yeniden öptü, ben de locadan çıktım.

Koridorda, dönen kontla karşılaştım.

Koltuğuma döndüm.

En sonunda, G... Kontunun Marguerite'in locasında bulunması dünyanın en doğal şeyiydi. Zamanında onun âşığıydı, ona bir loca kiralamıştı. Onunla birlikte gösteriye gelmiş-

ti. Tüm bunlar doğaldı. Marguerite gibi bir kız metresim olduğuna göre, onun alışkanlıklarını kabul etmem gerekiyordu.

Tüm bu düşüncelere rağmen yine de gecenin geri kalan bölümünde çok üzgündüm. Prudence'ın, kontun, Marguerite'in kapıda bekleyen arabaya bindiklerini gördükten sonra, dönüp giderken müthiş tasalıydım.

Bununla beraber, bir çeyrek saat sonra Prudence'ın evindeydim. O da daha yeni dönmüştü.

Prudence, beni gördüğünde, erken gitmiş olmamıza çok şaşırmıştı. Ben de hiç bozuntuya vermeden, Marguerite'i sordum. Evinde tek başına, G... Kontuyla birlikte olduğunu söyledi.

Odada büyük adımlarla gidip geliyordum.

"Ne o? Neyiniz var?"

"G... Kontunun Marguerite'in evinden çıkmasını burada beklemek hoşuma mı gidiyor sanıyorsunuz?"

"Fakat, hiç akıllıca davranmıyorsunuz. Marguerite'in kontu kapıya koyamayacağını anlamanız gerek. G... Kontu uzun zaman onunla yaşadı, her zaman ona bir avuç dolusu para verdi. Marguerite yılda yüz bin franktan fazla para harcar. Bir yığın borcu var. Dük ona ne isterse gönderiyor fakat, gereksinim duyduğu her şeyi de ondan istemeye her zaman yüzü tutmuyor. Yılda en azından on bin frank getiren kontla bozuşması doğru olmaz. Karşınızdaki namus örneği değildir. Onun hoşuna gidiyorsunuz, onu çok seviyorsunuz, geri kalanı için fazla tasalanmayın. Alınganlık taslamanızdan çok hoşlanıyorum doğrusu! Paris'in en çekici metresine sahipsi-

niz! Sizi şahane bir apartmanda kabul ediyor, baştan ayağa elmaslarla kaplı, isterseniz size bir metelik masraf ettirmeyecek, bedavaya gelecek, buna rağmen yine de memnun değilsiniz. Siz de çok şey istiyorsunuz canım!"

"Haklısınız fakat, elimde değil, dayanamıyorum. O adamın onun âşığı olması düşüncesi bana müthiş bir acı veriyor."

"Durun bakalım, bir kez o adam hâlâ onun âşığı mı? İhtiyaç duyduğu bir erkek o, hepsi bu kadar. İki günden beri ona kapısını açtırmıyor. Adam bu sabah yine geldi. Locasını kabul etmekten, tiyatroya birlikte gelmesine sesini çıkarmamaktan başka ne yapabilirdi ki! Onu geri getirdi, birkaç dakika için yukarı çıktı. Fazla kalmaz, çünkü siz burada bekliyorsunuz. Tüm bunlar bana çok doğal gibi geliyor. Zaten dükü pekâlâ kabul ediyorsunuz ya?"

"Evet fakat, o yaşlı bir adam. Hem de Marguerite'in onun metresi olmadığına eminim. Ardından da, çoğu zaman insan bir ilişkiyi kabullenir, ikinci bir ilişkiyi kabul etmeyebilir. Bu uysallık biraz fazlaca bir hesap gibi görünür, aşk uğruna bile olsa, buna razı olan erkeği toplumun küçük gördüğü bir meslek haline getiren, o meslekten de çıkar sağlayan kimselere yaklaştırır."

"Dostum! Size öğüt verdiğim şeyi yapan nice kimseleri gördüm! Hem de en zarif, en soylu, en zengin erkeklerdi! Hem de hiç zorluk çekmeden, hiç utanıp sıkılmadan, vicdan azabı çekmeden! Beş yüz bin frank gelir sağlayan bir servet Fransa'da çok büyük bir servettir. Yine de, dostum, beş yüz bin franklık gelir bu masrafın hakkından gelemez. Çünkü, böyle geliri olan erkeğin kurulu bir düzeni vardır. Uşakları,

arabaları, atları, av partileri, dostları vardır. Çoğu kez evlidir ve çocukları vardır. At yarışlarına katılır, yolculuk eder, kumar oynar ve daha birçok şeyler yapar. Çok kötü alışkanlıktır bunlar, iflas etmedikçe kesinlikle vazgeçemezler. Her şeyi ince ince hesaplarlar, yılda beş yüz bin frank gelirle, bir kadına yılda kırk bin ya da elli bin franktan fazlasını hayatta veremez. Bu da çoktur ya, neyse. İşte böylece, kadının yıllık giderlerini başka aşklar tamamlar. Marguerite'le işler daha da kolaydır. Tanrı'nın büyük bir mucizesiyle on milyonluk yaşlı bir zengine rastladı. Adamın kızı ve karısı ölmüş. Arkada kendi gibi zengin yeğenlerinden başka kimse kalmamış. Karşılığında hiçbir şey istemeden, Marguerite'in tüm arzularını yerine getiriyor. Fakat, o da ihtiyardan yılda yetmiş bin franktan fazlasını isteyemez ya. Daha fazlasını istese, tüm servetine ve ona olan bütün sevgisine rağmen, eminim ki, reddederdi."

Prudence sözlerine devam ederek:

"Bütün bunlardan başka, Marguerite'in sizi gerçekten de çok sevdiğini kabul edelim. Bu ilişkinin farkına vardığı anda, ikinizden birini seçmesini söyleyen dükten de, konttan da vazgeçecek kadar size bağlanmış olsa, kabul edersiniz ki, yapacağı bu özveri aşırı olurdu. Genç bir erkekte görülüp bağışlanabilecek bu ilişki, yaşlı erkekte fazlaca göze batar. Kadın her şeye engel olur, erkeğin o ikinci ve son aşkları olan aile yuvasına ve mevki hırsına meydan vermez. O nedenle, dostum, bana inanın, her şeyi değerlerine göre satın alın, kadınları da oldukları gibi kabul edin. Bir kibar fahişeye, her ne konuda olursa olsun sizden alacaklı olduğunu söyleme hakkını vermeyin."

Ona verebilecek bir cevap bulamıyordum. Yalnızca haklı olduğunu kabul ediyordum. Ona elimi uzattım, nasihatleri için teşekkür ettim.

"Hadi, hadi" dedi. "Şu kötü düşünceleri kafanızdan atın, hadi gülün bakayım. Yaşam çok tatlı dostum. Fakat bu, baktığınız gözlüğe bağlı. Bakın, sözgelimi, arkadaşınız Gaston'a danışın. İşte aşkı benim anladığım gibi anladığını sandığım biri. Şuna kesinlikle inanmanız gerekli; aksi takdirde sıkıcı, tatsız bir çocuk olurdunuz. Bitişikte, evindeki erkeğin gitmesini sabırsızlıkla bekleyen, sizi düşünen, gecesini size saklayan ve eminim ki, sizi seven güzel bir kız var. Hadi pencereye doğru gidip seyredelim."

Prudence pencereyi açtı. Tek tük gelip geçenlere bakıyordu, bense hayal kuruyordum.

Kadının tüm söyledikleri kafamda uğuldayıp duruyordu. Marguerite'e olan gerçek aşkım bu mantığa uymakta zorluk çekiyordu. O nedenle, arada sırada, Prudence'ı döndürecek, bir hastadan umudunu kesen hekim gibi omuzlarını silktirecek şekilde içimi çekiyordum.

Sonunda kont çıktı, arabasına binip gözden uzaklaştı. Prudence pencereyi kapattı. Tam o anda Marguerite bize seslendi:

"Çabuk gelin, sofrayı kuruyorlar, akşam yemeği yiyeceğiz."

İçeri girince Marguerite hemen bana doğru koştu. Boynuma sarılıp, bütün gücüyle öptü.

"Hâlâ surat asıyor mıyız?" dedi.

Prudence: "Hayır, artık bitti" dedi. "Ona güzel bir ders verdim, uslu olacağına söz verdi."

"Oh, ne iyi!"

Elimde olmayarak karyolaya bir göz attım: Bozulmamıştı, Marguerite geldiğinde beyaz sabahlığını giymişti bile. Sofraya oturduk, Marguerite'de çekicilik vs. ne ararsanız vardı. Tanrıçanın bana ihsan ettiği zevklerden yararlanmaya bakmalıydım, diye düşünüyordum zaman zaman. Nihayet yemek bitti, ben de Marguerite'le baş başa kaldım. Her zaman yaptığı gibi, ateşin karşısındaki halının üzerine oturdu, üzgün bir halle ocağın alevlerini seyretmeye başladı.

Bir şeyler düşünüyordu, ama ne? Bilemiyorum. Ben de derin bir aşkla, onun uğruna nelere katlanmaya hazır olduğumu düşünerek hemen hemen korku içinde ona bakıyordum.

Marguerite aniden bana dönerek:

"Ne düşünüyordum, biliyor musun?" dedi.

"Hayır."

"Aklıma gelen bir tasarıyı."

"O tasarı neymiş bakalım?"

"Bunu henüz sana söyleyemem fakat, sonucunun ne olacağını açıklayabilirim. Bunun sonucu şu olacak ki, iki ay sonra serbest kalacağım, hiç borcum kalmayacak, böylelikle de yazın birlikte yazlığa gidebileceğiz."

"Bunların nasıl olacağını bana anlatır mısınız?"

"Hayır. Sadece benim seni sevdiğim gibi sen de beni sevmelisin. Her şey yolunda gidecek."

"Bu tasarıyı tek başınıza mı gerçekleştirdiniz?"

"Tabii ki!"

"Ve bunu tek başımıza mı uygulayacaksınız?"

Marguerite, ömrümün sonuna kadar unutamayacağım bir gülümsemeyle:

"Sadece bu sıkıntıları çekeceğim," dedi. "Fakat, kârları bölüşeceğiz."

Bu kâr sözcüğünü duyunca kızarmaktan kendimi alamadım. Bay de B...'nin parasını Des Grieux'yle yiyen Manon Lescaut'yu hatırlamıştım. Ayağa kalktım ve bir parça sert bir sesle cevap verdim:

"Sevgili Marguerite'ciğim, sadece kendim bulup kendim işleteceğim tasarıların kârını bölüşmeme lütfen izin verin."

"Bu da ne demek?"

"Ne yükümlülüğünü ne de kârlarını kabul ettiğim o mutlu girişimde G... kontunun ortağınız olmasından fazlaca şüpheleniyorum."

"Siz çocuksunuz. Beni seveceğinizi sanmıştım, aldanmışım."

Bunu söyler söylemez ayağa kalktı. Piyanosunu açıp, her zaman durakladığı o ünlü bölüme kadar **Valse Davet**'i çalmaya başladı.

Acaba bana bir şeyler hatırlatmamak için mi çalıyordu? Ona yaklaşarak başını ellerimin arasına aldım ve öptüm.

"Beni bağışlıyor musunuz?"

"Çok iyi görüyorsunuz işte!" dedi. "Fakat dikkat edin, sadece ikinci gündeyiz, daha şimdiden bağışlamam gereken bir durum yarattınız. Körü körüne boyun eğme, söz dinleme vaatlerini hiç iyi yerine getirmiyorsunuz."

"Ne yapasınız, Marguerite, sizi çok seviyorum. En ufak düşüncenizi bile kıskanıyorum. Az evvel yaptığımz öneri be-

ni sevinçten deli edecekti. Ne var ki, o tasarının uygulanmasından evvelki sır yüreğimi burkuyor."

İki elimi tuttu. Karşı koymaya imkân bulunmayan çok sevimli bir gülümsemeyle yüzüme bakarak:

"Durun bakalım, biraz mantık yürütelim." dedi. "Beni seviyorsunuz değil mi? Benimle yazlıkta üç dört ay geçirmekten mutluluk duyarsınız. İki kişilik yalnızlık beni de çok mutlu eder. Mutluluğun dışında sağlığım için de gerekli bu! Fakat, işlerimi bir düzene koymadan uzun bir süre Paris'ten ayrılmam. Her neyse, her şeyi, işlerimi, size olan aşkımı bağdaştırmak, yoluna koymak çaresini buldum. Evet, size olan aşkım, lütfen gülmeyin, sizi sevmek çılgınlığında bulundum! İşte şimdi de siz çıkmış karşımda gocunmuş haller takınıyorsunuz, çok ağır sözler söylüyorsunuz. Çocuk, üç kez çocuk, yalnız ve yalnız şunu hatırlayın; sizi çok seviyorum, başka hiçbir şey için de üzülmeyin. Hadi söyleyin, anlaştık mı?"

"Çok iyi biliyorsunuz ki, bütün istekleriniz kabul edilmiş demektir."

"O halde, bir aya kalmadan herhangi bir köye çekiliriz. Dere kıyısında gezinir, bolca süt içeriz. Ben Marguerite Gautier, böyle konuşmam size tuhaf geliyordur."

Marguerite içini çekerek sözlerine devam etti:

"Yazlığa sık sık gittim fakat, hiçbir zaman istediğim gibi olmadı. Bu kolay mutluluk için size güveniyorum, kötü olmayın, o birkaç günü bana yaşatın."

Bu sözlere ne karşılık verilir? Hele de insan ilk gecesinin anısı, ikincisinin de beklentisi içinde bulunursa!

Aradan bir saat geçmişti, Marguerite kollarının arasındaydı. Bir cinayet işlememi istese hiç düşünmeden sözünü yerine getirirdim.

Sabahın saat altısında ayrıldım. Gitmeden evvel: "Akşam buluşuyor muyuz?" dedim. Sıkıca sarılıp beni öptü fakat, hiçbir karşılık vermedi.

O gün ondan bir mektup aldım. Şunlar yazıyordu:

"Biraz rahatsızım, sevgili çocuk! Doktor dinlenmemi söyledi. Bu akşam erken yatacağım, o nedenle sizi göremeyeceğim. Fakat, sizi ödüllendirmek için, yarın öğle vakti bekleyeceğim. Sizi seviyorum."

İlk sözüm şu olmuştu: "Beni aldatıyor!"

Alnımı buz gibi bir ter kapladı. Çünkü, bu şüphenin beni altüst etmesine yetecek kadar o kadını seviyordum. Evinin ahahtarı bende olduğu için, her zamanki gibi gidip onu görmeyi düşündüm. Ancak bu şekilde davranırsam gerçeği çabucak öğrenebilirdim. İçerde bir erkek bulursam, adamı tokatlardım. Bu arada Champs-Elysées'ye gittim. Dört saat orada kaldım. Marguerite görünmedi. Akşam, onun her zaman gittiği tiyatroların hepsine teker teker girdim. Hiçbirinde yoktu.

Saat on birde Antin Sokağı'na gittim.

Marguerite'in pencerelerinde ışık yoktu. Bununla birlikte ben yine de kapıyı çaldım. Kapıcı hangi daireye çıktığımı sordu.

"Mlle Gautier'nin dairesine" dedim.

"Henüz dönmedi."

"O halde, çıkıp yukarıda beklerim."

"Evde hiç kimse yok."

Şüphesiz adama böyle tembih edilmişti. Anahtarım olduğuna göre pekâlâ dinlemeyebilirdim. Ne var ki gülünç bir rezalet çıkarmaktan korktum, dışarı çıktım.

Fakat, evime dönmedim. Sokaktan ayrılmıyordum. Marguerite'in evini gözden kaybedemezdim. Hâlâ öğreneceğim şeyler olduğunu ya da hiç olmazsa şüphelerimin gerçekleşeceğini sanıyordum.

Gece yarısına doğru, çok iyi tanıdığım bir araba 9 numaranın çok yakınlarında durdu.

G... kontu indi, arabayı gönderdikten sonra eve girdi.

Bir an için, ona da bana yaptıkları gibi Marguerite'in evinde olmadığını söyleyeceklerini ve onun geri çıktığını göreceğimi sandım. Ne var ki, sabahın saat dördünde ben hâlâ bekliyordum.

Şu son üç haftadan beri çok acı çektim. Fakat, öyle sanıyorum ki o gece çektiklerimle karşılaştırılırsa, bunların yanında hiçbir önemi olmaz.

Mektubu belki de üst üste on kez okudum.
Marguerite'i biraz üzeceğini düşünmek beni yatıştırdı.
Mektuptaki duygularla kendime cesaret vermeye çalıştım.
Uşağım saat sekizde içeri girince, hemen götürmesini
söyleyerek pusulayı ona verdim.

XII. BÖLÜM

Evime döndüğümde aynen bir çocuk gibi ağlamaya başladım. Ömrümde hiç değilse bir kez olsun aldatılmayan ve insanın nasıl acı çektiğini bilmeyen erkek yoktur. Neden gittiğimi, Marguerite öğrenmeden gitmek istemiyordum. Sadece, artık metresini kesin olarak sevmeyen bir erkek hiçbir şey yazmadan ondan ayrılır.

Kafamda yirmiye yakın mektup yapıp bozdum.

Diğer kibar fahişelere benzeyen, tıpatıp örneği bir kızla ilişki kurmuştum. Onu oldukça şiirleştirmiştim. O da bana bir öğrenci gibi davranmıştı. Beni aldatmak için, insanı küçük düşürücü bir hileye başvurarak beni aldatmıştı, durum

apaçık ortadaydı. İşte o zaman gururum ağır bastı. Bu bozuşmanın bana çektirdiği acıyı bilme zevkini vermeden o kadından ayrılmalıydım. Ardından da, gözlerimde sınırsız bir öfke ve acı yaşlarıyla, en güzel yazımla, oturup ona şunları yazdım:

"Sevgili Marguerite'ciğim,

Umarın dünkü rahatsızlığın önemsiz bir şeydi. Akşam saat on birde, sizden haber alabilmek için evinize uğradım. Henüz gelmediğinizi belirttiler. Bay de G... benden daha şanslıydı. Çünkü birkaç dakika sonra geldi, sabahın saat dördünde hâlâ sizdeydi.

Size geçirtmiş olduğum o can sıkıcı birkaç saati bağışlayın. Size borçlu olduğum mutlu anları ömrüm boyunca da asla unutmayacağıma emin olun.

Bugün babamın yanma döneceğimden, sağlık haberlerinizi gelip soramıyorum.

Elveda, Marguerite'ciğim. Ne sizi istediğim gibi sevecek kadar zenginim; ne de istediğiniz şekilde sizi sevecek kadar yoksulum. O nedenle, ikimiz de unutalım. Hemen hemen umursamadığınız bir adı, ben de olanaksız hale gelen bir mutluluğu.

Anahtarınızı geri gönderiyorum. Ben hiç kullanmadım. Dünkü gibi sık sık hastalanırsanız, size bir yararı dokunabilir."

Mektubu belki de üstüste on kez okudum. Marguerite'i biraz üzeceğini düşünmek beni yatıştırdı. Mektuptaki duygularla kendime cesaret vermeye çalıştım. Uşağım saat sekizde içeri girince, hemen götürmesini söyleyerek pusulayı ona verdim.

Joseph bana:

"Karşılığını bekleyecek miyim?" dedi.

"Karşılık verilip verilmeyeceğini sorarlarsa, bilmediğiniz söyler ve beklersiniz."

Hâlâ bir cevap vereceği umuduna sarılıyordum.

Çok zayıf ve zavallı yaratıklarız!

Uşak gelene kadar geçen zaman içinde çok sıkılmıştım. Bazen Marguerite'in kendini bana nasıl verdiğini hatırlayarak, ne hakla küstah bir mektup yazdığını kendime soruyordum. Pekâlâ bana G... Kontunun beni değil, benim onu aldattığımı söyleyerek cevap verebilirdi. Ardından da ona mektup yazmayıp da, gün içinde kalkıp kendim gitsem daha iyi olurdu diye aklımdan geçiriyordum. Hiç olmazsa o şekilde, ona döktüreceğim gözyaşlarının zevkini tadardım. Kısacası, birbirini tutmaz düşünceler içinde bocalayıp duruyordum.

En sonunda, acaba nasıl bir cevap vereceğini düşünmeye başladım. Göstereceği bahaneyi kabul etmeye hazırdım bile.

Joseph döndü. Ona:

"Ne haber?" dedim. Uşak bana:

"Efendim, hanım yatıyormuş, henüz uyanmamış." dedi. "Fakat, uyanır uyanmaz mektubu kendisine verecekler Bir cevap olursa getirecekler."

"Uyuyormuş!"

Yemek yeme bahanesiyle evden çıktım. Her zaman yapmaya alışık olduğum gibi, caddenin köşesindeki Foy lokantasında yemeğimi yiyecek yerde, Palais-Royal'e gitmeyi ve

Antin Sokağı'ndan geçmeyi tercih ettim. Antin Sokağı'ndan bir postacıya bile rastlamadan geçtim. Palais-Royal'e geldim, Véry'ye girdim. Garson bana kendi istediklerini yedirdi, daha doğrusu önüme getirdi. Çünkü ağzıma bir lokma sokamadım.

Elimde olmadan gözlerim saatten hiç ayrılmıyordu. Marguerite'den bir mektup bulacağım umuduyla eve döndüm. Kapıcıya hiçbir şey bırakmamışlardı. Tek ümidim uşağımdı. O da gittiğimden beri hiç kimseyi görmemişti.

Marguerite bir cevap verecek olsaydı, şimdiye kadar çoktan vermiş olması gerekirdi.

İşte o zaman, mektubumdaki yazılara pişmanlık duymaya başladım. Hiç sesimi çıkarmamalıydım. Belki de böyle olunca merak edip beni arardı.

Kendisinin kalkıp evime geleceğini sanacak hale gelmiştim. Fakat, saatler geçti ama o gelmedi.

Şüphesiz, Marguerite bütün kadınlar gibi değildi. Çünkü yazdığıma benzer bir mektubu alıp da, herhangi bir cevap vermeyecek kadar az kadın vardır.

Saat beşte Champs-Elysées'ye koştum.

İçimden, "Onunla karşılaşırsam ilgisiz davranacağım" diye düşünüyordum. "O da artık kendisini hiç düşünmediğime inanır."

Royal Caddesi'nin dönemecinde, onu arabasında geçerken gördüm. O kadar ani bir karşılaşma oldu ki, rengim attı, heyecanlandığımı anladı mı bilmem! Fakat, ben o kadar heyecanlandım ki, sadece arabasını gördüm, başka hiçbir şey fark etmedim.

Champs-Elysées'deki gezintimi sürdürmedim. Tiyatroların afişlerine baktım. Çünkü onu görebilmek için hâlâ bir şansım olduğuna inanıyordum. Palais-Royal'de bir oyunun ilk gösterisi vardı ve Marguerite de bu oyuna gelebilirdi... Bekledim fakat gelen olmadı. Başka bütün tiyatrolara baktım, orada da göremedim. Ya benimle buluşmaktan korkuyor ya da mektubum onu çok üzmüştü, fakat açıklama yapmaktan çekiniyordu.

Caddede yürürken Gaston'a rastladım. Nereden geldiğimi sordu:

"Palais-Royal'den," dedim.

"Ben de Opera'dan geliyorum" dedi. "Hatta sizi orada göreceğimi tahmin ediyordum."

"Neden?"

"Çünkü Marguerite de oradaydı."

"Orada mıydı?"

"Tabii!"

"Tek başına mıydı?"

"Bayan arkadaşlarından biri vardı."

"Başka kimse yok muydu?

"Locasına bir an için G...kontu geldi. Fakat, Marguerite dükle gitti. Her dakika sizin görüneceğinizi sandım. Yanımdaki koltuk bütün gece boş kaldı. Onu sizin tuttuğunuza kesin olarak inanmıştım."

"İyi fakat, Marguerite'in gittiği her yere ben neden gideyim?"

"Aman canım! Ona âşıksınız, ondan tabii ki!"

"Bunu kim size söyledi?"

"Dün rastladığım Prudence'dan duydum. Sizi kutlarım, dostum. Öyle her isteyenin sahip olamayacağı güzel bir metres, doğrusu. Onu koruyun, size onur verir."

Bir gün önce benimle karşılaşsaydı, böyle konuşsaydı, hiç şüphesiz bu sabahki o aptalca mektubu yazmazdım.

Bir an Prudence'a gitmeyi, onu Marguerite'e gönderip kendisiyle konuşacağım şeyler olduğunu söyletmeyi düşündüm. Fakat, öç almak için, beni kabul edemeyeceğini söylemesinden korktum. Antin Caddesi'nden geçtikten sonra evime döndüm.

Kapıcıya bana mektup olup olmadığını yine sordum. Fakat hiçbir haber yoktu!

O gece yaptığım şeye oldukça pişman oldum. Evde tek başımaydım. Kıskançlık ve endişeyle kıvranıyordum. Gözüme bir türlü uyku girmiyordu. Halbuki işleri gerçek yolunda bıraksaydım, Marguerite'in yanında olacaktım. Ancak iki kez duyduğum, yalnızlığım içinde kulaklarımı yakan tatlı sözleri söyleyişini dinleyecektim.

İçinde bulunduğum durumda en kötü olan şuydu: Mantık, düşünce beni haksız çıkarıyordu. Gerçekten de, her şey Marguerite'in beni sevdiğini söylüyordu. Servetim, onun ihtiyaçlarını, hatta kaprislerini bile karşılamaya yetmezdi. Demek ki onda sadece, ortasında yaşadığı o paralı aşklardan kendisini dinlendirebilecek gerçek, içten bir sevgiyi bende bulma umudu vardı. Daha ikinci gününde bu umudu yıkmıştım. İki gece süresince kabul edilen aşkı küstah bir alayla ödemiştim.

Bunu affettirmek için, Marguerite'e bir hediye vermeliydim. Böylelikle cömertliğim konusunda hiçbir şüphesi kalmazdı. Ona kibar fahişe muamelesinde bulunmakla, o hediye bana da onunla tümüyle ödeştiğim inancını sağlayacaktı.

İşte bütün gece hiç durmadan bunları düşündüm durdum kendi kendime.

Sizin de anladığınız gibi, mutlaka kesin bir karara varmalıydım. Kadından ya da kuruntu ve vicdan azaplarımdan kurtulmalıydım. Bununla beraber, o da hâlâ beni kabul etmeye razı olursa, elbette.

Saat dokuzdu. Hemen Prudence'ın evine koştum. Bu sabahki ziyaretimi neye borçlu olduğunu sordu.

Beni oraya getiren nedeni açık bir şekilde ona söylemeye cesaret edemedim. Babamın oturduğu C...'ye giden posta arabasında yerimi ayırtmak için erkenden çıktığımı söyledim.

Kadın da bana:

"Ah! Çok mutlusunuz" dedi. "Bu güzelim havada Paris'ten uzaklaşabiliyorsunuz."

Prudence'ın yüzüne benimle alay edip etmediğini anlamak için baktım.

Yüzünde büyük bir ciddiyetle:

"Marguerite'e veda edecek misiniz?" diye sürdürdü.

"Hayır."

"Çok iyi ediyorsunuz."

"Öyle mi dersiniz?"

"Tabii ki. Onunla olan ilişkinizi kesip attığınıza göre, onu yeniden görmek neye yarar ki?"

"Bozuştuğumuzdan haberiniz var demek?"

"Bana mektubunuzu gösterdi."

"Peki, size ne dedi?"

Dedi ki: "Prudence'cığım, koruduğunuz kimse hiç de terbiyeli değil; insan bu tür mektupları düşünür fakat, yazmaz."

"Peki, size bunları nasıl bir ses tonuyla söyledi?"

"Gülümseyerek. Bir de şunları ekledi: Evimde iki kez yemek yedi, bir teşekkür için bile uğramadı."

İşte mektubumla kıskançlıklarının yarattığı etki buydu. Aşkının gururunun fena halde kırıldığını hissettim.

"Dün akşam ne yaptı?"

"Opera'ya gitti."

"Biliyorum. Ya sonra?"

"Evinde akşam yemeği yedi."

"Tek başına mı?"

"G... kontuyla sanırım."

Demek ki bozuşmam Marguerite'in günlük alışkanlıklarından hiçbir şeyi değiştirmemişti.

İşte böyle durumlar içindir ki bazıları size:

"Sizi sevmeyen o kadını artık düşünmeyiniz." derler.

Zoraki bir gülümsemeyle sözlerimi sürdürdüm:

"Eh, o halde, Marguerite'in benim için üzülmediğini gördüğüme çok sevindim."

"Yerden göğe kadar da hakkı var. Siz yapmanız gerekeni yaptınız. Ondan çok daha akıllı ve mantıklı davranmadınız. Çünkü bu kız sizi seviyordu. Sürekli sizden söz ediyor,

adınızı dilinden düşürmüyordu. Mutlak surette bir çılgınlık yapardı."

"Mademki beni seviyor, mektubuma neden cevap vermedi öyleyse?"

"Sizi sevmekle hata yaptığını anladı da ondan. Ardından da, kadınlar arada sırada aşklarının aldatılmasına izin verirler de, onurlarının yaralanmasına kesinlikle dayanamazlar. Bozuşma nedeni her ne olursa olsun, âşığı olduktan iki gün sonra ondan ayrılan bir insan her zaman bir kadının onurunu yaralar. Marguerite'i iyi tanırım, ölür fakat size cevap vermez."

Kısa bir süre sonra evime döndüm, Marguerite'e şunları yazmaya başladım:

"Dün yazdığı bir mektup için pişman olan, affedilmezse yarın çekip gidecek olan birisi, pişmanlık duygusunu hangi saatte ayaklarınızın dibine bırakabileceğini öğrenmek isterdi."

Kısa bir süre sadece yemek için evden dışarı çıktım. Saat akşamın on birinde hâlâ cevap alamamıştım.

O zaman da fazla acı çekmeyip, ertesi gün gitmeye karar verdim.

Bu net kararın sonucu olarak, yatsam bile uyuyamayacağımı bildiğimden, bavullarını hazırlamaya başladım.

Aşağı yukarı Joseph'le birlikte yolculuğum için gerekli her şeyi hazırlıyorduk ki, şiddetle kapım çalındı.

Joseph: "Kapıyı açayım mı?" dedi bana.

O saatte evime kimin gelebileceğini düşünüp, gelenin Marguerite olabileceğini aklıma getirmeye cesaret edemeden uşağıma:

"Açın" dedim.

Geri dönen Joseph:

"Efendim, iki hanım geldi" dedi.

O esnada Prudence'ın sesi:

"Biz geldik, Armand" diye haykırdı.

Yatak odamdan çıktım.

Prudence ayakta durmuş, salonda bulunan bir kaç parça antika eşyayı seyrediyordu. Marguerite bir koltuğa oturmuş düşünüyordu.

İçeri girince ona doğru gittim, önünde diz çöküp, iki elini tuttum. Büyük bir heyecanla ona: "Bağışlayın!" dedim.

Alnımdan öperek:

"İşte tam üçtür sizi affediyorum" dedi.

"Yarın gidiyordum."

"Neden ziyaretim kararınızı değiştirsin ki? Bütün gün size yazacak zamanım olmadığından, bir de size darıldığımı sanmamanız için burada bulunuyorum. Prudence gelmemi istemiyordu ya. Belki de sizi rahatsız edeceğimi söylüyordu."

"Siz mi, Marguerite, siz mi beni rahatsız edeceksiniz? Peki, ben nasıl tedirgin olacaktım acaba?"

"Aman canım!" dedi Prudence. "Evinizde bir kadın bulunabilirdi. İki kadının daha çıkıp geldiğini görmek hiç o kadar da eğlenceli bir şey olmazdı."

Prudence'ın bu konuşması sırasında Marguerite dikkatle bana bakıyordu.

"Sevgili Prudence'cığım, siz ne dediğinizi bilmiyorsunuz" diye cevap verdim.

Prudence da:

"Apartmanınız çok sevimli" diye sözlerini sürdürdü. "Yatak odanızı görebilir miyim?"

"Tabii ki!"

"Prudence'ı neden getirdiniz?" dedim.

"Çünkü tiyatroda yanımdaydı, buradan giderken de bana eşlik edecek birinin bulunmasını istedim."

"Ben yok muydum?"

"Evet fakat, sizi rahatsız etmek istemiyordum. Kapıma kadar gelince benimle yukarı çıkmak isteyeceğinizden eminim. Bunu kabul edemeyeceğime göre, bir red karşılığıyla beni suçlamak hakkını elde ederek gitmenizi istemedim."

"Peki, neden beni kabul edemezdiniz?"

"Çünkü çok yakından gözetleniyorum, en ufak bir şüphe bana çok büyük zarar verebilir."

"Tek neden bu mu?"

"Bir başkası olsa söylerdim. Birbirimizden sırlarımızı gizleyecek dönemi çoktan aştık."

"Bakın, Marguerite, size söylemek istediğim şeylere ulaşmak için birçok yola sapmak istemiyorum. Açıkçası, beni bir parça seviyor musunuz?"

"Hem de nasıl!"

"Peki o halde, beni neden aldattınız?"

"Dostum, ben eğer düşes filanca ya da düşes falanca olsaydım, iki yüz bin franklık bir gelirim olsaydı da sizin metresiniz olsaydım, sizden başka bir âşığım olsaydı, sizi neden aldattığımı sormaya hakkınız olurdu."

Başımı Marguerite'in dizlerine dayayarak:

"Doğru, çok doğru!" dedim. "Fakat, ben sizi çılgınlar gibi seviyorum."

"Eh! Dostum, ne yapalım, beni biraz daha sevmeniz ya da iyi anlamanız gerekirdi. Mektubunuz beni son derece üzdü. Serbest olsaydım, önceki gün kontu evime kabul etmezdim ya da kabul ettiğime göre, koşup gelir, az evvel sizin benden istediğiniz bağışlanmayı dilerdim. Gelecekte de sizden başka âşığım olmazdı. Bizler, henüz bir parça yüreğe sahip olduğumuz zaman, eşyaya ve sözlere, diğer kadınların bilmedikleri bir genişlik veririz. O halde tekrarlıyorum: Marguerite Gautier'nin gerekli parayı sizden istemeden borçlarını ödemek için bir çare bulması bir inceliktir. Ağzınızı açmadan bundan yararlanmanız gerekirdi. Beni yalnızca bugün tanımış olsaydınız, size söz verdiğim şeyden çok büyük bır mutluluk duyardınız ve önceki gün ne yaptığımı bana sormazdınız bile. Bazı zaman ruhumuz için bir zevki, bedenimizin zararına elde etmek zorunda kalırız, ardından da, memnunluk, doyumluk elimizden kaçınca daha da fazla acı çekeriz."

Marguerite konuşmasına devam ediyordu: "Gerçekten de, rastlantının yaratıkları olan bizlerin olağanüstü istekleri-miz, akıl almaz aşklarımız vardır. Bazı zaman bir şey için, bazı zaman bir başka şey için kendimizi veririz. Yemin ederim ki kendimi sana her erkekten daha çabuk verdim. Neden? Çünkü kan kustuğumu görünce elimi tutuf ağladın. Çünkü bana acıyan tek insan, tek yaratıksın. Sana birşey söyleyece-

ğim, fakat bu sana çok çılgınca gelebilir: Evvelden küçük bir köpeğim vardı. Yaşamda sevdiğim yaratık oldu. Öldüğünde, annemin ölümünden daha fazla ağladım. Şurası bir gerçek ki, annem yaşamının on iki yılında hep beni dövmüştü. İşte böyle, seni hemencecik ve köpeğim kadar sevdim. Erkekler bir damla gözyaşıyla neler elde edebileceklerini bilselerdi, çok daha fazla sevilirlerdi, biz de daha az yıkıcı olurduk.

Mektubun seni yalancı çıkardı, yüreğin tüm kavrayışlarına, anlayışlarına sahip olmadığını ortaya koydu, sana olan aşkıma ve senin tüm yapabileceklerinden daha fazla zarar verdi. O mektubu aldığımda zaten çok üzgündüm, öğle vakti seni göreceğimi sanıyordum, bu görüşmeye güveniyordum. Seninle yemek yiyecektim, seni görünce kafamdaki sürekli bir düşünceden en sonunda kurtulacaktım. Halbuki seni tanımadan evvel o düşünceyi rahatlıkla kabul edebiliyordum. Sonra, karşısında rahatça düşünüp konuşabileceğim tek insan olduğunu sanmıştım. İşin gerçeği, bizim aslında hiç dostumuz yoktur. Bencil âşıklarımız vardır. Onlar da servetlerini, dedikleri gibi, bizim için değil, kendi boş gururları uğruna harcarlar.

O kimseler için, sevinçli oldukları zaman neşeli, ziyafete gitmek istedikleri zaman sağlıklı, kendileri gibi şüpheci olmalıyız. Yuhalanmak, bütün saygınlığımızı yitirmek pahasına, vicdan sahibi olmamız yasaklanmıştır.

Biz, birer eşya gibiyiz artık. O kişilerin gururları bakımından baş köşeyi tutarız fakat, saygıları söz konusu olduğunda sonuncu sırada geliriz. Arkadaşlarımız vardır tabii,

bunlar, aşırı harcamayı seven, eskiden kibar fahişe olan, yaşları bakımından bunu elde edemeyen kadınlardır. İşte o zaman bizimle dost olurlar. Fazladan âşığımız olması onları hiç ilgilendirmez. Yeter ki bundan bilezik, giysiler kazansınlar, arada bir arabamızla dolaşabilsinler, tiyatroya gelip locamıza kurulsunlar. Bir gün evvelki çiçeklerimizi alırlar, Lâhor şallarımızı ödünç kullanırlar. Bize hiçbir zaman, ne kadar küçük olursa olsun, değerinin iki katını koparmadan, tek bir hizmette bulunmazlar. Benim adıma gidip dükten istemèsini rica ettiğim altı bin frangı getirdiği akşam Prudence'ın nasıl davrandığını kendi gözlerinle gördün. Benden beş yüz frank ödünç aldı. Bunu büyük olasılıkla geri vermeyecektir.

İşte ben de sadece aradığım aşkı dükte bulmuştum. Yalnız şu var ki, dük yaşlı, yaşlılık da, ne avutur ne de korkutur. Bana sağladığı yaşantıyı kabul edeceğini sanmıştım; ama, ne yaparsın? Can sıkıntısından ölüyordum, yavaşça yanıp tükenecek olduktan sonra, mangal kömürüyle boğulmaktansa koskoca yangının içine atılmak daha iyidir.

İşte o anda sana rastladım. Genç, mutlu ve ateşliydin. Sende asıl sevdiğim, o andaki erkek değildi, ilerde olacak erkekti. Bu rolü kabul etmiyorsun, sana layık değilmiş gibi geri çeviriyorsun. Sen de sıradan bir âşıksın. Tıpkı diğerleri gibi yap, ücretimi ver de bundan bir kez daha söz etmeyelim, olsun bitsin."

Bu uzun iç dökmenin yorduğu Marguerite kanepenin arkalığına yaslandı. Hafif bir öksürük nöbetini bastırmak maksadıyla da mendilini dudaklarına, ardından gözlerine kadar götürdü.

"Lütfen, bağışla!" diye mırıldanıyordum. "Tüm bunları anlamıştım fakat, sevgili Marguerite'ciğim, senin ağzından duymak istiyordum. Hepsini unutalım, sadece bir şeyi hatırlayalım: Birbirimize aitiz, genciz ve birbirimizi ölesiye seviyoruz. Marguerite, senin kulun, kölenim; köpeğinim, bana ne istersen onu yap fakat, Tanrı adına, sana yazdığım o mektubu yırt ve yarın gitmeme izin verme. Yoksa ölürüm."

Marguerite, giysisinin göğsünden mektubu çekip çıkardı. Onu geri verirken anlatılmaz tatlılıktaki bir gülümsemeyle bana:

"Al işte, onu sana geri getirdim" dedi.

Mektubu yırttım. Onu bana geri veren eli gözyaşlarıyla ıslatarak öptüm.

O anda Prudence göründü. Marguerite ona:

"Baksanıza, Prudence, benden ne istiyor, biliyor musunuz?" dedi.

"Bağışlamanızı istiyor."

"Doğru bildiniz."

"Siz de bağışladınız mı?"

"Öyle gerekiyor. Fakat, başka bir şey daha istiyor."

"Siz de buna razı oluyor musunuz?"

"Siz ne dersiniz?"

"İkinizin de çocuk olduğunu, kafasız olduğunu söylerim. Fakat, bir de çok acıktığımı söyleyebilirim. Ne kadar çabuk razı olursanız yemeğimizi o kadar erken yeriz."

Marguerite:

"Gidelim, hadi!" dedi. "Benim arabaya üçümüz de sığarız." Ardından bana dönerek: "İşte," diye ekledi, "Nanine

uyumuştur, anahtarımı alın da kapıyı açarsınız. Bir daha da kaybetmemeye dikkat edin."

Marguerite'i sıkıca öptüm. Bu esnada içeri giren Joseph, halinden memnun bir adam havasıyla bana:

"Efendim, bavullarınız hazır," dedi.

"Hepsi mi?"

"Evet, efendim."

"Tamam, hepsini boşaltın. Gitmiyorum."

Tüm bu ayrıntıları size anlattığım için beni affedin.
Fakat, bunların anlatacağım olaylara
neden olduklarını göreceksiniz.
Söylediklerim gerçek, yalın bir öyküdür.
Ayrıntıları hiçbir şekilde kesmeden,
tümünü olduğu gibi bırakıyorum.

XIII. BÖLÜM

Bu ilişkinin başlangıcını birkaç satırla anlatırım diyen Armand, Marguerite'in tüm isteklerini yerine getirmek için neler yaptığını, Marguerite'in sadece onunla yaşaması için ne tür olaylarla karşılaştığını, nasıl yollardan geçtiğini görelim diye bunları anlatıyordu.

Ve konuşmasına devam etti:

"Bana geldiği gecenin ertesi günü Manon Lescaut'yu ona gönderdim. O andan itibaren, sevgilimin yaşantısını değiştiremediğimden kendi yaşamımı değiştirdim. Bu değişimde beynimin düşünmesine zaman vermek istemiyordum. Çünkü istemeden üzüntü duyabilirdim. İşte bu nedenle, her zaman oldukça sakin geçen yaşantım, birdenbire bir gürültü ve

kargaşalık havasına büründü. Ne kadar çıkardan uzak olursa olsun, bir kibar fahişenin aşkının hiç harcamasız oduğunu sanmayın sakın. Çiçekler, localar, akşam yemekleri, kır gezintileri gibi, insanın metresine hayır diyemeyeceği o binbir geçici hevesten daha pahalı bir şey olamaz.

Anlattığım gibi, hiç servetim yok. Babam dürüstlüğüyle ün yapmıştır. Zaten sahip olduğu o ün sayesinde bulduğu teminatı yatırarak o göreve atandı. Bu iş babama yılda kırk bin frank getiriyor. Orada çalıştığı on yıldan beri teminatı ödedi, bir taraftan da kız kardeşimin çeyiz parasını biriktirmeye çalıştı. Babam dünyanın en saygıdeğer insanıdır. Annem öldüğünde altı bin franklık bir gelir bıraktı. İstediği işi elde ettiği gün, babam bu geliri kız kardeşimle benim aramda bölüştürdü. Ardından da ben yirmi bir yaşıma basınca, o küçük gelire yılda beş bin franklık bir maaş ekledi. Bunun yanına biraz daha para eklersem Paris'te rahat bir şekilde yaşayacağım hususunda bana güvence verdi. Böylece, Paris'e gelip hukuk öğrenimi yaptım, ardından da avukat oldum. Birçok delikanlı gibi diplomamı cebime yerleştirip Paris'in gevşek yaşamına kendimi biraz kaptırdım. Sekiz ayda yıllık gelirimi harcıyordum. Yazın dört ayını da babamın yanında geçiriyordum. Bu da sonuç olarak, on iki bin franklık bir gelirim varmış gibisine geliyordu. Bana da iyi bir evlat ünü sağlıyordu. Üstelik bir metelik bile borcum yoktu.

Kabul edersiniz ki, yaşayış hızım arttı. Marguerite son derece kaprisli bir yaratıktı. Yaşamlarının oluştuğu binbir eğlenceyi hiçbir zaman önemli bir harcama olarak görmeyen kadınlar sınıfındandı. Bunun sonucu da, benimle olabildiği

kadar fazla zaman geçirmek istediğinden, akşam yemeğini benimle yiyeceğini bildiren bir pusula gönderiyordu. Fakat, kendi evinde değil de, ya Paris'te ya da şehrin dışındaki bir lokantaya gitmek istiyordu. Gidip onu alıyordum. Yemek yiyip, tiyatroya gidiyorduk, çoğu kez tiyatrodan sonra da kendimize bir ziyafet çekiyorduk. Böylece, bir gecede dört beş yüz, ya da üç bin frank tutuyordu. Benim yılım üç buçuk aya inmiş oluyordu. Ya Marguerite'den ayrılmak zorunda ya da borçlanmak zorunda kalıyordum.

Halbuki ben, bu sonuncu olasılık dışında, her şeyi kabul etmeye hazırdıın.

Tüm bu ayrıntıları size anlattığım için beni affedin. Fakat, bunların anlatacağım olaylara neden olduklarını göreceksiniz. Söylediklerim gerçek, yalın bir öyküdür. Ayrıntıları hiçbir şekilde kesmeden, tümünü olduğu gibi bırakıyorum.

Sevgilimi unutturmak için hiçbir şeyin üzerimde etkisi olmayacağından, bana yaptırdığı harcamaları karşılamanın bir çaresini bulmam gerektiğini en sonunda anladım. Bir de, bu sevgi beni müthiş heyecanlandırıyordu. Öyle ki, Marguerite'den uzakta geçirdiğim tüm dakikalar bana yıllar gibi geliyordu. O anları, herhangi bir tutkunun alevinde yakmak, yaşadığımı anlamayacak derecede aşırı bir hızla yaşamak gereksinimini duydum.

Küçük sermayeden beş altı frank ödünç almaya başladım. Ardından da kendimi kumara verdim. Çünkü kumarhaneleri yıktıklarından beri hemen hemen her yerde kumar oynanırdı; kaybedince de kazanabileceğini düşünerek insan

avunurdu. Halbuki şimdi, ödemelerle hâlâ ciddiyetini koruyan kulüplerin dışında, çok önemli bir para kazanılsa bile bunu alamayacağına hemen hemen herkes emindi. Bunun nedeni kolayca anlaşılır.

* * *

Antin Sokağı'nda geçirmediğim geceleri evimde yalnız başıma geçirsem uyuyamıyordum. Kıskançlık beni uyutmuyordu, Halbuki kumar yüreğimi kaplayacak ateşi bir an için başka yöne çeviriyor, kazancıyla elimde olmadan beni yakalayan, kıskıvrak eden o tutkuya atıyordu. Metresimin yanma gideceğim saat gelip çatıncaya kadar beni oyalıyordu. O zaman ister kazanayım, ister kazanmayayım, hiç gözümü kırpmadan, acımasızca kumar masasından kalkıyordum. Orada bıraktıklarıma, ayrıldıklarında benim gibi bir mutluluğa kavuşmayacak olanlara acıyarak hemen uzaklaşıyordum.

Oynayanların çoğu için kumar bir gereksinimdi. Benim içinse sadece bir ilâçtı.

Manguerite'in hastalığı bitince, benim de kumar hastalığım bitecekti.

Şans yüzüme güldü. Artık hiç borçlanmıyordum. Marguerite'in binbir kaprisini hiç sıkıntı çekmeden karşılayabilmemi sağlayan bir yaşama karşı direnmek sanıldığı kadar kolay bir iş değildi. Marguerite'e gelince, beni hâlâ aynı derecede, hatta belki de daha fazla seviyordu.

Önce de söylediğim gibi, başlangıçta gece yarısından sabahın altısına kadar eve kabul ediliyordum. Sonraları, arada

sırada localara da alınır oldum. Daha sonra birkaç kez benimle akşam yemeğine geldi. Bir sabah saat sekizde ondan ayrıldım, bir defasında da ancak öğle vakti yanından ayrılabildim.

Marguerite'i kendi doktoruma muayene ettirmeyi kabul ettirmiştim. Doktor, sadece dinlenme ve tam dinginlikle sağlığını koruyabileceğini bana söyledi. Böylelikle, gece geç saatlere kadar uzanan akşam yemekleriyle uykusuzlukların yerine, sağlığa yararlı bir rejimle düzenli uykuyu kabul ettirmeyi başardım. Marguerite elinde olmadan, kurtarıcı etkilerini hissettiği o yeni yaşama alışıyordu. Kimi geceleri evinde geçirmeye başlamıştı bile. Ya da, hava güzel olursa, bir Lâhor şalına bürünüyor, yüzüne bir peçe örtüyordu. Gece Champs-Elysées'nin loş yollarında, iki çocuk gibi koşmak için, yaya olarak sokağa çıkıyorduk. Eve yorgun dönüyordu. Hafif bir yemek yiyor, biraz piyano çalıyor ya da o zamana kadar hiç yapmadığı birşey, bir kitap okuyordu. Ondan sonra da yatağına yatıyordu. Her duyduğumda yüreğimi paralayan öksürükler hemen hemen tamamıyla yok olmuştu.

Altı haftanın sonunda, kesin olarak feda edilen konttan hiç söz edilmiyordu. Marguerite'le ilişkimi artık sadece dükten saklamak zorunda kalıyordum. O da ben oradayken çoğu kez, hanımın uyuduğu ve uyandırılmasını yasakladığı bahanesiyle, kapıdan çevriliyordu.

Marguerite'in edindiği mutlaka beni görme alışkanlığı ve hatta gereksinimi neticesinde ben de, gerçekten usta bir oyuncunun tam masadan kalkacağı anda kumarı bırakıyordu. İyice hesaplanınca elde ettiğim kazançlara on bin frank

kadar bir paraya sahip olmuştum. Bu da bana bitmez tükenmez bir sermaye gibi görünüyordu.

Her yıl babamla kız kardeşimin yanına gittiğim mevsim gelmişti, ben gitmiyordum. Onun için her ikisinden de sık sık beni yanlarına çağıran mektuplar alıyordum.

Tüm bu ısrarlara elimden geldiğince karşılık veriyordum. Hep sağlığımın iyi olduğunu, paraya gereksinimim bulunmadığını yineliyordum. Yıllık ziyaretimi geciktirdiğimden, bu iki şeyin babamı bir parça avutacağını sanıyordum.

İşte tam o sırada, bir sabah, parlak bir güneşle uyanan Marguerite yataktan aşağı atladı. Tüm bir gün onu kırlara götürmek isteyip istemediğimi sordu.

Hemen Prudence'a haber gönderilip çağrıldı. Üçümüz birden yola çıktık. Marguerite daha evvel, o güzel havadan yararlanmak istediği için Bayan Duvernoy'la birlikte kırlara gittiğini düke söylemesini Nanine'e sıkı sıkı tembih etmişti.

Duvernoy'un varlığı yaşlı dükü telâşlandırmamak için gerekliydi, üstelik de Prudence o kır gezintileri için özel şekilde yaratılmışa benzeyen kadınlardan biriydi. Hiç bozulmayan neşesi, sonsuz iştahıyla eşlik ettiği kimselere tek bir sıkıntılı dakika geçirtmezdi. Yumurtaları, sütü, kirazları, fırında tavşanı, kısacası Paris dolaylarının geleneksel yemeğini oluşturan her şeyi ısmarlamasını çok iyi biliyor olmalıydı.

Artık bize yalnızca nereye gideceğimizi düşünmekten başka yapacak iş kalmıyordu.

Bizi dertten kurtaran da yine Prudence oldu.

"Gerçek kırlık bir yere mi gitmek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Evet."

"Pekâlâ öyleyse. Bougival'de, Point-du-Joura'ya, dul Arnould Kadının hanına gidelim. Armand, siz gidip bir araba kiralayın."

Bir buçuk saat sonra dul Arnould Kadının hanındaydık.

Tüm hafta boyunca otel, pazar günleri koltuk meyhanesi olan hanı belki bilirsiniz. Normal bir birinci kat yüksekliğindeki bahçeden muhteşem bir manzara görünür. Sol kolda Marly su kemeri ufku kapatır. Sağ kolda manzara sayısız tepecikler şeklinde uzanır. Orada hemen hemen hiç akıntısı bulunmayan dere, Gabilons ovasıyla Croissy adası arasında uzanır gider. Kıyısındaki yüksek kavakların ürpertisiyle söğütlerin mırıltısı bu akarsuyu sonsuza dek avutur.

Dipte, geniş bir güneş ışığı altında, kırmızı damlı küçük beyaz evlerle fabrikalar yükselir. Bunlar mesafenin uzaklığıyla ticarî ve sert havalarını kaybederek, görünümü kusursuz bir şekilde tamamlar.

Daha da dipte, puslar içindeki Paris!

Prudence'ın bize dediği gibi, burası gerçek bir kırdı. Şunu da belirtmeliyim ki, gerçek bir öğle yemeği yedik.

Oraya borçlu olduğum tüm o mutluluğa duyduğum minnet duygusuyla bunları söylemiyorum. Fakat, berbat adına rağmen, Bogival insanın düşünebileceği en güzel yerlerden biridir. Pek çok yer gezdim, birçok yere yolculuk yaptım, çok daha büyük gördüm fakat, onu koruyan tepenin eteğinde neşe içinde yatan o küçük kasabadan daha sevimli bir görmedim.

Bayan Arnould bizi sandalla gezdirmeyi önerdi. Marguerite'le birlikte Prudence bu fikri neşe içinde kabul ettiler.

Kırlık yerleri sürekli aşka ortak ederler ya, iyi de ederler aslında. Mis gibi kokular, mavi gökyüzü, çiçekler, meltemler, kırların ya da ormanın gizemli yalnızlığı kadar hiçbir şey sevilen kadını etrafından ayıramaz. Bir kadın ne kadar çok sevilirse sevilsin, ona duyulan güven her ne olursa olsun; geçmişi, gelecek konusunda size ne kadar kesin güven verirse versin, insan her zaman az da olsa onu kıskanır. Âşık olduysanız fakat, ciddi ciddi âşık olduysanız, tamamıyla onda yaşamak istediğiniz yaratığı herkesten ayırma ve uzaklaştırma gereksinimini mutlaka duymuşsunuzdur. Etrafındaki her şeye ne kadar ilgisiz olursa olsun, sevilen kadın, insanlar ve eşyalarla ilişkisinde varlığından, kokusundan bir şeyler kaybeder sanki. Bunu ben diğer erkeklerin tümünden daha fazla hissediyordum. Benim aşkım alışılagelmiş bir aşk değildi. Rastgele bir yaratığın olabileceği kadar âşıktım. Fakat, Marguerite Gautier'ye âşıktım. Bu demek ki Paris'te her adımda, o kadının âşığı olan ya da ertesi gün olacak olan bir erkeğin yanıbaşından sıyrılıp geçebilirdim. Halbuki köylük yerde, asla görmediğimiz, bizimle hiç ilgilenmeyen insanlar arasında, ilkyazla bezenen, büyük şehrin gürültüsünden ayrılmış bir doğanın bağrında aşkımı rahatça gizleyebilir, utanç duymadan ve korkmadan sevebilirdim.

Kibar fahişe orada yavaş yavaş yok oluyordu. Yanımda güzel ve genç, sevdiğim, beni seven, adı da Marguerite olan bir kadın vardı. Artık geçmişin kötülükleri, geleceğin tek bir bulutu yoktu. Güneş, en saf ve masum nişanlıyı aydınlataca-

ğı gibi sevgilimi aydınlatıyordu. Sanki Lamartine'in dizelerini hatırlatmak ya da Scudo'nun ezgilerini söylemek için özel olarak yapılmışa benzeyen o son derece sevimli yerlerde ikimiz baş başa geziniyorduk. Marguerite'in üstünde beyaz bir giysi vardı. Kolumun üzerine eğiliyor, bir evvel söylediği sözleri, gece yıldızlı gökyüzünün altında tekrarlıyordu. Ve dünya uzakta, gençliğimizin, aşkımızın güler yüzlü tablosunu gölgesiyle lekelemeden yaşamını sürdürüyordu.

Yanaştığımız adanın çimenleri üzerinde boylu boyunca uzanmıştım. Onu daha evvel tutsak eden bütün insani bağlardan kurtulan düşüncemi özgürlük içinde koşturuyordum, karşılaştığı bütün umutlarımı toplamasına izin veriyordum. O günün yakıcı güneşinin yaprak arasından bana ilettiği işte bu düştü.

Tüm bunlara bir de şunu ekleyin: Bulunduğum yerden, karşı kıyıda, iki katlı, yarım daire şeklinde demir parmaklıklı bir kapısı olan son derece sevimli küçük bir ev görüyordum. Evin parmaklığının ilerisinde, kadife gibi parlak, dümdüz bir çimenlik uzanıyordu. Binanın arkasında, gizemli barınaklarla dolu, bir gün evvel oluşan patikayı yosunlarıyla her sabah silen ve yok eden küçük bir orman görünüyordu.

Sarmaşık türünden çiçekler kimsenin oturmadığı o evin dış merdivenini tamamıyla gizlemişti. Bitkiler, birinci kata kadar bütün evi sarmıştı.

O eve baka baka, en sonunda benim malımmış kanısına kapıldım. Çünkü içine daldığım düşleri kusursuz bir şekilde özetliyordu. Marguerite'le kendimi orada görüyordum. Gündüz vakti tepeyi kaplayan ormanda, gece çimenlerin üzerin-

deydik. Acaba hiçbir yeryüzü yaratığı bizim kadar mutlu oldu mu, diye kendi kendime soruyordum.

Bakışlarımın, belki de düşüncemin yönünü izleyen Marguerite bana:

"Ne kadar da güzel bir ev!" dedi.

"Hani, nerede?" dedi Prudence da.

"Şurada." Marguerite bunu söylerken evi parmağıyla gösteriyordu.

"Ah, muhteşem!" diye haykırdı Prudence. "Beğendiğiniz mi?"

"Hem de nasıl?"

"İyi öyleyse! Düke haber verin, size onu kiralasın. Mutlaka kiralar, eminim. İsterseniz, bu işi üzerime alırım."

Bu düşünce karşısında ne düşündüğümü sormak istermiş gibi Marguerite yüzüme baktı.

Prudence'ın son sözleriyle beraber düşlerim uçup gitmiş, beni çok sert bir biçimde gerçeğin ortasına fırlatıvermişti. Öyle ki, sanki düşme neticesinde, hâlâ sersem gibiydim.

Ne söyleyeceğimi bilmeden: "Bu, gerçekten de mükemmel bir fikir," diye bir şeyler kekeledim.

Sözlerimi kendi isteğine göre yorumlayan Marguerite elimi sıktı:

"Oldu, bu işi ben yoluna koyarım," dedi. "Acaba kiralık mı, hemen gidip bakalım."

Ev boş duruyordu ve iki bin franga kiralıktı.

Bana: "Burada mutlu olur musunuz?" diye sordu.

"Buraya geleceğime emin miyim?"

"Fakat, sizin için olmadıktan sonra, kimin uğruna gelip de buraya gömüleceğim?"

"Tamam o halde, Marguerite, bırakın da şunu ben kendim kiralayayım."

"Siz deli misiniz? Bu sadece yararsız değil, aynı zamanda da tehlikeli olur. Biliyorsunuz ki ancak bir tek erkekten armağan kabul etmek hakkına sahibim. Koca bebek, bırakın biz işleri yoluna koyalım, siz hiç sesinizi çıkarmayın."

Prudence hemen atıldı:

"O halde, boş günüm olunca gelip sizin yanınızda geçiririm."

Evden ayrıldık, o yeni karardan söz ederek Paris'e dönüş yolunu tuttuk. Marguerite'i kollarının arasında sıkıyordum. Arabadan inerken, sevgilimin tasarısını daha kuruntusuz, daha sakin bir kafayla düşünmeye başlıyorum bile.

Prudence'ın Marguerite'e söyleyecek oldukça önemli bir şeyi olduğunu söylediği bir gün, ikisinin içeri girip kapandıkları odanın kapısından işte bu sözleri duydum.

XIV. BÖLÜM

Marguerite ertesi gün, dükün sabah geleceğini söyleyerek beni gönderdi. Her akşamki buluşma saatini bildirmek için de dük gider gitmez bir pusula yazacağına kesin söz verdi.

Gün içinde gerçekten de bir pusula aldım. Pusulada şunlar yazılıydı:

"Dükle beraber Bougival'e gidiyorum. Bu akşam saat sekizde Prudence'da olun!"

Marguerite akşam döndü ve beni bulmak için Bayan Duvernoy'un evine geldi.

İçeri girerken:

"İşte böyle, her şey yoluna kondu," dedi.

"Ev kirala dı mı?" diye sordu Prudence.

"Evet. Hemen razı oldu."

Dükü tanımıyordum fakat, bu şekilde onu aldatmaktan utanıyordum.

Marguerite sözlerine devam etti:

"Fakat, durun bakalım, tümü bu kadar değil ki!"

"Daha başka ne var ki?"

"Arnand'ın kalacağı yeri de düşündüm." Prudence güle-rek: "Aynı evde mi?" dedi.

"Hayır canım, dükle yemek yediğimiz Point-du-Jour'da. Dük manzarayı seyrederken, Bayan Arnould'ya hesaplı bir dairesi olup olmadığını sordum. Tam da böyle bir dairesi varmış: Bir antre, bir salon, bir de yatak odası. Bu kadarı ba-na yeter gibi geliyor. Ayda altmış frank. Tümüyle de en üz-gün bir kimseyi bile eğlendirecek ve oyalayacak biçimde dö-şenmiş. Apartmanı tuttum. Acaba iyi etmiş miyim?"

Marguerite'in boynuna sarıldım. Genç kadın:

"Çok hoş olacak!" diye sözlerini sürdürdü. "Siz küçük kapının ahahtarını alırsınız. Demir parmaklıklı kapınınkini düke söz verdim. Gündüz geleceği için anahtar almayacaktır. Söz aramızda, beni bir süre Paris'ten uzaklaştıran ve ailesinin biraz ağzını kapatacak olan bu iş çok hoşuna gitti gibi geldi bana. Bununla beraber, benim gibi Paris'i o kadar çok seven bir insanın o kasabaya gömülmeye nasıl karar verebildiğini sordu. Rahatsız olduğumu, bunun beni dinlendireceğini söy-ledim. Tam olarak inanmadığını, inanmış göründüğünü sanı-yorum. O zavallı ihtiyarcık sürekli tetikte, hep şüphe içinde. Bu nedenle Armand'cığım, çok dikkatli davranmalıyız. Çün-kü mutlaka beni orada gözetletecektir. Bana bir ev kiralama-

sıyla iş bitmez ki, borçlarımı da ödemesi gerek. Çok yazık ki, oldukça kabarık borcum var. Tüm bunlar işinize uygun düşüyor mu?"

O yaşayış biçiminin arada sırada uyandırdığı kuruntuları, vicdan huzursuzluklarını susturmaya çalışarak:

"Evet" diye cevap verdim.

"Evi tüm ayrıntılarıyla, tüm köşe bucağıyla gezdik. Orada çok rahat edeceğiz. Dük her şeyle ilgileniyordu. Ah! Sevgilim, hiç de bahtsız değilsiniz, yatağınızı bir milyoner hazırlıyor" diye eklerken çılgın kız beni kucaklayıp öptü.

"Peki, ne zaman taşınıyorsunuz?" dedi Prudence.

"Olabildiğince kısa bir sürede."

"Arabanızla atlarınızı da götürecek misiniz?"

"Tüm evimi ve adamlarımı götüreceğim. Ben yokken benim apartmanla ilgilenirsiniz."

Bir hafta sonra Marguerite yazlık evine taşınmıştı, ben de Point-du-jour'a yerleşmiştim.

İşte o zaman, size anlatmakla çok zorluk çekeceğim bir yaşantı başladı.

Bougival'de oturmaya başladığının ilk günlerinde Marguerite alışkanlıklarını tamamen koparıp atamadı. Ev sürekli şenlik halinde bulunduğundan, bütün arkadaşları onu görmeye geliyorlardı. Bir ay süresince, Marguerite'in sofrasında sekiz on kişi bulunmadan geçen tek gün bile yoktu. Diğer yandan Prudence da bütün tanıdıklarını getiriyor, sanki ev kendisininmiş gibi onları ağırlıyordu.

Tüm bu harcamaları dükün parası karşılıyordu. Bununla beraber, Prudence'm arada bir, sözüm ona Marguerite'in

adına benden bin frank istediği zamanlar oluyordu. Biliyorsunuz, kumardan biraz kazanç sağlamıştım. Böylelikle, Marguerite'in onunla benden istettiği parayı hemen Prudence'a veriyordum. Bendeki paradan daha fazlasına gereksinim duymaktan korkarak, ilk evvel ödünç alıp kısa sürede geri verdiğim kadar miktarı yeniden ödünç almak için Paris'e koştum.

Artık o günden sonra dükten söz edildiğini pek duymadım. Marguerite konuklarını kapı dışarı etti, alışkanlıklarını değiştirdi fakat, boş yere, dükten hiç ses seda çıkmadı. Bu işten ben kazançlı çıkmıştım, sevgilim artık tümüyle benimdi. En sonunda bütün düşlerim gerçekleşmişti. Marguerite artık hiçbir zaman benden vazgeçemez, bensiz olamazdı. Sonucunu hiç düşünmeden ilişkimizi açık bir şekilde ilân ediyordu. Artık onun evinden çıkmaz olmuştum. Uşaklar ve hizmetçiler bana beyefendi diyorlar, beni resmen efendileri olarak kabul ediyorlardı.

Prudence, Marguerite'e bu yeni yaşam konusunda birçok öğüt vermiş ve dikkatli olmasını söylemiş. Fakat, öteki beni sevdiğini ve bensiz yapamayacağını söylemiş. Ne pahasına olursa olsun, beni sürekli yanında bulundurmak mutluluğundan kesinlikle vazgeçemeyeceğini ve bu durumdan memnun olmayanların bir daha evine gelmemekte serbest olduklarını da eklemişti.

Prudence'ın Marguerite'e söyleyecek çok önemli bir şeyi olduğunu söylediğini bir gün, ikisinin içeri girip kapandıkları odanın kapısından işte bu sözleri işittim.

İki kadın küçük bir oturma odasına çekildiler. Ben de saklanıp dinlemeye başladım.

Marguerite: "Evet, ne haber?" dedi.

"İşte böyle! Dükü gördüm."

"Ne dedi?"

"İlk olayı memnunlukla bağışladığını fakat, açıktan açığa Bay Armand Duval'le yaşadığınızı öğrendiğini, bunu kesinlikle bağışlamayacağını belirtti. Bana, Marguerite o genç adamdan ayrılsın, yine eskiden olduğu gibi, bütün istediklerini ona veririm. Yoksa en ufak bir şeyi bile benden istemekten vazgeçmeli, dedi."

"Siz ne cevap verdiniz?"

"Kararını size söyleyeceğini söyledim, öğüt vereceğime de söz verdim."

Marguerite düşünür gibi duruyordu. Vereceği cevabı beklerken yüreğim şiddetle çarpıyordu.

"Hayır, Armand'dan ayrılmayacağım, onunla yaşamak için gizlenmeyeceğim de. Bu bir çılgınlık belki de fakat, onu seviyorum. Ne yapayım? Artık beni engelsiz sevmeye alıştı. Günde bir saat için bile olsa, benden ayrılmak zorunda kalsa son derece acı çeker."

"İyi fakat, ne yapacaksınız?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Yaşamım sana feda olsun, Marguerite, artık o adama hiç ihtiyacı yok. Ben burada değil miyim? Hiç senden ayrılır mıyım, seni bırakabilir miyim? Verdiğin mutluluğu acaba yeterince ödeyebilecek miyim? Sevgili Marguerite'im benim,

artık hiç baskı kalmadı, birbirimizi seviyoruz! Geri kalandan bize ne?"

Kollarını boynuma dolayarak mırıldandı:

"Ah! Evet ya, seni seviyorum. Armand'cığım! Sevebileceğimi hiç sanmadığım derecede seni seviyorum. Mutlu bir yaşam süreceğiz. Şimdi utançtan yüzümü kızartan o yaşama sonsuza kadar veda edeceğim. Geçmişi hiç yüzüme vurmayacaksın, değil mi?"

Gözyaşları, hıçkırıklar sesimi boğuyordu. Marguerite'i bağrıma basarak karşılık verebildim ancak.

Marguerite Prudence'a dönerek son derece heyecanlı bir sesle:

"Hadi" dedi, "Şimdi bu sahneyi düke anlatırsınız, ona ihtiyacımız olmadığını da sözlerinize eklersiniz."

Çok yazık! Uzun zaman mutlu olamayacağımızı tahmin etmiş gibi, mutlu olmakta acele ediyorduk.

İki aydan beri Paris'e bile gitmemiştik. Prudence ve size sözünü ettiğim, daha sonra da Marguerite'in şuradaki içler acısı öyküyü bırakacağı Julie Duprat dışında, bizi görmeye de hiç kiınse gelmemişti.

Uzun günleri sevgilimin ayaklarının dibinde geçiriyordum. Dük, iki üç kez mektup yazdı. Marguerite yazıyı tanıdı ve okumadan mektupları bana verdi.

O mektuplarda yazılanlar kimi kez gözlerimi yaşartıyordu.

Yaşlı adam kesesini Marguerite'e kapatınca onu kendine döndüreceğini sanmıştı. Fakat, bu yolun yararsızlığını görünce dayanamamıştı. Yine eskisi gibi gelmek için izin iste-

mek, bu dönüş için Marguerite'in öne süreceği şartlar her ne olursa olsun, hiç karşı çıkmadan kabul etmeye hazır olduğunu bildirmek için yazmıştı.

İşte böylece ısrar eden, sürekli yinelenen o mektupları ve içindekileri Marguerite'e söylemeden, yaşlı adamı yeniden görmesini ona öğütlemeden, okuyup yırttım. Bununla beraber o zavallı adamcağızın acısı bana dokunuyordu fakat, benim vereceğim öğütte Marguerite'in şöyle bir aksi düşünce sezinlemesinden korkuyordum: Her şeyden fazla da, bana olan aşkının onu sürükleyebileceği tüm sonuçlarda yaşamının sorumluluğunu inkâr edeceğimi sanmasından korkuyordum.

En sonunda, hiç karşılık almayan dük mektup yazmaktan vazgeçmişti. Marguerite'le ben de, gelecekle hiç ilgilenmeden, birlikte yaşamayı sürdürdük.

* * *

Size yeni yaşantımız konusunda ayrıntılar vermek çok zor bir iş olur. Bizlere oldukça sevimli gelen fakat, anlatacağım kimselere anlamsız görünecek bir sürü çocukluklardan oluşuyordu. Bir kadını sevmenin ne demek olduğunu bilirsiniz, günlerin nasıl kısalıverdiğini, insanın nasıl tatlı bir tembellikle ertesi güne sürüklendiğini de iyi bilirsiniz. Güven dolu, paylaşılan, şiddetli bir aşktan doğan o her şeyi, bütün dünyayı unutmanın ne demek olduğunu bilmez değilsiniz. İnsan sevgilisinde her gün yeni bir çekicilik, bilinmeyen bir zevk bulur.

Yaşam artık sürekli isteğin gerçekleştirilmesinden, uygulanmasından başka bir şey değildir. Ruh artık sadece aşkın kutsal ateşini sürdürmekle, onu gözetlemekle görevli Vestal Rahibesinden başka bir şey değildir.

Gece olunca, çoğu kez, evin yukarısında bulunan küçük ornıana giderek oturuyorduk. Orada akşamın neşeli seslerini dinlerken her ikimiz de, az sonra ta ertesi güne kadar bizleri birbirimizin kollarına atacak olan saati düşünüyorduk. Başka zamanlar, güneşi bile yatak odamıza sokmadan, bütün gün yatıyorduk. Perdeler sıkıca kapanıyor, dış dünyayla ilgimiz kesiliyordu. Kapımızı açma yetkisine sadece Nanine sahipti. O da, yemeklerimizi getirmek içindi. Onu da yataktan kalkmadan, durmadan kahkahalar ve çılgınlıklarla bölerek yiyorduk. Bunun ardından birkaç dakikalık bir uykuya dalıyorduk.

Bununla birlikte, Marguerite'in kimi üzgün anları olduğunu, hatta arada sırada ağladığını görüyordum. Bu ani üzgünlüğün nereden geldiğini soruyordum, o da bana:

"Armand'cığım, bizim aşkımız rastgele, sıradan bir aşk değil. Hiç kimsenin eli bana değmemiş gibi beni seviyorsun. İleride bu aşkına pişman olarak geçmişim yüzünden beni suçlamandan, içinden çekip aldığın yaşamın ortasına atılmak zorunda bırakmandan korkuyorum. Şimdi yepyeni bir yaşamın tadını aldıktan sonra diğerine dönersem, kesinlikle ölürüm, bunu sakın aklından çıkarma! Beni hiçbir zaman bırakmayacağını lütfen bana söyle, ne olur?"

"Yemin ederim ki senden ayrılmayacağım!"

Bu söz üzerine, yeminimin içten olup olmadığını gözlerimden anlamak istermişçesine bana bakıyordu. Ardından kollarıma atılıp, başını göğsüme gizleyerek bana:

"Seni ne kadar çok sevdiğimi bilmiyorsun!" diyordu.

On beş dakika kadar hiç konuşmadan öyle duruyorduk ki, Marguerite aniden bana:

"İşte neredeyse kış geldi, gitmemizi ister miydin?" dedi.

"Peki, nereye?"

"İtalya'ya!"

"Sıkılıyor musun?"

"Kıştan korkuyorum. Özellikle de Paris'e dönüşümüzden korkuyorum."

"Neden?"

"Birçok şeyden!"

Ardından da, korkularının nedenini bana açıklamadan, hemen konuşmasına devam etti:

"Gitmek istiyor musun? Neyim varsa tamamını satarım, gidip orada yaşarız. Eski yaşantımdan, kişiliğimden hiçbir şey kalmaz, kim olduğumu kimsecikler bilmez. İster misin?"

"Marguerite, bu seni memnun ediyorsa, gidelim, biraz yolculuk edelim," dedim. "Fakat, dönüşünde kavuşmakla mutlu olacağın eşyaları satmanın zorunluluğu nerede, bunu hiç anlamıyorum. Böyle bir özveriyi kabul edecek kadar büyük bir servetim yok. Fakat, bu sana en ufak bir memnunluk verecekse, beş altı ay rahatça yolculuk edebilmemizi sağlayacak kadar bir şeyim var."

Pencerenin yanından ayrıldı. Odanın loşluğunda, gidip kanepeye oturdu.

"Gerçekten de hayır" diye konuşmasını sürdürdü. "Gidip oralarda para harcamanın ne gereği var? Zaten burada bile sana epeyce pahalıya geliyorum."

"Bana sitem ediyorsun, Marguerite, bu hiç de hoş değil."

"Özür dilerim, dostum," dedi ve elini bana uzatarak; "Bu fırtınalı hava sinirlerimi bozuyor. Söylemek istediğim şeyleri söylemiyorum."

Beni kucaklayıp öptü ve ardından da derin düşlere gömüldü.

Son derece sıradan bir yaşamdan sıkılmasından korktuğum için, Paris'e dönmeyi öneriyordum. Fakat, bu öneriyi kesinlikle kabul etmiyordu.

Bir gün Marguerite yatak odasından çıkmadı. İçeri girdiğimde mektup yazdığını gördüm.

"Kime yazıyorsun?" dedim.

"Prudence'a. Yazdıklarımı okumamı ister misin?"

Buna gerek olmadığını söyledim.

Ertesi gün hava çok güzeldi. Marguerite sandalla çıkıp bir gezinti yapmamızı önerdi. Oldukça neşeli görünüyordu. Döndüğümüzde saat beşti.

Eve girdiğimizi gören Nanine:

"Bayan Duvernoy geldi" dedi.

Marguerite de:

"Gitti mi?" diye sordu.

"Evet, sizin arabayla döndü. Öyle kararlaştırıldığını söyledi."

Marguerite sert bir tavırla:

"Tamam," dedi. "Sofrayı kurun, yemeği versinler."

İki gün sonra Prudence'dan bir mektup geldi. On beş gün boyunca da Marguerite'in tüm o gizemli üzüntüleri sona ermiş göründü. Üzgün göründüğü için hiç durmadan benden özür diliyordu.

Bu arada araba geri gelmiyordu.

Bir gün ona:

"Nasıl oluyor da, Prudence arabanı geri göndermiyor?" diye sordum.

"İki attan biri hasta, araba da onarımdan geçecek. Biz daha buradayken tüm o işlerin yapılması daha iyi. Nasıl olsa arabaya ihtiyacımız yok. Paris'e dönüşümüzü beklersek zor olur."

Birkaç gün sonra, Prudence bizi görmeye geldi. O da Marguerite'in söylediklerini doğruladı.

İki kadın tek başlarına bahçede gezindiler, ben yanlarına gidince de konuşmalarının konusunu değiştirdiler.

Prudence akşam giderken havanın soğukluğundan yakındı, Lâhor şallarından birini emanet olarak vermesini Marguerite'ten rica etti.

Böylece aradan bir ay geçti. Bütün o ay süresince Marguerite o zamana kadar hiç olmadığı derecede neşeliydi ve sevgi doluydu.

Bunun üzerine ben de:

"Sevgili Marguerite'ciğim," dedim. "Paris'e gitmek için senden izin almaya geldim. Evden nerede olduğumu bilmiyorlar. Babamdan kuşkusuz mektup falan gelmiştir. Mutlaka merak ediyordur, ona bir cevap yazmalıyım."

"Hadi dostum, git!" dedi. "Fakat, erkenden burada ol!"

Gittim.

Hemen Prudence'ın evine doğru koştum.

Hiçbir girişe sapmadan, doğruca amaca yönelerek:

"Hadi bakalım," dedim. "Bana açıkça cevap verin. Marguerite'in atları nerede?"

"Satıldı!"

"Lâhor şalı?"

"Satıldı!"

"Elmasları?"

"Rehinde!"

"Peki, tüm bunları satan ya da rehine koyan kim?"

"Ben."

"Neden bu işleri bana bildirmediniz?"

"Çünkü Marguerite kesinlikle yasaklamıştı."

"Peki, neden benden para istemediniz?"

"Kesinlikle istemiyordu da ondan."

"O para nereye harcandı?"

"Borçları ödemek için harcandı."

"Çok borcu var demek, öyle mi?"

"Otuz bin frank daha, ya da ona yakın bir şey. Ya! Dostum, ben size pekâlâ söylemiştim! Bana inanmak istemediniz."

Prudence bir çekmeceyi açtı, sözünü ettiği kâğıtları bana gösterdi. Konuşma hakkını elde eden kadının ısrarıyla sürdürdü:

"Ya! Şimdi anladınız, değil mi? Ben haklıydım! Birbirinizi sevmenin, gidip saf, hülyalı bir yaşam sürmenin yeterli

olduğunu mu sanıyordunuz? Hayır, dostum, hayır. Tinsel yaşamın yanında maddî yaşam da vardır. Ve en saf, en temiz kararlar, komik fakat, demir gibi sağlam iplerle toprağa bağlıdırlar. Onu koparıp atmak o kadar kolay değildir. Bana sizi sevdiğini, dünyada hiçbir şey için aldatmayacağını söyledi. Tüm bunlar çok güzel, çok romantik fakat, çok yazık ki alacaklıların alacağı bu parayla ödenmiyor. En azından eline bir otuz bin frank geçsin."

"Dediğin gibi olsun, o parayı ben veririm."

"O kadar parayı ödünç mü alacaksınız?"

"Tabii ki!"

"Bu muhteşem bir davranış olur, doğrusu ya! Babanızla bozuşup gelirinizi engelleyeceksiniz. Aklınızı başınıza toplayın, Marguerite'den ayrılın filan demiyorum. Fakat, onunla yaz başında yaşadığınız gibi yaşayın. Sıkıntıdan kurtulmak için bir çare bulmasına göz yumun. Marguerite'in âşığı olmanızı hiçbir şey engellemez. Başlangıçta biraz ağlar fakat, en sonunda alışır gider. Bu yaptığınız için bir gün size teşekkür eder. Diyelim ki, Marguerite evli bir kadın, siz de kocayı aldatın, bu kadar işte."

Prudence çok haklıydı. Bana gösterdiği kâğıtları yeniden yerlerine koyarken konuşmasını sürdürdü:

"İşte bu kadınların hepsinin sonu budur. Kibar fahişeler her zaman sevileceklerini kabul ederler, fakat asla âşık olabileceklerini düşünmezler. Yoksa tersini akıl edebilseler, mutlaka bir köşeye biraz para koyarlar. Otuz yaşına gelince de hiçbir karşılık beklemeden bir âşık edinmek lüksüne katla-

nabilirlerdi. Ah! Bütün bu bildiklerimi ben bilmiş olsaydım! Neyse, siz Marguerite'e hiçbir şey söylemeyin, onu Paris'e geri getirin. Beş altı ay onunla, baş başa yaşadınız. On beş güne kalmadan N... kontunu alır; bu kış idareli yaşar, para biriktirir. Gelecek yaz da, yeniden aynı yaşamı sürersiniz. Herkes böyle davranıyor, dostum!"

Prudence'a:

"Bu kadar şaka yeter!" dedim. "Netice olarak, Marguerite'ın kaç paraya ihtiyacı var?"

"Söyledim ya, otuz bin frank kadar."

"Ne zamana kadar gerekli?"

"İki aydan evvel gerekli!"

"Bunu sağlayacağım!"

Prudence omuzlarını silkti.

"Parayı getirip size veririm fakat, bana yemin edin ki o parayı size verdiğimi Marguerite'e söylemeyeceksiniz."

"Hiç merak etmeyin."

"Bir de, satılmak, ya da rehin verilmek üzere size başka bir şey gönderirse, hemen bana verin."

"Artık öyle bir tehlike yok, çünkü hiçbir şeyi kalmadı."

İlk önce eve uğrayıp babamdan mektup gelip gelmediğine baktım, tam dört tane gelmişti.

Babam üç mektubunda benden haber alamadığından duyduğu endişeyi dile getirmiş, bunun nedenini soruyordu. Sonuncusundaysa, yaşayış düzenimdeki değişikliği ona haber verdiklerini üstü kapalı bana anlatıyor, çok yakında geleceğini bildiriyordu.

Babama karşı her zaman içten bir sevgi ve saygı duymuşumdur. Mektup yazamamamın nedeninin yaptığım küçük bir yolculuk olduğunu söyledim. Kendisini karşılayabilmem için geliş tarihini bana bildirmesini rica ettim.

Ardından hiç zaman kaybetmeden Bougival'e döndüm.

Marguerite bahçe kapısında beni bekliyordu.

Bakışlarında endişe vardı. Hemen boynuma sarıldı ve;

"Prudence'ı gördün mü?" demekten kendini alamadı.

"Hayır."

"Paris'te çok uzun kaldın da!"

"Babamdan gelen mektuplar vardı. Onlara cevap yazmamı gerekiyordu."

Birkaç dakika sonra Nanine nefes nefese içeri girdi. Marguerite ayağa kalkarak, gidip onunla alçak sesle konuştu.

Nanine odadan çıkınca, Marguerite yanıma oturdu ve elini tutarak:

"Beni neden aldattın?" dedi. "Prudence'ın evine gitmişsin."

"Bunu kim sana söyledi?"

"Nanine."

"O nereden biliyormuş?"

"Senin peşinden geldi."

"Ona. Beni izlemesini mi söyledin?"

"Evet. Dört aydan beri benden bir saniye bile ayrılmamıştın. Böyle aniden Paris'e gitmen için çok önemli bir nedenin bulunması gerektiğini düşündüm. Başına bir belâ gelmesinden ya da bir kadını görmeye gitmeden korkuyordum."

"Çocuk!"

"Şimdi gönlüm rahat etti. Senin ne yaptığını biliyorum fakat, sana ne söylediklerini henüz bilmiyorum."

Marguerite'e babamın mektuplarını gösterdim.

"Sana bunları sormuyorum. Öğrenmek istediğim şu; Prudence'a neden gittin?"

"Onu görmek için."

"Dostum, yalan söylüyorsun."

"Peki öyleyse, atın iyileşip iyileşmediğini, artık senin şalına ya da elmaslarına ihtiyacı olup olmadığını sormaya gittim."

Marguerite kıpkırmızı olmuştu, karşılık veremedi.

"Ve böylelikle senin, atları, elmasları, Lâhor şalları nereye kullandığını öğrendim," diye konuşmamı sürdürdüm.

"Bana kızdın mı?"

"İhtiyacın olan şeyleri benden istemediğin için!"

"Bizimkine benzer bir ilişkide, eğer kadının hâlâ bir parça onuru varsa, sevgilisinden para istemektense, aşkına maddi bir yan vermektense her türlü özveriye katlanması gerekir. Beni sevdiğine kesinlikle eminim. Fakat, insanın yüreğinde benim gibi kızlara duyulan aşkı tutan bağın ne kadar ince olduğunu bilmiyorsun. O atlara ne ihtiyacım vardı benim? Satarak büyük bir borçtan kurtuldum. Onlarsız da pekâlâ yaşayabilirim, artık onlara para harcamam. Yeter ki sen beni sev, benim bütün istediğim bu. Şallarım, atlarım, elmaslarım olmasa da sen beni yine seversin."

Sevgilimin ellerini derin bir aşkla sıkarak:

"Evet fakat, Marguerite'ciğim bu özveriyi bir gün öğreneceğimi ve onu öğreneceğim gün de buna katlanacağımı biliyordun, değil mi?"

"O da neden öyle?"

"Çünkü, bana karşı beslediğin sevginin seni tek bir mücevherinden bile mahrum bırakmasını istemiyordum da ondan. Lâhor şalların, elmasların, atların birkaç güne kadar sana geri verilecek. Onlar, havanın yaşama gerekli olduğu kadar senin için zorunlu şeylerdir. Ardından da, belki gülünç fakat, senin görkemli halini sade halinden daha fazla seviyorum."

"Demek ki sen artık beni hiç sevmiyorsun."

"Çılgın!"

"Beni sevseydin, seni kendi yöntemimce sevmeme izin verirdin. Aksine, sen hâlâ bende, bütün o görkeme ihtiyaç duyan, ondan vazgeçemeyen bir kızı görmeyi sürdürüyorsun; hâlâ ona o lüksü ödemek zorunda olduğunu sanıyorsun."

Marguerite ayağa kalkmak için bir hareket yaptı. Onu tutarak:

"Senin mutlu olmanı, ilerde beni suçlaman içinhiçbir neden bulunmamasını istiyorum, işte hepsi bu kadar," dedim.

"Ardından da ayrılacağız!"

"O da neden, bizi kim ayırabilir ki?" diye haykırdım.

"Durumunu anlamama izin vermek istemeyen, benimkini olduğu gibi korumak boş gururuna kapılan sen! Bir arabayla elmasları senin sevginle karşılaştırdığımı mı sanıyorsun, kuzuın? Benim için mutluluğun, kişinin sevmediği zaman yetindiği fakat, âşık olunca bayağı görünen gereksiz boş gururlar olduğunu mu sanıyorsun? Borçlarımı ödeye-

ceksin, servetini zamansız bitirip tüketeceksin, kısacası beni parayla satın alacaksın! Bu en fazla sürse sürse üç ay sürer. İşte ondan sonra, bana önerdiğin yaşamı sürmek için iş işten geçmiş olacak."

"Sana hiçbir şey söylemeden tümünü düzene koymak istiyordum," diyerek sözlerine devam etti. "Borçlarımı ödeyip, yeni apartmanı hazırlatacaktım. Ekim ayında Paris'e dönerdik, her şey de bitmiş olurdu. Fakat, mademki Prudence sana her şeyi anlatmış, sonradan razı olacağına, başlangıçtan razı olmalısın. Bu nedenle beni yeteri kadar seviyor musun?"

Bunca özveriye karşı direnmek imkânsızdı. Büyük bir coşkunlukla Marguerite'in ellerini öptüm ve:

"Bütün istediklerini yaparın," dedim.

İşte böylece onun kararı kabul edildi.

O zaman Marguerite çılgın bir sevince kapıldı.

Bir anda yaşamım konusunda karar verdim. Servetimin durumunu düzene koydum, annemden bana miras kalan geliri Marguerite'e bıraktım. Kabul ettiğim özveriyi ödüllendirmek için bu yine de bana pek yetersiz göründü.

Babamın verdiği yılda beşbin frank bana kalıyordu. Her ne olursa olsun, bu para beni geçindirmeye rahat rahat yeterdi.

Aldığım karardan Marguerite'e hiç söz etmedim. Çünkü o bağışı reddedeceğine kesinlikle emindim.

Apartman aramaya başlamıştık. Gördüklerimizi Marguerite pahalı buluyor, bense sade buluyordum. Bununla beraber, en sonunda anlaştık, Paris'in en sakin mahallelerinden birinde, asıl binadan ayrı, küçük bir köşk tuttuk.

Büyük bir neşe içinde Bougival'e döndük. Gelecek konusundaki tasarılarımızı birbirimize anlatmayı da sürdürüyorduk.

Bir hafta sonra, öğle yemeği yerken, Nanine gelip uşağının beni görmek istediğini haber verdi.

Uşağını içeri aldım.

"Efendim," dedi. "Babanız Paris'e geldi, hemen eve gelmenizi rica ediyor. Sizi orada bekliyor."

Bu haber dünyanın en basit haberiydi. Fakat, yine de bunu duyar duymaz Marguerite'le ben birbirimize baktık.

Bu olayda bir felâket seziyorduk.

Böylece, benim de paylaştığım o duygudan bana hiç söz etmemesine karşın, Marguerite'e elimi uzatarak o görünmez soruya karşılık verdim:

"Hiçbir şeyden korkma."

Marguerite beni kucaklarken:

"Olabildiğince erken dön," diye mırıldandı. "Seni pencerede bekleyeceğim."

Hemen geleceğimi babama bildirmesi için Joseph'i önden gönderdim.

İki saat sonra, Provence Sokağı'ndaydım.

Prudence'in Marguerite'e söyleyecek oldukça önemli bir şeyi olduğunu söylediği bir gün, ikisinin içeri girip kapandıkları odanın kapısından işte bu sözleri duydum.

XV. BÖLÜM

Babam, sırtında sabahlığı, salonda oturmuş bir şeyler yazıyordu.

"Ne zaman geldiniz babacığım?"

"Dün akşam."

"Her zamanki gibi benim eve mi indiniz?"

"Evet."

"Sizi karşılamak için burada bulunmadığıma üzüldüm."

Yalnız kalınca ayağa kalktı, şömineye yaslanarak bana:

"Armand'cığım, konuşacak çok ciddi şeyler var," dedi.

"Sizi dinliyorum, babacığım."

"Açık sözlü olacağına söz veriyor musun?"

"Tabii ki evet!"

"Marguerite Gautier adında bir kadınla yaşadığın gerçek mi?"

"Evet."

"O kadının nasıl bir şey olduğunu biliyor musun?"

"Bir kibar fahişeydi."

"Bu yıl kız kardeşinle beni görmek için gelmeyi o kadın yüzünden mi unuttun?"

"Evet, baba, itiraf ediyorum."

"O kadını çok seviyorsun demek!"

"Siz de bunun öyle olduğunu görüyorsunuz, babacığım, çünkü kutsal bir görevi onun uğruna yerine getiremedim. Bugün büyük bir alçakgönüllülükle sizden özür diliyorum."

"Hep bu şekilde yaşayamayacağını anlamışsındır umarım?"

"Bundan korktum, babacığım fakat, bunu anlamadım."

"Fakat, benim buna katlanamayacağımı anlamışsınızdır."

"Adınıza ve ailemizin geleneksel dürüstlüğüne borçlu olduğum saygıya aykırı bir şey yapmadıkça, yaşadığım şekilde yaşayabileceğimi düşündüm. Bu da duyduğum korkular hususunda bana biraz güven verdi."

"Öyleyse, başka türlü yaşamanın zamanı geldi artık."

"İzin verirseniz, babacığım, size şunu söyleyeyim: Benim hakkımda size bilgiler verenler yanlış haber toplamışlar. Mlle Gautier'nin âşığıyım, onunla yaşıyorum."

"Bir baba oğlunun girdiğini gördüğü kötü bir yoldan onu uzaklaştırmak yetkisine her zaman sahiptir. Henüz kötü bir şey yapmadınız fakat, yapacaksınız."

"Baba!"

"Yaşamı ben sizden daha iyi tanırım. Bütünüyle saf, lekesiz duygular ancak tümüyle saf ve lekesiz kadınlarda bulunur. Her Manon bir Des Grieux yaratabilir. Düzelip iyileşmeyecekse, dünyanın kocamasında hiç yarar yok. Metresinizden ayrılacaksınız."

"Sözünüzü dinlemeyeceğim için çok üzgünüm babacığım fakat, bu imkânsız bir şey!"

"Ben sizi buna zorlarım!"

"Babacığım, çok yazık ki artık fahişelerin gönderildiği Sainte-Marguerite Adaları kalmadı. Hâlâ olsaydı bile, oraya gönderilmesini sağladığınız anda, ben de Mlle Gautier ile birlikte giderdim. Ne yaparsınız? Belki hata ediyorum fakat, o kadının âşığı olarak kalırsam mutlu olabilirim ancak."

"Aman Armand, kendinize gelin. Gözlerinizi açın da, sizi her zaman seven, mutluluğunuzdan başka bir şey istemeyen babanızı tanıyın. Herkesin sahip olduğu bir fahişeyle gidip karı koca yaşamı sürmek size yakışır mı?"

"Doğru yola dönüş varsa, gerisi umurumda bile değil!"

"Hey! Efendi, onurlu bir erkeğin görevinin fahişeleri doğru yola yöneltmek olduğunu mu sanıyorsunuz siz? Kırk yaşınıza geldiğinizde bugün söylediklerinizi konusunda ne düşüneceksiniz acaba? İyi düşünün, Armand, bir daha da böyle saçmalıklar söylemeyin. Hadi oğlum, o kadından ayrılacaksınız, bunu sizden babanız rica ediyor."

Hiç karşılık vermedim. En sonunda:

"Evet, işte böyle, babacığım," dedim. "Size hiçbir söz veremem. Benden istediklerinizi gücümü aşan şeyler."

"Fakat servetinizi kabul etmesine engel olmuyor. Çünkü, bu sözlerimi aklınızda iyi tutun, annenizden size miras kalan, sizin de ona verdiğiniz altmış bin frank tek mal varlığınızdır."

Babam, hiç şüphesiz bu son sözü ve bu gözdağını bana son darbeyi vurmak için saklamıştı.

"Bundan sonra ne yapacağımı ben biliyorum!"

Zili çaldı. Joseph içeri girdi. Uşağıma:

"Bavullarımı Paris Oteli'ne taşıtın," dedi. Aynı zamanda da odasına geçip giyinmesini bitirdi.

Geri döndüğünde hemen yolunu kestim.

"Marguerite'i üzebilecek hiçbir şey yapmayacağınıza söz verir misiniz bana, baba?" dedim.

Babam durdu, hor gören bir bakışla bana baktı ve:

"Siz delisiniz, sanırım," diye cevap vermekle yetindi.

Sonra da, ardından kapıyı şiddetle çarparak evden çıktı.

Ben de indim, bir arabaya atladığım gibi Bougival'e gittim. Marguerite beni pencerede bekliyordu.

Hemen boynuma atılarak:

"Oh! Çok şükür!" diye haykırdı. "En sonunda gelebildin! Çok sararmışsın!"

Bunun üzerine, babamla aramızda geçen sahneyi ona anlattım.

"Er geç babanın sözüne boyun eğmen gerekecek. Belki de en sonunda öyle masallara sen de inanırsın, belli olmaz ki!"

"Hayır, Marguerite, onu ben kandırır, inandırırım. Bu büyük öfkeye arkadaşlarından birkaçının dedikodusu neden olmuş."

"Yoo! Armand, böyle söyleme. Ailenle aranı açtığını sanınasınlar da, ben her şeye katlanırım."

"Yemin eder misin?"

"Yemin etmeme gerek var mı?"

Ertesi gün, saat onda yola çıktım. Öğleye doğru otele geldim.

Babam çıkmıştı bile.

Oraya gittiğini umarak evime gittim. Hiç kimse gelmemişti. Notere gittim. Saat altıya kadar bekledim. Bay Duval dönmedi.

Ben de Bougival yolunu tuttum.

Derin düşüncelere dalmıştı. Koltuğumu onunkine yaklaştırdım. Öyle dalmıştı ki, ne eve döndüğümü ne de yanına oturduğumu duymuştu. Başını bile çevirmedi. Dudaklarımı alnına kondurduğumda, sanki o öpücükle sıçrayarak uyanmış gibi ürperdi.

"Beni korkuttun," dedi. "Babandan ne haber?"

"Onu göremedim. Onu ne otelinde, ne de bulunabileceği yerlerde bulabildim."

"Peki öyleyse, yarın yeniden gidersin, üzülme."

"Beni çağırtmasını beklemek istiyorum. Bana öyle geliyor ki yapmam gereken her şeyi yaptım."

"Hayır, dostum, bu kadarı yeterli değil. Yeniden babanın yanına dönmelisin, özellikle de yarın mutlaka gitmelisin."

"Neden özellikle yarın da başka bir gün değil?"

Bu soru karşısında biraz kızardığını gördüğüm Marguerite:

"Çünkü senin bu konuda direncin daha iyi görünür, bunun sonucu olarak bizim de bağışlanmamız daha çabuk olur," dedi.

Bütün geceyi ona güven vermekle geçirdim. Ertesi sabah bir türlü anlayamadığım ısrarlı bir endişeyle beni gönderdi.

Söylenen saate kadar bekledim. Babam görünmedi. Ben de gittim.

Bir gün evvel Marguerite'i üzgün bulmuştum. O gün de heyecanlı ve telâşlı idi. İçeri girdiğimi görünce boynuma atıldı. Fakat, uzun zaman kollarının arasında ağladı.

Giderek artışı beni gerçekten de endişelendiren bu ani üzüntünün nedenini sordum. Hiçbir kesin karşılık vermedi. Bir kadın gerçeği söylemek istemediği zaman ne gibi bahaneler bulursa hepsini birer birer sıraladı.

Saat on bire doğru Marguerite uyandı, yataktan kalktığımı görünce, etrafına bakınarak haykırdı:

"Ne o? Şimdiden mi gidiyorsun?"

Ellerini tutarak:

"Hayır," dedim. "Fakat, senin uykunu bozmak istemedim. Saat daha erken."

"Paris'e saat kaçta gideceksin?"

"Dörtte."

"O kadar erken mi? O saate kadar benimle kalacaksın, değil mi?"

"Tabii ki. Zaten her zaman öyle yapmıyor muyum ki?"

"Oh, ne mutlu!"

Daha sonra da dalgın bir sesle:

"Yemek yiyecek miyiz?" diye sözlerini sürdürdü.

"İstersen yeriz."

"Sonra da gideceğin ana kadar beni sıkıca kucaklayacak mısın?"

"Tabii. Olabildiğince de erken dönmeye çalışacağım."

Şaşkın gözlerle bana bakarak:

"Geri gelecek misin?" dedi.

"Elbette."

"Doğru, doğru, bu akşam geri geleceksin. Ben de her zamanki gibi, seni bekleyeceğim. Yine beni seveceksin, birbirimizi tanıdığımızdan beri olduğu gibi, yine mutlu olacağız."

"Beni dinle! Sen hastasın, seni bu halde bırakamam. Beni beklememesi için babama bir mektup yazacağım," dedim.

"Hayır, hayır!" diye haykırdı birdenbire. "Kesinlikle böyle bir şey yapma. Seni görmek istediği zaman da ona gitmene engel olmakla beni suçlar. Hayır, oraya gitmelisin, öyle gerekiyor. Hem de hasta filan değilim zaten, aslan gibiyim. Kötü bir rüya gördüm ve daha uykumu alamadım."

O andan sonra Marguerite neşeli görünmeye çalıştı. Artık ağlamadı.

Ayrılırken Marguerite'e:

"Akşama görüşürüz," dedim.

Karşılık vermedi. Paris'e gelince gidip Marguerite'i görmesini rica etmek için hemen Prudence'ın evine koştum. Haber vermeden içeri girdim. Prudence'ı tuvalet masasının başında buldum. Endişeli bir halle bana:

"Aa!" dedi. "Marguerite de sizinle birlikte mi?"

"Hayır."

"Sağlığı nasıl?"

"Rahatsız."

"Gelmeyecek mi?"

"Gelecek miydi?"

Bayan Duvernoy kızardı, belirgin bir sıkıntıyla karşılık verdi:

"Canım, madeınki siz Paris'e gelmişsiniz, o da gelecek mi diye soruyorum."

"Hayır."

"Hata, Prudence'cığım, yapacak bir işiniz yoksa, bu akşam Marguerite'i görmeye gitmenizi rica etmeye gelmiştim. Ona arkadaşlık ederdiniz, daha olmazsa, gece orada yatardınız. Onu hiç bugünkü gibi görmemiştim, hastalanmasından korkuyorum."

Prudence:

"Akşam yemeğini kentte yiyeceğim," dedi. "O nedenle bu akşam Marguerite'i göremem. Fakat, yarın mutlaka onu görmeye giderim."

Bayan Duvernoy'dan izin alıp ayrıldım. Doğruca babama gittim, elini uzattı:

"Ziyaretiniz beni sevindirdi Armand," dedi. "Benim konuyu enlemesine boylamasına düşündüğüm gibi, sizin de düşündüğünüz umudunu bana verdi."

"Düşüncelerinizin sonucunun ne olduğunu sormama izin verir misiniz, babacığım?"

"Sonuç şu oldu, dostum: Bana verilen bilgilerin önemini gözümde büyütmüştüm, onun için sana daha yumuşak davranmaya karar verdim."

Bunu duyunca sevinçle haykırdım:

"Ne diyorsunuz, babacığım!"

"Şunu diyorum, evlâdım: Her delikanlının bir metresi olmalı. Edindiğim yeni bilgilere göre de, başka biriyle yaşayacağına Mlle Gautier'nin sevgilisi olmanı tercih ediyorum."

"Benim iyi yürekli babacığım! Beni ne kadar mutlu ettiniz!"

Bu mutlu değişikliği Marguerite'e anlatmak için bir an evvel Bougival'e dönmekte acele ediyordum. Her dakika saate bakıyordum. Babam da bana:

"Durmadan saate bakıyorsun," dedi. "Benden ayrılmak için sabırsızlanıyorsun. Ah! Gençlik! Demek ki, siz gençler her zaman içten sevgileri şüpheli sevgilere feda edersiniz, öyle mi?"

"Öyle demeyin, babacığım! Marguerite beni seviyor, buna eminim."

Babam karşılık vermedi. Ne şüphe duyuyor, ne de inanıyor görünüyordu.

Bütün geceyi beraber geçirmemiz ve ertesi gün dönmem için çok ısrar etti. Fakat, Marguerite'i hasta bırakmıştım. Bunu babama söyledim. Ertesi gün yine geleceğime söz vererek, erkenden Marguerite'in yanına dönmek için ondan izin istedim.

Tam gideceğim dakikada, kalmam için bir kez daha ısrar etti. Kabul etmedim. Bana:

"Onu bu kadar çok mu seviyorsun?" dedi.

"Hem de deli gibi!

"Hadi öyleyse git!"

Ardından da, sanki bir düşünceyi kovmak istermişçesine elini alnından geçirdi, bana bir şey söyleyecekmiş gibi ağzını açtı fakat, elimi sıkmakla yetindi ve:

"Öyleyse yarın görüşürüz!" diye seslenerek yürüyüp gitti.

Tren bana hiç ilerliyormuş gibi geliyordu. Saat on birde Bougival'e geldim. Evin bir tek penceresinde bile ışık yoktu. Kapıyı çaldım, açan olmadı.

Böyle bir şey ilk kez başıma geliyordu. En sonunda bahçıvan göründü. İçeri girdim.

Elinde bir ışıkla Nanine yanıma geldi. Marguerite'in odasına gittim.

"Hanım nerede?"

Nanine:

"Hanım Paris'e gitti," dedi.

"Paris'e mi?"

"Evet efendim."

"Ne zaman?"

"Sizden bir saat kadar sonra."

"Bana bir haber bırakmadı mı?"

"Hayır."

Nanine beni yalnız bıraktı.

"Mutlaka korkuya kapıldı," diye düşünüyordum. "Babamı ziyaret edeceğim bahanesiyle bir günü serbest geçirip geçirmediğimi anlamak için Paris'e gitmiştir."

Zavallı kızcağız eşyalarına bir alıcı bulmuştur, satışı sonuçlandırmak için de Paris'e gitmiştir. Bana haber vermek is-

tememiştir, çünkü kabul etmeme rağmen, gelecekteki mutluluğumuz için zorunlu olan bu satışın çok ağırıma gittiğini biliyor. Bundan söz ederek onurunu yaralamaktan çekinmiştir." diye düşünüyordum.

Bu arada gece ilerliyor, Marguerite bir türlü gelmiyordu. Yokluğunun bende yarattığı anlatılmaz dehşetler içinde onu beklediğim saatte Marguerite'in beni aldattığını düşünmek artık aklıma bile gelmiyordu. Onu benden uzak tutmak için istencinin dışında bir neden bulunmalıydı. Daha fazla düşündükçe de bu nedenin herhangi bir felâketten başka bir şey olmayacağına kesinlikle inanıyordum. Ey boş erkek gururu! Sen her biçime bürünürsün!

Saat biri çalmıştı. Kendi kendime bir saat daha bekleyeceğimi söyledim fakat, saat ikide Marguerite dönmezse, Paris'e gidecektim.

O esnada zaman öldürmek için bir kitap aradım, çünkü artık düşünmeye cesaretim yoktu.

Manon Lescaut masanın üzerinde açık bir şekilde durmaktaydı. Sayfalar yer yer gözyaşlarıyla ıslanmış gibi geldi bana. Kitabın sayfalarını gelişigüzel karıştırdıktan sonra, şüphelerimin örtüsü arasından yazıları bana her türlü anlamdan mahrum görünen kitabı kapattım.

Saat ikiyi çaldı. Biraz daha bekledim. Sessizliği, alışılmış ve ölçülü gürültüsüyle yalnızca saat bozuyordu.

Bitişik odada Nanine elişinin üzerinde uyuyakalmıştı. Kapının sesiyle uyandı, hanımının dönüp dönmediğini sordu.

"Hayır. Fakat, eğer dönerse, endişeye daha fazla dayanamadığımı, Paris'e gittiğimi ona söylersin."

"Bu saatte mi?"

"Evet."

"Fakat, nasıl gideceksiniz? Araba bulamazsınız ki!"

"Yayan giderim."

"Fakat, yağmur yağıyor."

"Umrumda bile değil."

"Hanım mutlaka döner. Dönmezse bile, gündüz gidip neden gelemediğini anlarsınız. Yollarda kendinizi öldürteceksiniz."

"Hiçbir tehlike yok, Nanine'ciğim. Yarın görüşürüz."

Zavallı kız gidip pelerinimi getirdi, omuzlarıma yerleştirdi, gidip Arnould Anayı uyandırmayı, bir araba bulmanın mümkün olup olmadığını sormayı önerdi. Fakat, ben buna engel oldum. Belki de boş yere yolun yarısını alabileceğini bir zamanı böyle bir girişimle yitirmiş olacağıma inanıyordum.

Hem sonra da, havaya ihtiyacım vardı. Pençesinde kıvrandığım aşırı bir heyecanı tüketmek için fiziksel bir yorgunluk gerekti bana.

Antin Sokağı'ndaki apartmanın anahtarını aldım. Bahçe kapısına kadar benimle gelen Nanine'e veda ettikten sonra yola koyuldum.

Bir kira arabası dörtnala Bougival yönünde gidiyordu. Tam önünden geçerken, Marguerite'in bunun içinde olabileceği umudu bende uyandı.

Durdum ve var gücümle haykırdım. "Marguerite! Marguerite!"

Fakat hiç kimse bana karşılık vermedi, araba da yoluna devam etti. Onun uzaklaşmasına baktım, ben de yoluma devam ettim.

Etoile Kapısı'na iki saatte ulaştım.

Paris'i görmek beni güçlendirdi. Defalarca geçtiğim upuzun yolu koşarak indim.

O gece oradan hiç kimse geçmiyordu. Sanki bir ölü kentin gezinti yeri sanırdınız.

Şafak sökmeye başlıyordu.

Antin Sokağı'na geldiğimde, büyük kent, tamamıyla uyanmadan önce, yavaş yavaş kımıldamaya başlıyordu.

Marguerite'in evine girdiğim sırada Saint-Roch kilisesinin saati beşi çalıyordu.

Kapıcıya adımı söyledim. Adam benden pek çok gümüş yirmi frank aldığı için, Mlle Gautier'nin evine saat sabahın beşinde gelme hakkına sahip olduğumu gayet iyi biliyordu.

İçerden bir ses, bir hareket duymaya çalışarak kulağını kapıya dayadım.

Hiç ses çıkmıyordu. Kırların sessizliği burada da sürüyor gibiydi. Kapıyı açıp içeri girdim. Bütün perdeler kapalıydı. Yemek odasındakileri açtım, ardından da yatak odasına doğru gittim. Odanın kapısını ittim, perdelerin kordonunu çektim, perdeler açıldı, içeri hafif bir aydınlık girdi. Yatağa koştum. Fakat yatak bomboştu!

Kapıları birer birer açtım, bütün odaları dolaştım, hiç kimse yoktu. Bunun üzerine kapıcı dairesine indim ve Mlle

Gautier'nin gün içinde evine gelip gelmediğini sordum.

Adam bana:

"Evet, Bayan Duvernoy'la geldi," dedi.

"Bana bir haber bırakmadı mı?"

"Hayır, bırakmadı!"

"Sonra ne yaptıklarını biliyor musunuz?"

"Arabaya bindiler."

"Nasıl bir arabaydı?"

"Özel bir arabaydı."

"Bütün bunlar da ne demek?"

Bitişikteki evin kapısını çaldım.

Kapıcı kapıyı açtıktan sonra bana:

"Nereye gidiyorsunuz, efendim?" diye sordu.

"Bayan Duvernoy'nın evine."

"Henüz dönmedi."

"Emin misiniz?"

"Evet, efendim. Hatta bakın, dün akşam onun adına bir mektup getirdiler, henüz kendisine veremedim."

Kapıcı bana bir mektup gösterdi. Hiç düşünmeden üstünü okudum.

Marguerite'in yazısını tanıdım.

Mektubu elime aldım. Adres yerinde sözcükler vardı:

"Bayan Duvernoy'a, Bay Duval'e verilmek üzere."

Kapıcıya:

"Bu mektup bana gelmiş," deyip adresi gösterdim.

Adam da bana:

"Bay Duval siz misiniz?" cevabını verdi.

"Evet."

"A! Evet, sizi tanıdım. Bayan Duvernoy'a sık sık gelirsiniz."

Sokağa çıkar çıkmaz mektubun mühürünü kopardım.

"Armand, siz bu mektubu okuduğunuzda, ben başka bir erkeğin metresi olmuş olacağım. Onun için artık aramızda her şey bitti. Babanızın yanına dönün, dostum. Masum, tertemiz, saf, bizim yoksulluklarımızdan hiçbirini bilmeyen o genç kızı, kardeşinizi görmeye gidin. Marguerite Gautier adı verilen, bir an için sevmek lütfunda bulunduğunuz, şimdi artık o kadar uzun olmayacağını umduğu bir yaşamın tek mutlu dakikalarını size borçlu olan düşmüş bir kızın size çektirdiklerini onun yanında çok çabuk unutursunuz."

Bu sözcükleri okuduğumda çıldıracağını sanmıştım:

Marguerite'in bana indirdiği darbeye tek başıma dayanacak kadar güçlü değildim.

O zaman, hâlâ babamın aynı kentte olduğunu hatırladım. On dakika sonra onun yanında olabilirdim ve acının nedeni ne olursa olsun, onu benimle paylaşırdı.

Paris Oteli'ne kadar bir deli, bir hırsız gibi koştum. Anahtarı babamın dairesinin kapısı üzerinde buldum ve içeri girdim.

Babam okuyordu. Beni gördüğünde gösterdiği şaşkınlığın azlığından sanki beni bekliyormuş gibiydi.

Tek söz etmeden hemen onun kollarına atıldım. Marguerite'in mektubunu verdim ve kendimi onun yatağına atarak kanlı gözyaşlarıyla ağladım.

XVI. BÖLÜM

Bütün hatırladığım şu: O gün saat beşe doğru, beni kendisiyle beraber bir yolcu arabasına bindirdi. Bana hiçbir şey söylemeden bavullarımı hazırlatmış, kendilerininkini de arabanın arkasına koymuş, beni götürüyordu.

Ancak kent gözden kaybolduktan sonra, yolun ıssızlığı yüreğimin boşluğunu anımsattığında ne yaptığımı algılayabildim.

İşte o zaman gözyaşlarım yeniden akmaya başladı.

Sözcüklerin beni avutmayacağını babam anlamıştı. Onun için de hiç ağzını açmıyor, doyasıya ağlamama karışmıyordu.

Gece çok az uyudum. Rüyamda Marguerite'i gördüm. Sonra gerçeği hatırladım, başımı babamın göğsüne yasladım.

Babamla konuşmaya cesaret edemiyordum. Hep onun bana:

"O kadının aşkını yadsırken haklıymışım, gördün mü?" demesinden korkuyordum.

Fakat, o üstünlüğünden yararlanmadı, böylece, beni Paris'ten uzaklaştıran olaya tümüyle yabancı şeylerden başka tek bir sözcük bile söylemedi. Ta C...ye gelinceye kadar.

Kız kardeşimi kucaklarken Marguerite'in mektubundaki onunla ilgili sözleri hatırladım. Fakat, ne kadar iyi yürekli olursa olsun, sevgilimi unutturmak için kız kardeşimin yetersiz olacağını hemen anladım.

Av mevsimi başlamıştı. Sürek avına çıkıyorduk. Beni yerime bırakıyorlardı. Fişeksiz tüfeğimi yanıma koyup düşlere dalıyordum.

Kız kardeşim elbette ki bütün o olup bitenlerden habersizdi. O nedenle, eskiden o kadar neşeli olan benim birdenbire neden bu kadar dalgın ve üzüntülü olduğumu bir türlü anlamıyordu.

Böylece aradan bir ay geçti. Fakat, ben ancak o kadarına dayanabildim.

Marguerite'in anısı durmadan beni kovalıyordu. O kadını çok sevmiştim. Hâlâ da çok seviyordum. Birdenbire ona karşı ilgisiz olamazdım. Onu ya sevmeli ya da ondan ölesiye nefret etmeliydim. Onu görmeliydim. Hem de en kısa zamanda, ona karşı duygularım ne olursa olsun!

Marguerite'i gelecekte, bir ay sonra, bir hafta sonra istiyor değildim, bunu düşündüğümün ertesinde onu görmeliy-

dim. Gidip babama, beni Paris'e çağıran işler için kendisinden ayrılacağını fakat, çabucak geri döneceğimi söyledim.

Paris'e varmadan gözüm bir dakika uyku girmedi.

Oraya varınca ne yapacaktım? Hiç bilmiyordum. Yalnız, her şeyden evvel Marguerite'le ilgilenmeliydim.

Yarım saat sonra, uzaktan, dört yol kavşağından Concorde Alanı'na doğru Marguerite'in arabasının geldiğini gördüm.

Atlarını yeniden satın almıştı. Çünkü araba tıpkı eskisi gibiydi. Yalnız kendisi içinde yoktu. Marguerite'in şimdiye kadar hiç görmediğim bir kadınla, yürüyerek aşağı doğru geldiğini gördüm.

Yanımdan geçerken sarardı, sinirli bir gülümsemeyle dudaklarını büzüştürdü. Bana gelince, şiddetli bir çarpıntı göğsümü delercesine yerinden oynattı. Fakat yüzüme soğuk bir ifade vermeyi başarabildim ve eski metresimi soğuk bir şekilde selâmladım. O da hemen arabasının yanına gitti ve arkadaşlarıyla beraber bindi.

Marguerite'i tasalı, mutsuz görseydim, ondan intikam almak için yardım elimi uzatabilseydim, belki de onu affederdim ve şüphesiz kötülük etmeyi düşünmezdim. Ne var ki, hiç değilse görünüşte, onu çok mutlu bulmuştum.

O kadının yaptıklarına karşı ilgisiz kalamazdım.

Güler bir yüz takınmaya çaba göstererek Prudence'ın evine gittim.

Oda hizmetçisi geldiğimi haber vermeye gitti, beni birkaç dakika salonda bekletti.

En sonunda Bayan Duvernoy göründü. Beni küçük oturma odasına aldı. Tam oturduğum sırada, salonun kapısının

açıldığını duydum. Hafif bir ayak sesi parkeyi gıcırdattı, ardından sokak kapısı şiddetle kapandı.

Prudence'a:

"Acaba sizi rahatsız mı ettim?" dedim.

"Hayır. Marguerite buradaydı da. Sizin geldiğinizi duyunca kaçtı. Giden ondan başkası değil!"

"Artık şimdi onu korkutuyorum demek?"

"Hayır fakat, onu görmekten hoşlanmayacağınızı sanıyor." özel kitap grubu

Büyük bir heyecanla boğulduğumdan, rahatça soluk almak için sonsuz bir çaba göstererek:

"O da neden?" dedim. "Zavallı kızcağız arabasına, elmaslarına, eşyalarına kavuşmak için benden ayrıldı, iyi de etti, ona kızmamın bir anlamı yok." Ardından da umursamaz bir halle devam ettim: "Bugün onunla karşılaştım."

"Nerede?"

"Champs-Elysèes'de, yanında çok güzel bir başka kadın da vardı. O kadın kim?"

"Nasıl bir şey?"

"Uzun bukleleri olan, zarif, mavi gözlü, narin bir sarışındı."

"A! Evet, Olympe'dir. Gerçekten de çok güzel bir kız."

"Kiminle yaşıyor?"

"Hiç kimseyle, herkesle!"

"Peki, nerede oturuyor?"

"Tronchet Sokağı'nda... numarada. Hey, buraya bakın, ona kur mu yapmak istiyorsunuz?"

"Orasını hiç kimse bilmez."

"Peki, ya Marguerite?"

"Onu artık hiç düşünmediğimi söylersem yalan olur. Fakat ben, ilişki kesme biçimine çok önem veren erkeklerdenim."

Tüm bu sözleri hangi tonla söylemeye çalıştığımı tahmin edersiniz: Alnımdan terler akıyordu.

"Sizi çok severdi, canım, hâlâ da seviyor. Kanıt mı istiyorsunuz? İşte buyrun: Bugün sizinle karşılaştıktan sonra, bu olayı anlatmak için bana koştu. Geldiğinde her yanı tir tir titriyordu, bayılacaktı neredeyse."

"Ee, size ne dedi?"

"Bana; 'Mutlaka sizi görmeye gelir' dedi ve onu bağışlamanızı rica etmemi istedi."

"Onu çoktan affettim, bunu kendisine söyleyebilirsiniz."

"İçinde bulunduğu zorunluluğu olduğu gibi kabul ettiğinizi öğrenince çok sevinecektir."

"Şimdi ne yapıyor? Artık sürekli Paris'te mi oturuyor?"

"Siz gittikten sonra bir daha Bougival'e dönmek istemedi. Bütün eşyalarını gidip ben getirdim, hatta sizinkileri de getirdim, onları bir paket yaptım, buradan aldırtabilirsiniz."

"Onda kalsın," diye kekeledim. Çünkü mutlu olduğum o köyü hatırlamakla, benden gelen, beni ona hatırlatan bir şeyi saklamaya Marguerite'in önem verdiğini düşünmekle gözyaşlarımın yüreğimden gözlerime yükseldiğini hissediyordum.

Prudence konuşmasını sürdürdü:

"Onu şimdi olduğu gibi hiç görmemiştim: Hemen hemen hiç uyumuyor, balolara koşuyor, gece geç saatlere kadar

ziyafetlere katılıyor, hatta sarhoş bile oluyor. Geçenlerde bir ziyafetin ardından, bir hafta yataktan çıkamadı. Doktor ayağa kalkmasına izin verince de, ölüm tehlikesini göze alarak, yeniden başladı. Onu görmeye gidecek misiniz?"

"Bu neye yarar ki?"

"Tabii ya!"

Ayağa kalktım.

"Size minnettarım," dedim. Bu söylediklerimi ciddiye aldığını gördükçe kadından iğreniyordum.

"Gidiyor musunuz?"

"Evet."

Artık bıkmıştım.

"Sizi ne zaman görebileceğiz?"

"Çok yakında. Hoşça kalın!"

"Güle güle."

İşte demek ki, Marguerite de tıpkı diğerleri gibi bir fahişeydi. Demek ki bana duyduğu o derin aşk, eski yaşamına dönmesine, atları, arabası olmasına, zevk ve eğlence arzusuna engel olamamıştı.

Onun yanında gördüğüm, o Olympe, Marguerite'in yakın arkadaşı değilse bile, Paris'e döndüğünden beri en sık görüştüğü kimseydi. Bir balo verecekti. Marguerite'in de mutlaka oraya geleceğini tahmin ettiğimden bir davetiye bulmaya çalıştım ve sonunda bunu elde ettim.

Gidip şömineye dayandım, tam Marguerite'in karşısında durmuş, dans etmesini seyrediyordum. Beni görür görmez heyecanlandı. Ona baktım, elim ve gözlerimle dalgınca selâm verdim.

Dansın ardından şahane omuzlarını, göz kamaştırıcı göğsünün yarısını konukların bakışları altına seren evin hanımını selâmlamaya gittim.

O dönemde Olympe'in âşığı yoktu. Onu ele geçirmek hiç de zor olmayacaktı. Dikkatini çekmek için yeteri kadar altın göstermek gerekti.

Kararımı verdim. O kadın metresim olacaktı.

Olympe'le dans ederek aday rolüme başladım. Yarım saat sonra, bir ölü gibi sapsarı kesilen Marguerite, kürkünü giyerek baloyu terk etti.

XVII. BÖLÜM

Tam olarak kendini oyuna kaptırmayıp, onunla ilgilenen tek erkek bendim. Gecenin geri kalan bölümünde sürekli kazandım.

Öğle saatinde onun âşığı olarak evinden çıktım.

Bununla beraber, o kadın uğruna varını yoğunu tüketenler olmuştu.

O günden sonra, Marguerite'e her an dayanılmaz işkenceler çektirdim. Olympe'le görüşmeyi kestiler. Yeni metresime, araba, çeşitli elmaslar verdim, kumar oynadı.

Fakat bütün pişmanlıklar, vicdan azapları bir şimşek kadar kısa ömürlü oluyordu. En sonunda her türlü onuru bir ya-

na bırakan ve Marguerite'e acı çektirdikçe, benden her istediğini elde edebileceğini anlayan Olympe de beni durmadan ona karşı kışkırtıyor, bir erkekten yüz bulan kadının o sürekli alçaklığıyla, eline geçen her fırsatta ona hakaret ediyordu.

Bir akşam, Olympe bilmem hangi yere gitmişti, orada da Marguerite'le karşılaşmış. O da bu kez, kendisine hakaret eden o aptal kıza hiç acımadan saldırmış. O kadar ki Olympe geri çekilmek zorunda kalmıştı. Müthiş bir öfke içinde eve dönmüştü, bayılan Marguerite'i de götürmüşlerdi.

Döner dönmez Olympe bütün olup bitenleri bana anlatmıştı: Marguerite onu yalnız görünce, metresim olmasının öcünü almak istemiş, ben olsam da olmasam da sevdiğim kadına saygı göstermesi gerektiğini ona yazmalıymışım.

Saat ikiye doğru kapı çalındı. Prudence'ın içeri girdiğini gördüm.

Ziyaretini neye borçlu olduğumu sormak için kayıtsız bir hal takınmaya çalışıyordum. Fakat, Bayan Duvernoy o gün hiç de güler yüzlü değildi. Son derece üzgün bir sesle bana, kente döndüğümden beri, Marguerite'i üzmek ve ona acı çektirmek için hiçbir fırsatı kaçırmadığımı söyledi. Bu durum onu hasta etmişti, hele dünkü sahneyle bu sabahki mektubum onu yatağa sermişti.

Prudence'a:

"Mlle Gautier beni evinden kovsun, bu onun hakkıdır," dedim. "Fakat, metresim olduğu bahanesiyle sevdiğim kadına hakaret etsin. Yoo, işte buna dünyada izin veremem."

Prudence de bana:

"Dostum, yüreksiz ve akılsız bir kızın etkisinde kalıyorsunuz," dedi. "Ona âşıksınız, burası doğru fakat, kendini savunamayan bir kadına işkence etmek için bu bir neden değildir."

"Mlle Gautier bana şu N... kontunu göndersin, o zaman denge kurulur."

"Bunu yapamayacağını çok iyi biliyorsunuz. Onun için, Armand'cığım, onu rahat bırakın. Onu görseniz, bu davranış biçiminizden utanırdınız. Yüzü sapsarı, öksürüyor, artık bu gidişle fazla yaşayamaz."

Ardından da Prudence bana elini uzatırken şunları ekledi:

"Onu görmeye gelin, ziyaretinize çok sevinir."

"N... kontuna rastlamaya hiç niyetim yok."

"N... kontu onun evinde hiç kalmaz ki. Adama asla katlanamıyor."

"Marguerite mutlaka beni görmek istiyorsa, nerede oturduğumu biliyor. Kendi gelsin fakat, ben dünyada Antin Sokağı'na adımımı atmam."

"Peki, onu iyi karşılar mısınız?"

"Tabii ki."

"Çok iyi! Geleceğine kesinlikle eminim."

"Gelsin."

"Bugün sokağa çıkacak mısınız?"

"Bütün geceyi evimde geçireceğim."

"Gidip bunu ona söylerim."

Prudence gitti.

Akşam yemeği için dışarı çıktım fakat, çabucak döndüm. Her odada ateş yaktırdım, Joseph'e izin verdim.

Beklediğim bir saat süresince beni kıvrandıran çeşitli duyguları size dünyada anlatamam: Yalnız, saat dokuza doğru kapının çalındığını duyduğum zaman, onların tümü sadece tek bir heyecan halinde özetlenip toplandılar. Öyle ki, kapıyı açmaya giderken düşmemek için duvara tutunmak zorunda kaldım.

Marguerite içeri girdi.

Baştan ayağa karalar giyinmişti, yüzünü de bir peçeyle örtmüştü. Dantelin altından yüzünü hayal meyal tanıyabildim.

Salona geçti ve peçesini açtı.

Yüzü mermer gibi soluktu.

"İşte geldim, Armand," dedi. "Beni görmek istemişsiniz."

Ona yaklaştım. Son derece bozuk bir sesle ona:

"Neyiniz var?" dedim.

Hiç karşılık vermeden elimi sıktı. Çünkü gözyaşları hâlâ sesini boğuyordu. Fakat, birkaç dakika sonra, biraz sakinleşince:

"Bana çok acı çektirdiniz, Armand," dedi. "Halbuki ben size hiçbir şey yapmadım."

"Hiçbir şey mi?" diye karşılık verdim.

"Olayların beni zorladığından başka hiçbir şey yapmadım."

Bu arada, onu buraya getiren konu üzerinde konuşmaya

başlamak bana çok zor geliyordu. Hiç şüphesiz Marguerite durumu anlamıştı. Çünkü, yeniden söze başladı.

"Canınızı sıkacağım, Armand. Çünkü sizden iki şey istemeye geldim: Dün Mlle Olympe'e söylediklerim için özür dilerim. Bir de belki hâlâ bana yapmak istediklerinizi için merhamet rica ediyorum. Döndüğünüzden beri, isteyerek ya da istemeyerek bana o kadar acı çektirdiniz ki, bu sabaha kadar çektiklerimin dörtte birini bile çekmeye şimdi artık hiç gücüm yok. Sana acıyacaksınız, değil mi? Bakın elimi tutun. Ateşim var, dostluğunuzu değil fakat, ilgisizliğini istemek için yatağımdan kalkıp geldim."

Marguerite'in elini tuttum, ateş gibi yanıyordu, zavallı kadın kadife mantosunun içinde titriyordu.

Oturduğu koltuğu ateşin yanına sürdüm.

"Yazlıktaki evde bekledikten sonra gelip sizi Paris'te arayıp da, bula bula az kalsın beni deli edecek o mektubu bulduğum gece acı çekmediğimi mi sanıyorsunuz? Beni nasıl aldatabildiniz, Marguerite, ben ki sizi çılgınlar gibi seviyordum!"

"Bundan söz etmeyelim, Armand. Bunları konuşmak için gelmedim. Yalnızca sizi bir düşmandan başka türlü görmek ve bir kez daha elinizi sıkmak istedim. Güzel, genç, dediklerine göre, sevdiğiniz bir metresiniz var. Onunla mutlu olun ve beni unutun."

Marguerite kapıya doğru yürümeye başladı.

"Gitmeyeceksin," dedim.

"Neden?"

"Çünkü bana yaptıklarına karşın seni hâlâ seviyorum ve seni burada tutmak istiyorum."

Kuru kuru öksürmeye başladı.

"Arabacıma haber verin de, arabayı geri götürsün," dedi.

Adamı savmak için kendim indim.

Geri döndüğümde, Marguerite ateşin karşısına uzanmıştı, soğuktan dişleri takırdıyordu.

Hemen kucağıma aldım, buz gibi olmuştu, yatağıma götürdüm.

Ben de yanında oturdum, okşamalarımla onu ısıtmaya çalıştım. Bana bir tek sözcük bile söylemiyordu fakat, gülümsüyordu.

Tuhaf bir geceydi! Hem beden, hem yürek bakımından, insan bir ay böyle bir aşk yaşasa, sonunda bir ceset haline gelir.

Şafak ikimizi de uyanık buldu.

Marguerite ölü gibi renksizdi. Bir ara, Bougival'den ayrıldığımdan beri olup bitenleri unutabileceğimi sandım ve Marguerite'e:

"Gidelim, Paris'ten ayrılalım, ne dersin?" dedim.

Sanki Dehşet içinde bana:

"Kesinlikle, hayır!" dedi. "Çok mutsuz olurduk. Artık senin mutluluğuna hizmet edemem. Fakat, bende tek bir soluk kaldığı sürece, bütün heveslerinin tutsağı olurum. Günün, ya da gecenin hangi saatinde beni istersen gel, senin olurum. Bir süre daha yüzüne bakılır bir kızım. Ondan yararlan fakat, sakın benden başka bir şey isteme!"

Saat beşte, orada ne yapacağımı bilmeden, Antin Sokağı'na gittim.

Bana kapıyı Nanine açtı.

Sıkıntıyla: "Hanımefendi sizi kabul edemez," dedi.

"Neden?"

"Sayın N... kontu burada. İçeri kimseyi alınamamı tembih etti."

Evime sarhoş gibi döndüm. Hemen eve gider gitmez beş yüz frank kaptım, şu sözcüklerle ona gönderdim:

"Bu sabah o kadar erken gittiniz ki, paranızı vermeyi unuttum. Gecenizin ücretini gönderiyorum."

Ardından da, mektup gidince, o alçakça davranışının hemen uyandırdığı vicdan azabından kurtulınak için evi terk ettim.

Olympe'e gittim. Onu elbiselerinin provalarıyla uğraşır buldum. Yalnız kaldığımızda, beni oylamak için açık saçık şarkılar söyledi.

Marguerite bana karşılık vermemişti.

Saat altı buçukta bir uşak bir zarf getirdi. İçinde benim mektupla beş yüz frank banknot vardı. Başka bir tek sözcük bile yoktu.

Hanımefendi, bugün saat altıda İngiltere'ye gitmişti. Artık beni de Paris'te tutan bir şey kalmamıştı. Zavallı kızcağızın hastalığını İskenderiye'de, eskiden birkaç kez Marguerite'in evinde gördüğüm bir elçilik sekreterinden öğrendim.

Şimdi artık, Julie Duprat'nın bana verdiği ve size şu anlattıklarımın kaçınılmaz bir bütünleyicisi olan birkaç sayfayı okumaktan başka yapacağınız bir şey kalmadı.

XVIII. BÖLÜM

Sık sık gözyaşlarıyla kesilen o uzun öyküyle yorulan Armand, Marguerite'in el yazısıyla yazılmış sayfaları bana verdikten sonra, ellerini alnına koydu ve düşünmek ya da uyuyabilmek için gözlerini kapadı.

"Bugün 15 Aralık. Üç dört günden beri hastayım. Bu sabah yatağa girdim. Hava kapalı, bense üzgünüm. Yanımda hiç kimse yok, sizi düşünüyorum, Armand. Ya siz, şu satırları yazdığım saatte acaba neredesiniz? Paris'ten uzakta, çok çok uzakta olduğunuzu bana söylediler. Kim bilir, belki de Marguerite'i unuttunuz bile.

Armand, babanızın dönüşü Bougival'de bizi nasıl şaşırtmıştı, hatırlarsınız. Bu gelişin bende uyandırdığı irade dışı deh-

şeti de hatırlarsınız; onunla aranızda geçen, akşam da dönüşünüzde bana anlatmış olduğunuz sahneyi unutmamışsınızdır sanırım.

Ertesi gün, siz Paris'te bir türlü dönmeyen babanızı beklerken evime bir adam geldi, Bay Duval'in bir mektubunu bana verdi.

O mektup, en ağırbaşlı, ciddi bir anlatımla, herhangi bir bahaneyle ertesi gün sizi evden uzaklaştırmamı ve babanızı kabul etmemi benden rica ediyordu. Benimle konuşacağı şeyler varmış, özellikle de o girişimden size kesinlikle söz etmememi tembihliyordu.

Siz gittikten yaklaşık bir saat sonra babanız geldi. Sert yüzünün bende yarattığı heyecanı size anlatmayacağım.

Kendisini kabul etmeye razı olmam için babanız oldukça hesaplı bir mektup yazmıştı. Evime geldiğinde hareketleri hiç yazdığı gibi olmadı. Oğluna duyduğum içten sevgi uğruna yaşamımın hesabını ona verebileceğimi hatırlatmak zorunda kalmamı gerektirecek kadar küstahlık ve gözdağı vardı.

Bay Duval bir parça sakinleşti, bununla beraber oğlunun uzun zaman benim uğruma kendimi mahvetmesine göz yumamayacağını söyledi.

Ardından da: 'O halde efendim, artık çıkışmalarla, korkutmalarla değil, ancak ricayla şimdiye kadar oğlum için yaptıklarınızdan çok daha büyük bir özveriyi elde etmeye çalışacağım,' dedi.

Bu başlangıç beni telâşlandırdı.

Babanız bana yaklaştı, iki elimi tuttu ve sevgi dolu bir sesle sözlerini sürdürdü: 'Evlâdım, size söyleyeceklerimi kötü ya-

nından almayın. İyi yüreklisiniz, ruhunuzda, belki sizi hor gören fakat, sizin değerinize ulaşamayan pek çok kadının yoksun olduğu değerler var. Fakat, düşünün ki metresin yanında aile de var, aşktan başka görevler de var.

Gençsiniz, güzelsiniz, yaşam sizi avutur; iyi bir davranışın anısı geçmiş birçok şeyin arınması olur sizin için. Sizi tanıdığı altı aydan beri Armand beni unuttu. Ona dört kez mektup yazdım, bir kez bile cevap vermedi. Ölsem haberi olmayacaktı.

Şimdiye kadar yaşadığınızdan başka türlü yaşamak niyetiniz ne kadar kesin olursa olsun, Armand sizi sevdiğinden, alçak gönüllü durumunun sizi mahkûm edeceği, güzelliğinize hiç de uymayan o dünyadan elini eteğini çekmiş yaşama kesinlikle razı olmaz. O zaman kim bilir ne yapar?

Evlâdım, her şeyi öğrenmenizde yarar var, çünkü size hepsini söylemedim. Beni Paris'e getiren nedeni öğrenin o halde: Az önce söylediğim gibi, genç ve güzel, bir melek kadar temiz ve saf bir kızım var. Birini seviyor, o da bu aşkı yaşamının düşü haline getirdi. Tüm bunları Armand'a yazmıştım fakat, sizinle fazla meşgul olduğundan, bana cevap yazmadı. Evet, kızım evlenecek. Benim ailem gibi her şeyin onurlu ve saygıdeğer olmasını isteyen, onurlu, saygıdeğer bir aileye girecek. Damadımın ailesi Armand'ın Paris'te nasıl yaşadığını öğrenmiş. Armand o yaşamı sürdürürse sözünü geri alacağını bana açık bir şekilde bildirdi.'

Oğlunun geleceği için bana yalvaran o yaşlı adamın bir gün kızına, gizemli bir dostun adı gibi, benim de adımı dualarına katmasını söyleyeceğini düşündükçe değişiyordum, kendimle gurur duyuyordum.

O anın aşırı heyecanı belki de bu duygulardaki gerçeği büyütüyordu. Fakat, dostum, ben işte bunları hissediyordum ve bu yepyeni duygular sizinle geçen mutlu günlerin verdiği öğütleri susturuyordu.

O anın aşırı heyecanı belki de bu duygulardaki gerçeği büyütüyordu. Fakat, dostum, ben işte bunları hissediyorum ve bu yepyeni duygular sizinle geçen mutlu günlerin verdiği öğütleri susturuyordu.

Gözyaşlarımı silerek babanıza: 'Peki efendim,' dedim. 'Oğlunuzu sevdiğime inanıyor musunuz?'

Bay Duval: 'Evet!' dedi.

'Çıkarsız bir aşkla mı?'

'Evet!'

'Bu aşkı yaşamımın umudu, düşü ve bağışlanması haline getirdiğime inanıyor musunuz?'

'Kesinlikle, evet!'

'Dediğiniz gibi olsun efendim. Size söz veriyorum, bir hafta sürmeden, oğlunuz bir süre için üzgün ve mutsuz fakat, kesin iyileşmiş olarak yanınıza gelecektir.'

Babanız beni alnımdan öperek: 'Siz oldukça soylu bir kızsınız,' dedi.

Prudence'a N... kontunun önerilerini kabul ettiğimi, akşam yemeğini onunla ve kontla beraber yiyeceğimi kendisine bildirmesini yazdım.

Mektubu mühürledim. İçinde ne olduğunu söylemeden, Paris'e gider gitmez onu üzerindeki adrese göndermesini babanızdan rica ettim.

Yine de içinde neler yazılı olduğunu sordu. Ona: 'Oğlunuzun mutluluğu yazıyor' dedim.

Hasta olarak girdiğim ve belki de ölmeden çıkamayacağım bir yatakta, işte bugün kendi kendime bunu soruyorum. Vazgeçilmez ayrılığımızın saati yaklaştıkça neler hissettiğime şahit oldunuz. Bana destek olmak için artık yanımda babanız yoktu. Ve öyle bir an geldi ki, her şeyi size itiraf edecektim. Çünkü benden nefret edeceğiniz, beni hor göreceğiniz düşüncesiyle dehşete kapılıyordum.

Kim derdi ki, ben, Marguerite Gautier, sadece yeni bir âşık düşüncesiyle bile bu kadar acı duyacaktım?

Unutmak için içki içip ertesi gün uyandığımda kontun yatağındaydım.

İşte bütün gerçek bu dostum! Düşünüp karar verin ve ben, nasıl o günden bu yana bana yaptığınız kötülükleri, çektirdiğiniz eziyetleri bağışladıysam siz de beni bağışlayın."

XIX. BÖLÜM

O uğursuz geceden sonra olup bitenleri siz de benim kadar biliyorsunuz.

Babanızın sizi alıp götürdüğünü öğrenmiştim fakat, benden uzakta uzun zaman yaşayamayacağınızı tahmin etmiştim. Champs-Elysées'de size rastladığım gün heyecanlandım fakat, şaşırmadım.

İşte o zaman her birinin sizden yeni bir hareket getirdiği günler dizisi başladı. O hareketleri sanki sevinçle karşılıyordum.

Armand, o sevinçle çekilen işkenceye sakın şaşırmayın, evvelden bana duyduğunuz aşk gönlümde soylu, yüce heyecanlar yaratmıştı.

Böyle aşırı çılgınlıklarla kısa zamanda öleceğimi sanıyordum ve şimdi öyle sanıyorum ki bu umut gerçekleşmekte gecikmeyecek. Sağlığım kaçınılmaz biçimde giderek bozuldu, sizden acıma dilemek için Bayan Duvernoy'u gönderdiğim gün bedenen ve ruhen son derece bitkindim. Ruhsuz bir beden, düşüncesiz bir eşya haline dönmüştüm. Ardından Paris'e dönerek sizi soruşturdum. O zaman uzun bir yolculuğa çıktığınızı öğrendim. Şimdi iyice hastayım. Para istemek için düke yazdım, çünkü hiç param yok, alacaklılar yine evime üşüştüler. Acımasız bir ısrarla bana faturalarını getiriyorlar. Acaba dük bana cevap verecek mi? Armand, neden Paris'te değilsiniz? Beni görmeye gelirdiniz, ziyaretiniz beni avuturdu.

20 Aralık

Hava kötü, kar yağıyor, evimde tek başımayım. Üç günden beri o kadar şiddetli ateşim vardı ki, size tek bir sözcük bile yazamadım. Hiçbir yenilik yok, dostum. Belli belirsiz bir şekilde her gün sizden bir mektup geleceğini sanıyordum fakat, gelmiyor. Belki de hiç gelmeyecek.

25 Aralık

Doktorum her gün yazmamı yasaklıyor. Gerçekten anılarım ateşimi yükseltiyor. Fakat, dün sanki beni bir parça iyileştiren bir mektup aldım. Bana getirdiği parasal yardımdan çok anlattığı duygularla beni yaşama bağladı. O nedenle, bugün size yazabilirim. Bu mektup babanızdan geliyordu ve içinde şunlar yazılıydı:

"Hanımefendi,

Az önce hastalığınızı öğrendim. Paris'te olsaydım, kendim gelip bizzat sağlığınızı sorardım. Oğlum yanımda bulunsaydı sizden haber getirmesi için onu gönderirdim. Çok yazık ki ben C...'den ayrılmıyorum. Armand da buradan altı yedi yüz fersah uzakta. O nedenle, sadece mektupla hastalığınıza ne kadar üzüldüğümü bildirmeme izin verin, efendim.

Çok aziz dostlarımdan biri, Bay H..., ziyaretinize gelecek, lütfen onu kabul edin. Tarafımdan görevlendirildiği bir işin sonucunu sabırsızlıkla bekliyorum.

En derin saygılarımı kabul etmenizi rica ederim, efendim."

Aldığım mektupta bunlar yazılıydı.

Bu sabah Bay H... geldi. Bay Duval'in kendisini görevlendirdiği nazik işten pek sıkılır gibiydi. Sözün kısası, babanız tarafından bana üç bin frank getirmeye gelmişti. Önce geri çevirmek istedim fakat, Bay H... bana bunu reddetmenin Bay Duval'e hakaret olacağını söyledi. Babanızdan geldiğine göre bir sadaka olarak bakılamayacak olan hizmeti kabul ettim.

4 Ocak

Çok acılı günler geçirdim. Bedenin de bu kadar acı çektirebileceğini bilmiyordum, doğrusu Ah! Geçmiş yaşamım! Onu bugün iki katlı ödüyorum.

Her gece başımı beklediler. Artık soluk alamıyordum. Sayıklamayla öksürük de zavallı ömrümün geri kalan bölümünü paylaşıyorlardı.

8 Ocak

Ah! Bir de iyileşirsem!

Başkalarının yaşamının ve mutluluğunun görünümü, ruhlarının yalnızlığında ve hasta odalarının karanlıklarında, daha dün bir an evvel ölmeyi isteyen kimselere nasıl da yaşama isteği veriyor?

10 Ocak

Bütün bedenim beni yakan yakılarla kaplı. Tanrının bu yaşamda, günahlarımızın arınmasının, bütün işkencelerin, felâketlerin, bütün acıların bulunmasına izin vermesi için doğmadan evvel çok kötülük yapmış olmamız ya da öldükten sonra çok büyük bir mutluluğa kavuşmamız gerekir.

12 Ocak

Hâlâ acı çekiyorum. Yarın size yazabilecek miyim acaba, kim bilir?

25 Ocak

Tam on üç gündür uyku uyumuyorum. Her an öleceğimi sanıyorum. Bana öyle geliyor ki, dönseydiniz, iyileşirdim.

28 Ocak

Bu sabah büyük gürültüyle uyandım. Eşyalarıma haciz koymaya gelmişler. Bu sahne beni daha da hasta etti. Her şeye rağmen sizi çok seviyorum Armand. Eğer bu aşkın anısıyla, sizi yine yanımda görmenin tarifsiz umudu olmasaydı, çoktan ölürdüm!

4 Şubat

Artık ölmek üzereyim. Babanızın sözünü dinlediğime hemen hemen pişman oluyorum; geleceğinizden sadece bir yıl alacağımı bilmiş olsaydım, o yılı sizinle baraber geçirme isteğine karşı durmazdım.

5 Şubat

Ah! Armand! Gelin, gelin, artık, çok acı çekiyorum, ölüyorum, Tanrım. Dün o kadar üzgündüm ki, bir önceki gibi çok uzun olacağa benzeyen geceyi evimden başka yerde geçirmek istedim. Bütün gece öksürdüm ve kan tükürdüm. Bugün de hiç konuşamıyorum, ancak kollarımı bir parça oynatabiliyorum. Tanrım! Ölüyorum.

O sözcükten sonra Marguerite'in yazmaya çalıştığı birkaç sözcük okunmuyordu. Geri kalanını Julie Duprat sürdürmüştü.

18 Şubat

Bay Armand,

Marguerite daha da ağırlaştı. Sesini tümüyle kaybetti, ardından kollarını, bacaklarını kımıldatamaz oldu. Zavallı dostumuzun çektiği acıyı anlatmak imkânsız. O nedenle sürekli korku içindeyim.

Doktor artık uzun yaşayamayacağını belirtti. Hastalığı ağırlaştığından beri yaşlı dük bir daha gelmedi. Marguerite etrafında olup bitenleri hâlâ anlıyor, onun için hem bedeni, hem yüreği, hem de düşüncesiyle acı çekiyor.

19 Şubat Gece Yarısı

Zavallı Armand'cığım çok içler acısı bir gün geçirdik! Bu sabah Marguerite soluk alamıyordu, boğuluyordu. Doktor ona bir rahip gönnesini öğütledi. O da hemen razı olduğunu söyledi, adam da bizzat kendisi gidip Saint-Roch kilisesinden bir rahip getirdi.

Gidip onu karşıladım. Rahip hastanın yatak odasında çok az kaldı. Görevini yerine getirdikten sonra odadan çıktı.

20 Şubat Akşamın Beşi

Her şey bitti.

Marguerite, iki üç kez, sanki Tanrı'ya doğru yükselen yaşamını yakalamak ister gibi, yatağının içinde dikilip ayağa kalktı. Sonra tekrar başı yastığa düşüp, ruhunu teslim etti. Cenazeyi iki gün sonra gömdük.

XX. BÖLÜM

Bu yazıları okuyup bitirdiğimde Armand bana:

"Okudunuz mu?" dedi.

"Dostum, bütün bu okuduklarım eğer gerçekse, ne kadar acı çektiğinizi çok iyi anlıyorum."

"Babam, gerçek olduklarını bir mektupla bana bildirdi."

Sona eren o içler acısı yaşamdan bir süre daha söz ettik, ardından da biraz dinlenmek için evime döndüm.

Hâlâ üzgün fakat, o öyküyü anlattıktan sonra bir parça rahatlayan Armand çabucak iyileşti, birlikte gidip Prudence'le Julie Duprat'yı ziyaret ettik.

Oradan çıktıktan sonra Julie Dupart'ın evine geldik. Kadıncağız arkadaşının anısıyla içten gözyaşları dökerek tanığı olduğu acı olayları anlattı.

En sonunda, Marguerite'in mezarına gittik, nisan güneşinin ilk ışıkları, ilk yaprakları açtırıyordu.

Artık Armand'ın yapacağı son bir görev kalıyordu: Babasının yanına dönmek. Yine onunla gelmemi istedi.

C...'ye geldik, orada Bay Duval'i oğlunun bana çizdiği portreye göre gözümde canlandırdığım gibi buldum: Soylu, yüce, iyi yürekli, ağır başlı.

Armand'ı sevinç gözyaşlarıyla karşıladı, benim de elimi sevgiyle sıktı.

Bir süre o mutlu ailenin yanında kaldıktan sonra, Paris'e döndüm. Orada bu öyküyü tıpkı bana anlatıldığı gibi yazdım. Belki ona tanınacak tek değeri varsa, o da gerçek oluşudur.

Ben günahın ve suçun havarisi değilim fakat, onun dua ettiğini işittiğim her yerde, soylu mutsuzluğun yankısı olmaktan geri kalmayacağım.

Ve yine tekrarlıyorum, Marguerite'in öyküsü bir seçmedir. Sıradanlık olsaydı zaten yazılmaya değmezdi.